

Marker kommune

Rådmannens forslag til

**Budsjett
2013**

**Økonomiplan
2013 - 2016**

Ørje, november 2012

INN H O L D

Innledende kommentarer:	Side
Forord	5
Generelle kommentarer fra rådmannen	6
Innledning	9
Budsjettbehandlingen	10
Rammebetingelser og nøkkeltall	11
Særskilte utfordringer	17
Finansieringssystemet	21
Statsbudsjettet 2013	23
Eiendomsskatt	26
Lånegjeld	27
Fond/Avsetninger	28
Kommunale avgifter/gebyrer	31
Driftstilskudd til ikke-kommunale barnehager 2013	34

Forslag til konsekvensjusterte driftsrammer budsjett 2013:	Side
Konsekvensjusterte driftsrammer 2013	36
Politisk styring, Fellesutgifter og Sentraladministrasjon	40
Næringsutvikling	41
Grunnskolen	42
Grimsby barnehage	43
Familie & Helse	44
NAV	45
Utviklingshemmede	46
Omsorg	47

Forvaltning, Drift & Vedlikehold (FDV)	48
Plan & Miljø	51
Kultur & Fritid	52
Bibliotek	53
Skatt / Rammeoverføringer	54
Finansinntekter / Finansutgifter	55
Oppsummering konsekvensjustering	57

Virksomhetene:

Budsjettforslag med økonomiplan

Side

Politisk styring, Fellesutgifter og Sentraladministrasjon	59
Grunnskolen	78
Grimsbys barnehage	86
Familie & Helse	91
NAV	98
Utviklingshemmede	102
Omsorg	106
Forvaltning, Drift & Vedlikehold (FDV)	114
Plan & Miljø	130
Kultur & Fritid	140
Bibliotek	146

Rådmannen:

Oppsummering av rådmannens budsjettforslag med økonomiplan

Side

Oppsummering av rådmannens forslag til nye driftstiltak	151
Oppsummering av rådmannens forslag til nye investeringstiltak	158

<u>Hovedoversikter Kostra, Budsjettskjema 1A - Drift</u>	169
<u>Hovedoversikter Kostra, Budsjettskjema 1B - Drift</u>	172
<u>Hovedoversikter Kostra, Budsjettskjema 2A - Investering</u>	173
<u>Hovedoversikter Kostra, Budsjettskjema 2B - Investering</u>	174

Rådmannens budsjettforslag består av følgende dokumenter:

1. Kommentardel (følger med som saksdokument i den politiske behandlingen)
2. Vedleggsdel (følger med som saksdokument i den politiske behandlingen)
3. Talldel (ligger i saksmappe under den politiske behandlingen – fås ved forespørsel)

Forord

Rådmannen legger med dette frem forslag til årsbudsjett for 2013 samt økonomiplan for perioden 2013 – 2016. Årsbudsjettet er første året i økonomiplanen. I likhet med praksis de siste årene er alt samlet i ett dokument for på den måten få en bedre oversikt over utviklingen i perioden.

Dokumentet inneholder en samlet beskrivelse av kommunens overordnede styringsprinsipper, utfordringer og hovedprioriteringer for budsjett- og handlingsplanperioden samt de samlede økonomiske drifts- og investeringsrammer.

Rådmannen har så langt det har vært mulig hensyntatt politiske vedtak og signaler som på ulike måter gir føringer for de prioriteringer som er foretatt.

I samsvar med vedtatt kommuneplan for perioden 2005 – 2017 har rådmannen i budsjettarbeidet lagt til grunn følgende overordnede mål og visjoner:

”Marker kommune skal tilby sine innbyggere trygge livsløpsbetingelser i et robust samfunn som prioriterer sikkerhet, miljø og kultur. Marker kommune skal være en av Østlandets beste bokommuner. Det skal være lave skranker for næringsetablering og fremtidige arealer til næringsvirksomhet skal sikres.”

Rådmannen fremmer følgende strategiske mål for virksomheten:

- Ha sikret økonomisk handlefrihet gjennom et årlig netto driftsresultat på minimum 3 prosent
- Bygge opp et større disposisjonsfond for å møte fremtidige uforutsette utgifter
- Levere tjenester som brukerne våre er fornøyd med
- Ha friske og fornøyde medarbeidere
- Arbeide aktivt for å være en lokalpolitisk utviklingsaktør

For å nå disse målene må kommunen aktivt videreføre utviklingsarbeidet både internt og i samarbeid med andre kommuner. Ut fra vedtatte målsettinger vil den enkelte virksomhet fremme egne forslag til strategiske mål i perioden for egen virksomhet.

Generelle kommentarer fra rådmannen

Budsjett 2013 med økonomiplan 2013 – 2016 inneholder en samlet vurdering av kommunens økonomiske situasjon. Rådmannen har lagt vekt på å fremstille budsjettgrunnlaget slik at det gir nødvendig informasjon for en god politisk prosess. Rådmannen er klar over at informasjonsmengden i budsjettgrunnlaget kan fremstå som noe omfattende. Administrasjonen vil som tidligere være behjelpelig i den videre politiske prosessen med avklaringer og tilleggsinformasjon.

I formannskapetets møte 7.juni 2012 – f.sak 47/12, ble de økonomiske rammene for driftsåret 2013 foreløpig fordelt. Når alle kjente konsekvenser var tatt hensyn til viste bunnlinjen et positivt driftsresultat på i overkant av 3,3 mill. kroner. Statsbudsjettet som ble offentliggjort 8.oktober, tilførte kommunen ytterligere 0,9 mill. kroner i form av økning i anslag på frie inntekter, dvs. skatt og rammeoverføring. Udisponert beløp økte da til ca. 4,2 mill. kroner.

I det videre budsjettarbeidet har rådmannen foretatt korrigering for reelt anslag på skatt og rammeoverføringer sett opp mot prognosemodellen samt justert noe for enkelte avvik i ordinær drift etter behandlingen av rammesaken. Dette medfører ytterligere ”frigjøring” av midler slik at sum til disposisjon for nye tiltak og/eller avsetning utgjør samlet 5,1 mill kroner.

Rådmannen ser det som svært viktig å bygge opp et større disposisjonsfond. Marker kommune har forholdsvis lite oppsparte midler og kommunen bør på lik linje med private bedrifter og husholdninger ha noen reserver. Derfor vil rådmannen anbefale at av de ledige midlene avsettes ca 2,1 mill. kroner til disposisjonsfond, mens resterende ca 3,0 mill. kroner benyttes til å finansiere nye tiltak. Foreslåtte tiltak fordelt på drift og investering med forslag til finansiering følger bak i dokumentet.

Årsbudsjettet for 2013 legges fram som et nøkternt driftsbudsjett der det er foretatt enkelte omprioriteringer mellom virksomhetene i første rekke gjennom kanalisering av tiltak. Netto driftsresultat er beregnet til ca 4,5 prosent. Et netto driftsresultat på minimum 3,0 prosent anses å gi kommunen den nødvendige handlefriheten til å håndtere uforutsette hendelser gjennom året. Disponibel ramme for nye tiltak og avsetning på 5,1 mill. kroner må anses som tilfredsstillende.

I Marker kommune har det de siste årene som hovedregel ikke vært gitt kompensasjon for antatt prisvekst ved fastsetting av virksomhetens driftsrammer, det er kun gitt kompensasjon for lønnsoppgjør. Selv med videreføring av basisrammene, har det derfor vært en reell innsparing gjennomgående for alle virksomheter. Dette har vært helt nødvendig for å skape rom for handlefrihet, gi mulighet for å kanalisere midler til spesielle satsingsområder og ikke minst mulighet for å avsette midler til ikke bundne driftsfond/disposisjonsfond. Det har vært en utfordring for virksomhetene å tilpasse driften etter stadig strammere rammer, men med gode og kreative medarbeidere har dette lyktes. Vi merker oss at flere av våre nabokommuner sliter betydelig mer enn Marker med å få budsjettene i balanse – noe vi tilskriver at vi i Marker har vært forsiktige de seinere årene. Vi har kjørt innsparingstiltak over flere år, mens mange andre kommuner må ta dette i skippetak.

For beregning av rammetilskudd og skatt på inntekt og formue er det som tidligere år benyttet prognosemodellen utarbeidet av Kommunenes Sentralforbund. Forslag til avgift på kommunale

tjenester følger som egne punkter i budsjettvedtaket. Aksjeutbytte fra Østfold Energi er lagt inn med 1,0 million kroner.

Investeringsbudsjettet for både 2013 og videre i planperioden er forholdsvis omfattende. Da det er svært begrenset hvor mye av dette som kan finansieres ved bruk av tidligere avsetninger og/eller gjennom eksterne bidrag, vil lånegjelden øke noe i perioden. Det er forutsatt nye låneopptak til blant annet tiltak innen vann/avløp, vedlikehold/rehabilitering, IKT, kirkeformål, ENØK og til bygging av nye omsorgsboliger. Lånene innen vann/avløp finansieres etter selvkostprinsippet der vi kan se investeringer innen vann og avløp opp i mot avgiftene og avskrivninger over en periode på 3 - 5 år. Foreslåtte låneopptak til rehabilitering av kirkene blir finansiert ved rentekompenserte lån – jfr. utvidet ordning i Statsbudsjettet. Den største enkeltinvesteringen i budsjettforslaget er bygging av 10 nye omsorgsboliger på Braarudjordet. Her forutsetter rådmannen inntekter ved salg av boligene tilsvarende låneopptaket i 2014 – dette blir dermed kun et midlertidig lån som skal tilbakebetales straks boligene er videresolgt.

Budsjettforslaget prioriterer en sunn økonomisk utvikling. Hvordan få mest mulig tjenester ut av hver krone må være et vedvarende mål. Utvikling av de kommunale tjenestene må gjøres innenfor en økonomisk forsvarlig ramme og ved omprioritering av ressurser. Rådmannen ser flere utfordringer i tiden fremover som kan påvirke den økonomiske handlefriheten. I eget drøftingsnotat som ble sendt til formannskapet tidligere i høst omtalte rådmannen flere av disse og konkluderte der med at det fortsatt må utvises stor varsomhet og at det er behov for å opparbeide buffere for fremtidige utfordringer.

Samhandlingsreformen vil prege utviklingen av helse- og omsorgstilbudet i kommunen fremover. Foreløpige erfaringstall fra 2012 viser at reformen kan synes å være underfinansiert. Rådmannen må som utgangspunkt anta at eventuelle merkostnader ved reformen, dekkes etterskuddsvis av staten når regnskapet er gjort opp.

De seinere årene har virksomhet Omsorg hatt spesielt store utfordringer med å holde tildelte budsjetttrammer. Det er stort vedvarende og økende press på de tjenestene denne virksomheten leverer. Med en stadig aldrende befolkning øker behovet for omsorgstjenestene fra år til år. Utvidelsen av Marker bo- og servicesenter som ble slutført sommeren 2010 har vært helt nødvendig for å møte den økte etterspørselen etter institusjonsplasser. Ved ledighet leies plasser nå ut til andre kommuner, noe som har gitt og forsettes også å gi virksomheten ekstraordinære driftsinntekter i kommende budsjettår. Dette har likevel ikke vært tiltrekkelig med hensyn til å møte krav om positive driftsresultat. Dette henger dels sammen med at virksomheten den seinere tiden har fått ekstraordinære store utgifter innen BPA (Brukerstyrt personlig assistanse). Til tross for at det her kan forutsettes en vesentlig kompensasjon fra staten, vil det gjenstå betydelig egenandel som virksomheten må dekke selv. Med bakgrunn i dette foreslår rådmannen en generell styrking av driftsrammen til omsorgstjenesten i hele planperioden.

Også virksomhet Familie & Helse har slitt med budsjetttrammene de siste årene. Dette har blant annet resultert i flere tilleggsbevillinger i løpet av året. Særlig er det området barnevern som har bidratt med negative resultater. Det har vært en nærmest eksplisiv økning innen barnevernsutgiftene de

siste årene. I rådmannens budsjettforslag foreslås derfor en generell styrking av driftsrammen også til denne virksomheten i hele planperioden.

Kommunen arbeider kontinuerlig med å videreutvikle god økonomistyring på alle nivå i organisasjonen. Vekst i personalkostnader, gjennomføring av statlige reformer og låneopptak i forbindelse med nødvendige investeringer, gir store utfordringer både på kort og lang sikt. For å sikre en god økonomisk utvikling i årene som kommer, må det budsjetteres med et realistisk inntektsnivå og et positivt driftsresultat. Varige driftsutgifter skal ikke finansieres av midlertidige inntekter eller av fond. Et positivt driftsresultat er viktig for å skape et fremtidig handlingsrom for å kunne imøtekomme uforutsette utgifter og et usikkert rentenivå. Det er nødvendig med forutsigbarhet og klare politiske prioriteringer slik at nødvendige og ønskede endringer i stor grad kan planlegges og gjennomføres på en god måte og innenfor den løpende langtidsplanlegging. I rådmannens budsjettforslag er det gjennom forslaget til avsetning til disposisjonsfond i praksis forutsatt et positivt driftsresultat tilsvarende denne avsetningen. Dette kan oppfattes som et sikkerhetsnett i budsjettet – et nødvendig grep som gjør økonomien mindre sårbar.

Vi er stadig inne i urolige tider på finansmarkedene. Det knyttes stor usikkerhet til i hvilken grad og på hva slag måte dette vil påvirke kommunen i kommende planperiode. Det stilles flere ubesvarte spørsmål om hvordan krisen vil påvirke bl.a. skatteinngangen, rentenivå og etterspørsel etter kommunale ytelser og tjenester.

Ressurstilgangen krever at lederne og medarbeiderne fortsetter arbeidet med å styrke både intern og ekstern samhandling og kontinuerlig effektiviserer og utvikler tjenestene. Mange brukere mottar tjenester fra flere tjenesteområder i kommunen. Det er arbeidet bevisst for at det skal bli god flyt i tjenestekjeden. Det vektlegges derfor økt fokus på samhandling på tvers av enhetene for å se om enkelte oppgaver kan utføres mer rasjonelt.

Over tid er det svinginger i ressurstilgangen til kommunene gjennom de generelle rammevilkårene. Kommunesektoren er totalt sett underfinansiert med svekket driftsresultat og høy lånegjeld. Samtidig opplever vi endringer i statlige overføringer med innlemming i rammetilskudd, endringer i øremerkinger og tildeling av skjønnsmidler som gjør at kommunene har fortløpende utfordringer med å tilpasse driften sin. Slike endringer underbygger ikke den nødvendige forutsigbarheten kommunen ønsker å ha for å gi gode og forutsigbare tjenestetilbud til innbyggerne våre. Kommunene må regne med å drive under tilsvarende usikkerhet og med effektiviseringsutfordringer også framover i tid.

Rådmannens budsjettforslag gir grunnlag for at dagens tjenestetilbud i all hovedsak opprettholdes, men vi er inne i en usikker tid der rammefaktorene fort kan endres. Planlegging og gjennomføring av driftsmessige effektiviseringstiltak vil også i framtida være nødvendig for å opprettholde dagens tjenestetilbud.

Eva Enkerud
Rådmann

Innledning

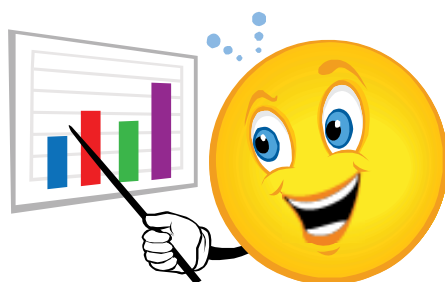
Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) pålegger kommunestyret innen årets utgang å vedta budsjett for det kommende kalenderår (§45, 1.pkt). Samme lovs §44 pålegger kommunestyret innen samme tidsfrist å vedta en rullerende økonomiplan.

Kommunelovens §46 omhandler innhold i årsbudsjettet. Et årsbudsjett er en bindende plan for kommunens midler og anvendelse av disse. Årsbudsjettet skal omfatte hele kommunens virksomhet. Loven inneholder krav om at budsjettet skal være realistisk. Realismekravet innebærer at alle kommunens forventede utgifter og inntekter i budsjettåret skal være med i årsbudsjettet. Det er krav om at årsbudsjettet skal være stilt opp på en oversiktlig måte, og kommunestyrets prioriteringer samt de målsettinger og premisser som årsbudsjettet bygger på skal tydelig fremkomme. Årsbudsjettet skal inneholde en driftsdel og en investeringsdel. Det skal budsjetteres med et driftsresultat som minst er tilstrekkelig til å dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger – noe som er oppfylt i budsjettforslaget.

Kommunelovens §47 omhandler årsbudsjettets bindende virkning for underordnede organ, og administrasjonens meldeplikt til kommunestyret dersom det i løpet av året er endringer som kan få betydning for de inntekter og utgifter som årsbudsjettet bygger på. Kommunelovens §§45, 46 og 47 er ikke uttømmende. Kommunal- og regionaldepartementet har med hjemmel i lov av 25. september 1992 nr.107 om kommuner og fylkeskommuner §46 nr. 8 fastsatt forskrift for årsbudsjett.

Formalkravet til fremstilling av årsbudsjett ble vesentlig redusert fra og med 2002. Det er nå kun fire budsjettskjemaer som er obligatoriske – disse ligger vedlagt bak i dette dokumentet på farget papir – jfr. budsjettskjema 1A, 1B, 2A og 2B.

Kommunelovens bestemmelser om økonomiplan er uttømmende, og kommunestyret bestemmer selv utforming av planen. En økonomiplan skal med utgangspunkt i dagens økonomiske situasjon gi et realistisk anslag over kommunens fremtidige utgifter og inntekter fire år frem i tid. Økonomiplanen skal være et instrument til hjelp for kommunens handlefrihet, og til å foreta prioriteringer innenfor kommunelovens krav til økonomisk balanse. Økonomiplanen skal revideres dersom det forekommer vesentlige endringer i planperioden.

Budsjettbehandlingen

Kommunestyret vedtar neste års budsjett og økonomiplan i sitt møte i desember året før budsjettåret. Kommunestyret og formannskapet orienteres om hele kommunens økonomiske situasjon etter utløp av hvert tertial.

Budsjettforslaget for 2013 inkludert økonomiplan for perioden 2013 - 2016, skal vedtas endelig av kommunestyret i møte 18. desember 2012. I samsvar med forskrift for årsbudsjett §3 skal formannskapets innstilling legges ut til alminnelig ettersyn i minimum 14 dager før kommunestyrets sluttbehandling.

Budsjettbehandlingen for 2013 er gjennomført etter følgende plan:

Dag	Dato	Ansvarlig	Aktivitet
Mandag	09.04.2012	Rådmannen	Klart grunnlag for konsekvensjustering av driftsrammer 2012
Mandag	16.04.2012	Rådmannen	Budsjettrundskriv I sendes ut til virksomhetene (konsekvensjustering)
Mandag	14.05.2012	Virksomhetene	Frist klart forslag til konsekvensjustering sendt rådmannen
Onsdag	30.05.2012	Rådmannen	Sak til pol. behandling, konsekvensjustering driftsrammer klar
Torsdag	07.06.2012	Formannskapet	Formannskapet behandler konsekvensjustering av driftsrammer
Mandag	11.06.2012	Rådmannen	Budsjettrundskriv II sendes ut til virksomhetene - rammeavklaring
Lørdag	01.09.2012	Virksomhetene	Frist klart forslag til rammedisponering og tiltak
Onsdag	05.09.2012	Rådmannen	Notat til formannskapet, rammedisponering og tiltak
Torsdag	13.09.2012	Formannskapet	Formannskapet vurderer foreløpig rammedisponering og tiltak
Mandag	17.09.2012	Rådmannen	Budsjettrundskriv III sendes ut til virksomhetene
	18.09 - 08.10. 2012	Virksomhetene	Virksomhetene registrerer og kommenterer egne budsjettforslag
Mandag	08.10.2012	Alle	Statsbudsjettet legges frem
Onsdag	10.10.2012	Virksomhetene	Frist virksomhetene, komplett budsjettforslag oversendes rådmannen
Torsdag	11.10.2012	Formannskapet	Orientering om statsbudsjettet med ev. behov for rammejusteringer
Mandag	05.11.2012	Rådmannen	Budsjettsak klar for utsending
Mandag	12.11.2012	Rådmannen	Åpent informasjonsmøte om rådmannens samlede budsjettforslag
Torsdag	15.11.2012	Formannskapet	Budsjettinnstilling behandles
	16.11 - 05.12. 2012	Rådmannen	Alminnelig ettersyn av budsjettinnstilling
Torsdag	06.12.2012	Formannskapet	Formannskapet vurderer ev. inkl. merknader til budsjettinnstilling
Tirsdag	18.12.2012	Kommunestyret	Budsjettvedtak

Rammebetingelser og nøkkeltall

A) Kostra (fra siste avlagte regnskapsår 2011)

Kostra 2011 - utdrag nøkkeltall for Marker kommune sammenlignet med kommuner i grenseregionen, kommunegr 1 og landet

Kostra 2011	Marker	Rømskog	Aremark	Avvik gr.reg vs Marker	G.snitt Kommgr.1	Gj.snitt landet	Avvik gr.1 vs Marker
Netto lånegjeld pr innbygger	36 549	28 740	31 089	113,8%	45 042	41 914	81,1%
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	61,5	35,1	40,8	134,3%	69,3	75,4	88,7%
Frie inntekter i kr pr innbygger	42 798	66 455	53 669	78,8%	45 433	43 440	94,2%
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger	59 514	82 881	84 981	78,5%	67 874	63 850	87,7%
Netto driftsutgifter i kroner per innbygger	44 338	67 702	63 888	75,6%	48 515	45 478	91,4%
Netto driftsutgifter til administrasjon/styring i kr pr innbygger	5 999	12 942	7 476	68,1%	5 071	3 943	118,3%
Netto driftsutgifter, barnehage, i % av totale netto driftsutgifter	7,8	7,1	7,9	102,6%	11,7	14,5	66,7%
Netto driftsutgifter, grunnskoleopplæring, i % av totale netto driftsutg	24,6	20,4	21,8	110,5%	26,4	25,9	93,2%
Netto driftsutgifter, kommunehelse, i % av totale netto driftsutgifter	5,7	3,8	3,8	128,6%	4,5	4,3	126,7%
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg, i % av totale netto driftsutg	32,5	30,6	35,6	98,8%	31,5	31,2	103,2%
Netto driftsutgifter, sosialtj., i % av totale netto driftsutgifter	3,7	2,5	3,3	116,8%	3,3	5	112,1%
Netto driftsutgifter, barnevern, i % av totale netto driftsutgifter	3,9	1	1,9	172,1%	3,3	3,1	118,2%
Netto driftsutgifter, kultur, i % av totale netto driftsutgifter	3,3	7,6	6,2	57,9%	3,3	3,8	100,0%
Netto driftsutgifter til administrasjon/styring i kr pr innbygger	5 999	12 942	7 476	68,1%	5 071	3 943	118,3%
Netto driftsresultat i pst av brutto driftsinntekter	0,2	-0,5	11,6	5,3%	1,1	2,0	18,2%
Netto driftsutg. pr. innb. i kroner, kommunehelsetjenesten	2 526	2 554	2 450	100,6%	2 211	1 735	114,2%
Netto driftsutg. til diagnose, beh. og rehab. kommunehelse pr. innb.	2 013	2 093	1 641	105,1%	1 586	1 215	126,9%
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	10,6	8,5	13	99,1%	10,1	9,6	105,0%
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	11,4	14,5	7,3	103,0%	8,8	7,8	129,5%
Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr innbygger 20-66 år	1 516	180	835	179,7%	871	1 836	174,1%
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innb.20-66 år	5,1	1,5	4,7	135,4%	3,5	4,6	145,7%
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	8 632	3 069	5 198	153,2%	7 297	7 406	118,3%
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	7,4	0	4,6	185,0%	6,3	5,1	117,5%
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år	5,7	0	3,8	180,0%	4,9	4	116,3%
Andel undersøkelser barnevern som fører til tiltak	82,6	0	20	241,5%	54,3	45,2	152,1%
Stillinger med fagutdanning barnevern per 1 000 barn 0-17 år	7	2,8	3,1	162,8%	3,6	3,4	194,4%
Netto driftsutg. pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgtjenesten	14 430	20 744	22 732	74,8%	15 356	14 459	94,0%
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	15,3	22	16,1	86,0%	13,8	11,9	110,9%
Netto driftsutg. pleie og omsorg i prosent av totale netto driftsutg.	32,5	30,6	35,6	98,8%	31,5	33,1	103,2%
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over	79 072	103 420	131 496	75,5%	99 139	99 706	79,8%
Lønnsutgifter pr kommunalt årsverk ekskl. fravær, pleie og omsorg	560 943	563 217	627 594	96,1%	589 687	620 755	95,1%

Kommunegr 1:

Små kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter. SSB avgjør plassering. 28 kommuner er definert inn under denne gruppen.

Største avvik mellom "grenseregionen" og Marker kommune i %:

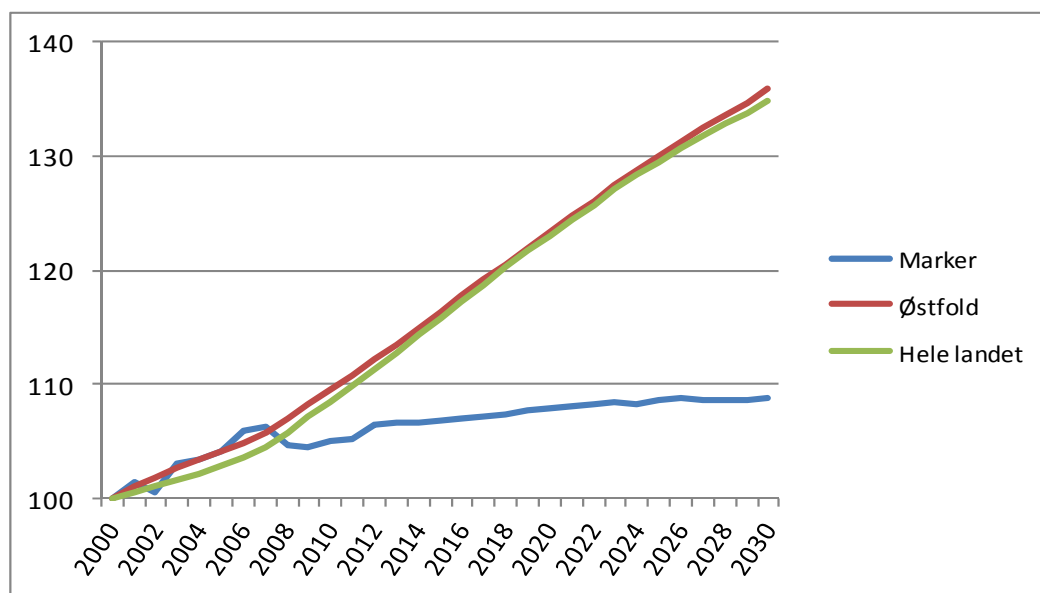
Andel undersøkelser barnevern som fører til tiltak	241,5 %
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	185,0 %
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år	180,0 %
Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr innbygger 20-66 år	179,7 %

Største avvik mellom kommunegr 1 og Marker kommune i %:

Stillinger med fagutdanning barnevern per 1 000 barn 0-17 år	194,4 %
Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr innbygger 20-66 år	174,1 %
Andel undersøkelser barnevern som fører til tiltak	152,1 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innb.20-66 år	145,7 %

B) Demografi, betydning for den økonomiske utviklingen

Fra 2012 til 2030 foreskriver SSB en vekst for Marker på 2,3 prosent, eller 82 personer. Til sammenligning er det forventet en vekst for fylket og landet på hhv. 21,2 prosent og 21,1 prosent. I figuren under er faktisk utvikling fra 2000 til 2012 videreført med SSBs framskrivninger fra 2012-2030.

Figur: Befolkningsutvikling 2000-30, indeksert slik at nivået i 2000=100. Kilde: SSB

I oppstillingene under er brukt tilnærmet samme aldersfordeling som det inntektssystemet opererer med. Dette gir et godt grunnlag for å kunne se potensielt press på tjenestetilbudet og for å få korrekt dimensjonering av tjenestene.

	Marker	Østfold	Landet
0-5 år	5,8	6,9	7,5
6-15 år	12,3	12,4	12,4
16-66 år	63,7	66,3	67,0
67-79 år	12,5	9,7	8,7
80-89 år	5,0	4,0	3,6
90 år og eldre	0,7	0,8	0,8

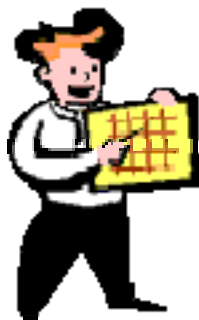
Tabell: Prosentandel av befolkningen i ulike aldersgrupper pr 1.1.2012. Kilde: SSB

Marker har generelt en eldre befolkning enn landsgjennomsnittet. Andelen eldre over 67 år utgjorde 18% av befolkningen pr 1.1.2012. Tilsvarende andel for fylket og landet var hhv. 14,4% og 13,1%.

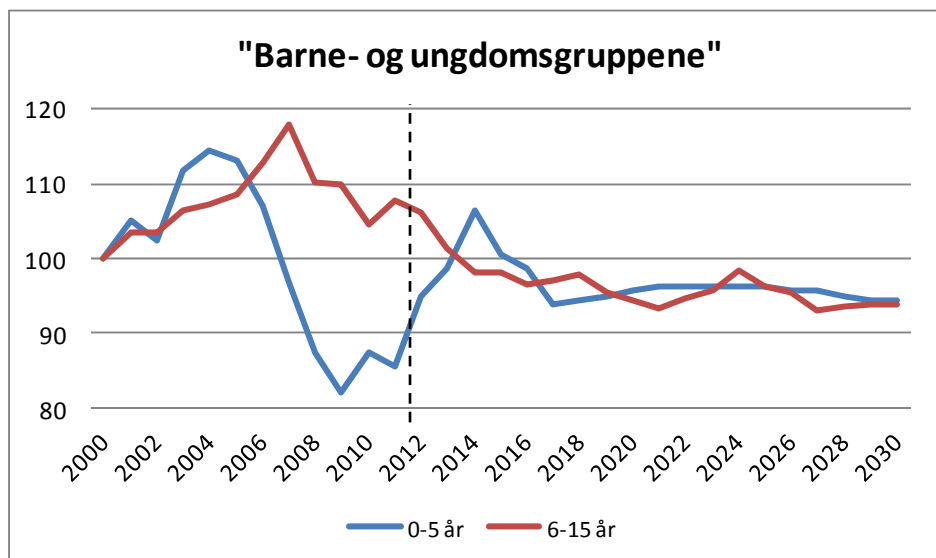
Oppstillingen under viser befolkningsframskrivninger for Marker fordelt på aldersgrupper fram til 2016.

	2012	2013	2014	2015	2016
0-5 år	203	211	228	215	211
6-15 år	432	412	399	399	393
16-66 år	2 241	2 245	2 232	2 219	2 223
67-79 år	439	448	464	500	509
80-89 år	177	177	167	157	164
90 år og eldre	26	30	36	39	38
Sum	3 518	3 523	3 526	3 529	3 538

Tabell: Befolkningsframskrivninger Marker kommune 2013-16. Kilde: SSB

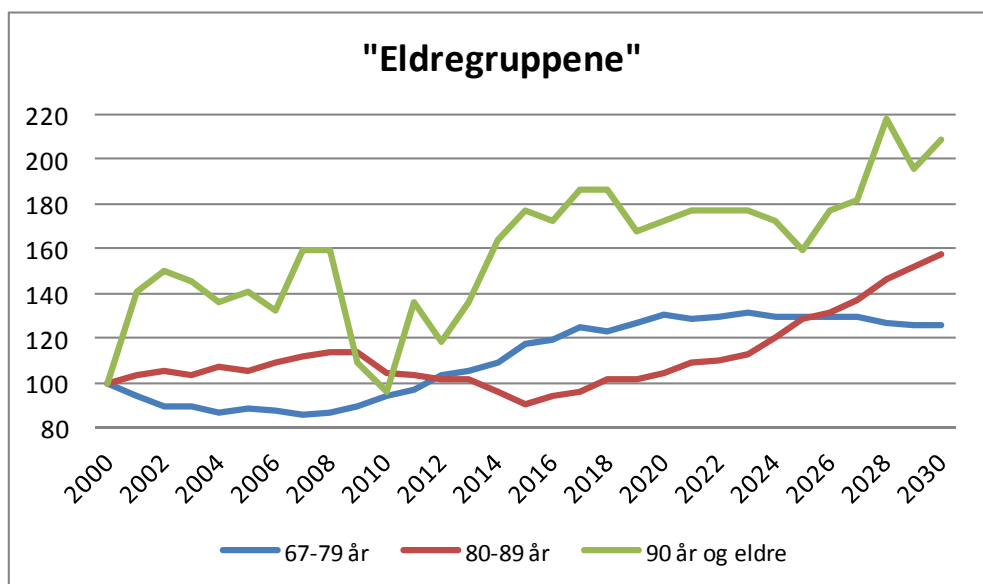

I figurene under er vist faktisk utvikling i ulike aldersgrupper fra 2000 til 2012, videreført med SSBs framskrivninger fra 2012-2030.

Figur: Utvikling i aldersgruppene 0-5 år og 6-15 år for Marker kommune 2000-2030, indeksert slik at nivået i 2000=100. Kilde: SSB.

Ifølge SSB er det ventet en svak utvikling i de yngste aldersgruppene i de neste årene - spesielt i aldersgruppen 6-15 år. Fra 2012 til 2030 foreskriver SSB en nedgang i aldersgruppene 0-5 år og 6-15 år på hhv. 0,5 prosent og 11,6 prosent. Til sammenligning er det for kommunen totalt anslått en vekst på 2,3 prosent i samme periode.

Figur: Utvikling i aldersgruppene 67-79 år, 80-89 år og over 90 år for Marker kommune 2000-2030, indeksert slik at nivået i 2000 =100. Kilde: SSB

Ifølge SSB vil antall personer i aldersgruppen 67-79 år øke kraftig i de nærmeste årene. I aldersgruppen 80-89 år er det forventet en nedgang i de nærmeste årene, og en relativt kraftig vekst etter 2020. Personer i aldersgruppen over 90 år ventes å øke i de neste årene.

Innbyggertallsutvikling og alderssammensetning har stor betydning for nivået på de statlige overføringene. Meningen er at rammetilskuddet skal reflektere at de ulike aldersgruppene ikke koster kommunekassen det samme. Yrkesaktive mennesker klarer seg i hovedsak selv, mens de yngste skal ha barnehage og skoleplass. De eldste gir kostnader på helse og omsorgstjenestene. Samtidig er det ikke sikkert at en kommune får reduserte kostnader i tjenestetilbudet på grunn av demografiske endringer. Kommunen vil da oppleve at det blir mindre penger til rådighet.

Anslagene under tar utgangspunkt i TBUs beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen.

	Anslått endring i folketall 2012-13		Mer- /mindreutgift 2013 (1000 2012- kr)
	Pers	%	
0-5 år	8	3,9	1 724
6-15 år	-20	-4,6	-3 198
16-18 år	-3	-2,3	-637
19-66 år	7	0,3	104
67-79 år	9	2,1	401
80-89 år	0	0,0	0
90 år og eldre	4	15,4	1 743
Sum	5	0,1	136
Sum ekskl. 16-18 år	8	0,2	773

Tabell: Beregnede mer- og mindreutgifter i 2013 knyttet til den demografiske utviklingen i 2012. Marker kommune. Kilde: SSB/TBU

På bakgrunn av SSBs framskrivninger fra 2012-13, er det beregnet at Marker kommune kan få merutgifter på om lag 0,8 mill kr i 2013. Vekst i den yngste og den eldste aldersgruppen trekker spesielt i retning av økte demografikostnader for Marker i 2013.

Under er det beregnet demografikostnader i perioden 2013-2016 (basert på opplegget fra TBU).

	2013	2014	2015	2016
0-5 år	1 724	3 523	-2 355	-709
6-15 år	-3 198	-2 079	0	-960
16-18 år	-637	2 336	637	637
19-66 år	104	-409	-259	50
67-79 år	401	716	1 610	403
80-89 år	0	-1 490	-1 490	1 043
90 år og eldre	1 743	2 614	1 307	-436
Sum	136	5 211	-549	28
Sum ekskl. 16-18 år	773	2 875	-1 186	-609

Tabell: Beregnede mer-/mindreutgifter 2013-16 knyttet til den demografiske utviklingen 2012-15. Marker kommune. Faste 1000, 2012-kr. Kilde: SSB/TBU.

I perioden 2013-16 anslås Marker kommune å få økte demografikostnader på omlag 1,9 mill kr. Vekst i aldersgruppen 0-5 år trekker isolert sett i retning av økte utgifter til barnehage. Flere i aldersgruppene 67-79 år og over 90 år bidrar isolert sett til økte utgifter til pleie- og omsorgstjenesten, mens færre eldre i alderen 80-89 år trekker noe i motsatt retning.

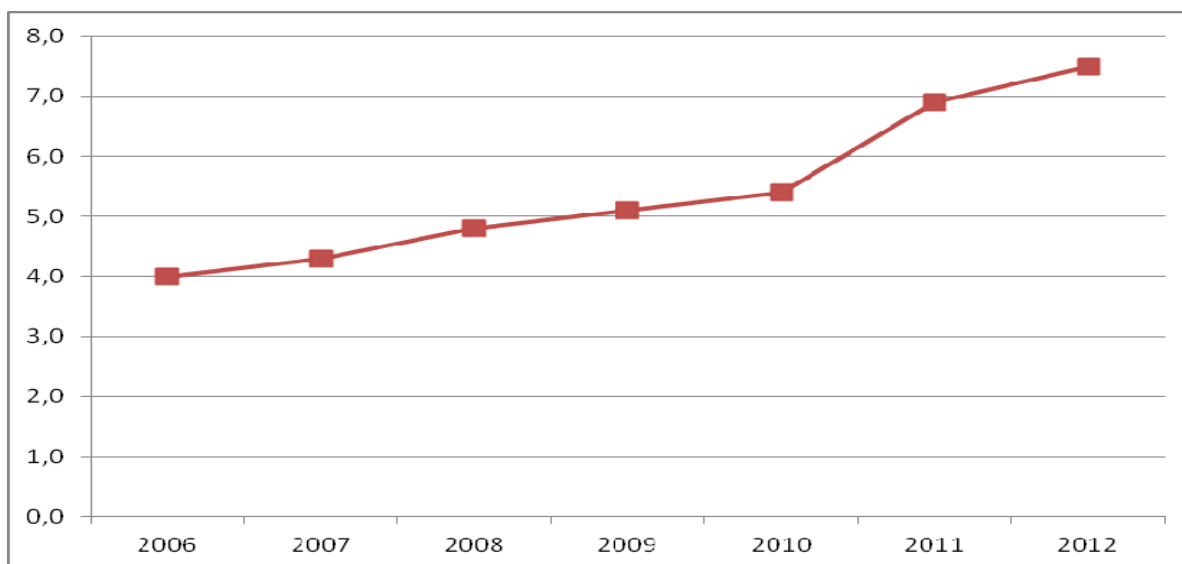
Særskilte utfordringer

A) Barnevernsutgifter – utfordringer 2013 og videre framover

Marker kommune har ikke hatt så mange fosterhjems plasseringer i forhold til sammenlignbare kommuner, men har hatt mange barn på andre tiltak. Disse på andre tiltak har vi fortsatt, men i tillegg så har vi fått nær en fordobling av fosterhjems plasseringer i 2012. I 2011 hadde vi 7 barn i fosterhjem. I løpet av 2012 har vi fått 5 nye barn i fosterhjem, nesten en fordobling av tallet. Av disse 5 blir antagelig 4 forsterket fosterhjem, slik at vi må betale maks egenandel som er på 27.656.- /mnd pr. barn.

Barnevernsutgiftene er en stor utfordring for en liten kommune. Det går ut over andre tiltak og forebyggende aktiviteter som kommunen ellers kunne ha gjort. Utvikling brutto regnskap for barnevernet i Marker de siste 6 årene viser:

År	Mill kr
2006	4,0
2007	4,3
2008	4,8
2009	5,1
2010	5,4
2011	6,9
2012	7,5

Figur: Utvikling i regnskapsført brutto driftsutgifter til området barnevern 2006-2012.

Kilde: Egne regnskap.

Økningen fra 2006 til 2012 blir etter dette nær 90%. Innbyggertallet er til sammenligning nær uendret.

B) Samhandlingsreformen

14. juni 2011 vedtok Stortinget ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (Helse- og omsorgstjenesteloven). Loven forplikter kommuner og helseforetak å inngå samarbeidsavtaler og stiller minimumskrav til innholdet i avtalene, jf lovens kapittel 6. Den nye loven trådte i kraft 1. januar 2012.

Samhandlingsreformen er en retningsreform som skal gjennomføres over tid. Realiseringen bygger på et bredt sett av virkemidler, og det vil være variasjoner i hvordan reformen gjennomføres lokalt. Samhandlingsreformen kan innebære store endringer i lokale samarbeidsstrukturer, organisering av tjenester og forebyggende virksomhet.

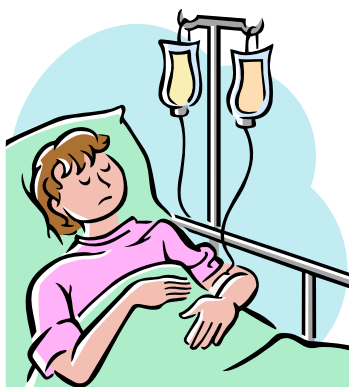
Marker Kommune fikk tildelt 4,2 mill.kr fra staten i forbindelse med samhandlingsreformen for 2012. Vi valgte å øke stillingsstørrelsen fra 20 til 40% stilling på sykehjemslege. Vi har i dag 42 plasser på sykehjemmet.

Vi brukte noe av midlene til å ansette en ergoterapeut i kommunen. Dette var en faggruppe som vi ikke hadde fra før. Vi ser det som viktig med tanke på helse- og forebyggende arbeid for Marker Kommunes befolkning.

Medfinansiering til sykehusbehandling. Det første halvåret betalte vi kr 252.000 a konto hver måned. Etter avregning i juni økte dette til kr 329.000 pr. måned. Totalt vil dette gi oss en merutgift på ca. kr 650.000 for 2012. Det vil si at reformen for Marker sitt vedkommende ikke er fullfinansiert fra staten slik det er forutsatt dersom da det ikke kompenseres ekstra i 2013 utover det Statsbudsjettet legger opp til.

Vi får i dag flere pasienter hjem til kommunen som har behov for behandling. Dette fordi mange ikke er ferdig med medikamentell behandling på sykehuset. Ekstra utgifter både på medikamenter, sår utstyr og fagpersoner i form av sykepleiere. Vi har fått politisk tilsagn på å omhjemle hjelpepleierstillinger til sykepleier stillinger. Dette gir oss en ekstra kostnad i form av høyere lønn.

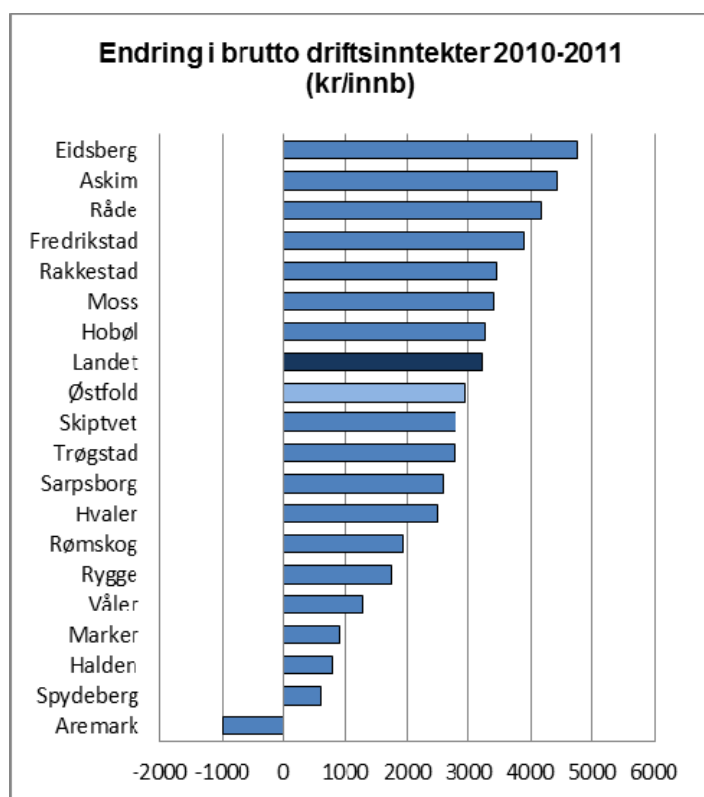
Vi har i flere år gitt intravenøs behandling. Det som vil komme som en ekstra oppgave for oss er eventuelt blod transfusjon. Dette krever økt tilgang til sykepleier og lege tjenester i kommunen.

C) Marker – en inntektssvak kommune

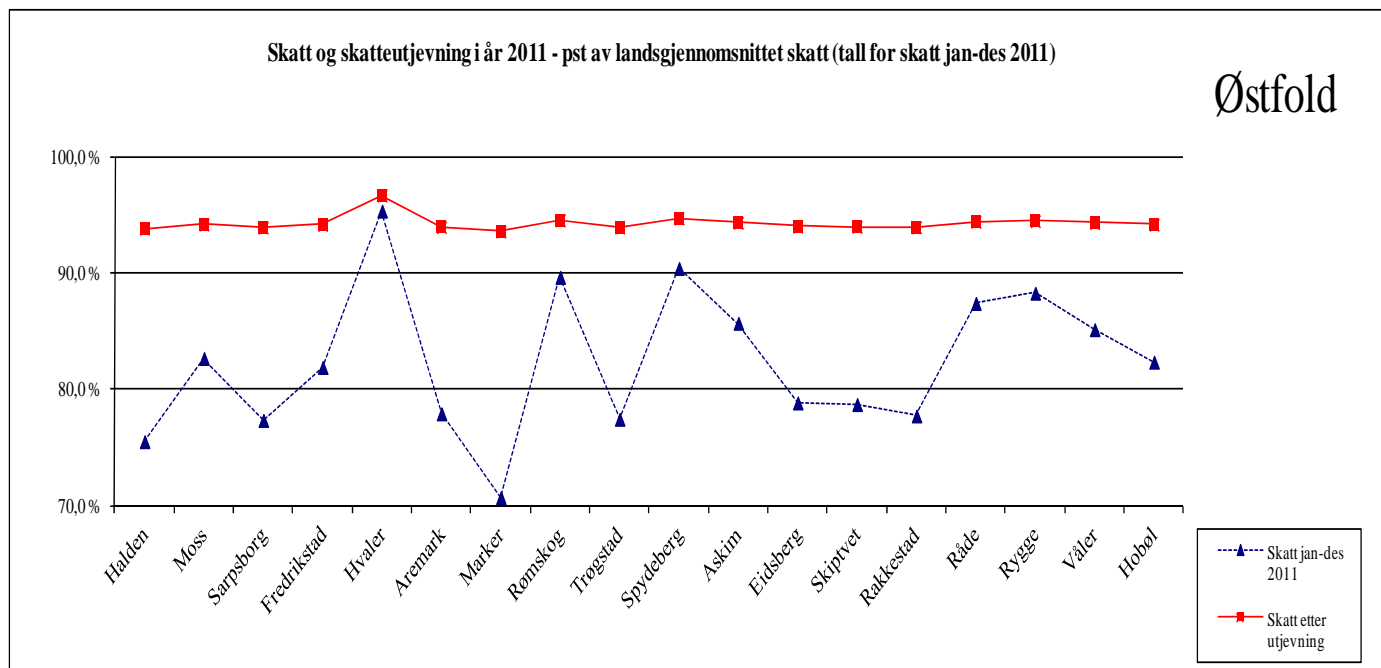
Marker kommune er definert som en inntektssvak kommune. I SSB sin inndeling av kommuner for sammenligning av KOSTRA-data er Marker plassert i kommunegruppe 1. Det vil si ”små kommuner med middels bundne kostnader per innbygger og lave frie disponible inntekter. Inndelingen tar hensyn til inntektsutjevningene gjennom inntektssystemet.

Siste avlagte regnskapsår, dvs. 2011, viser at brutto driftsinntekter for landet som helhet var på ca kr 64.300 pr innbygger. Hele 14 av kommunene i fylket hadde lavere driftsinntekter enn landsnittet, derav Marker som ”kun” hadde ca kr 47.000. Oversikten under viser at Marker var en av de kommunene i fylket som hadde lavest økning i driftsinntektene fra 2010 til 2011.

Figur: Endring i brutto driftsinntekter 2010-2011 for Østfoldkommunene. Kilde: FM Østfold

Skatt på formue og inntekt har de siste årene vært betydelig lavere i Marker enn både gjennomsnittet for kommunene i landet og i Østfold. Ordningen med inntektsutjevning i inntektssystemet kompensere mye av dette ”inntektsgapet”, men ikke alt – i 2011 ble kompensasjonen ca 93,6%. Dette etter at ordinær inntekt fra skatt ble så lav som 70,7% av landsgjennomsnittet.

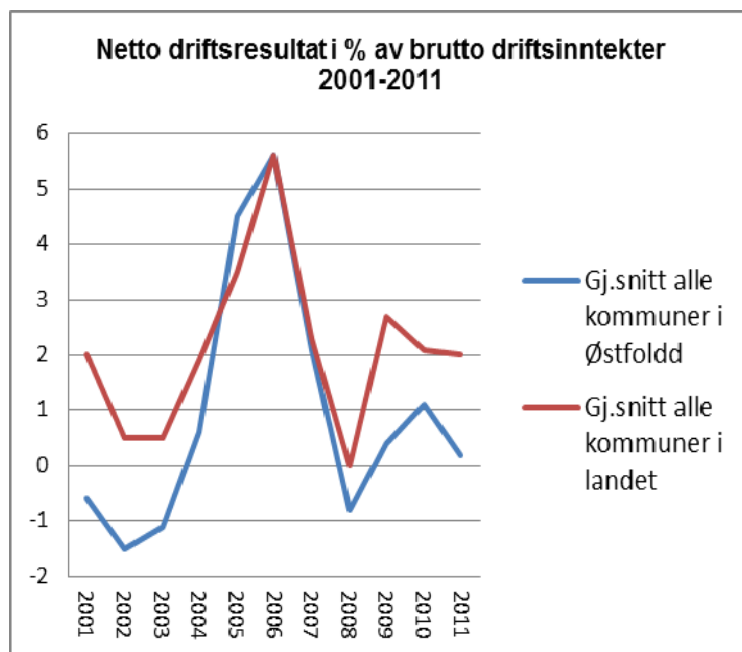
Figur: Samlet skatt på inntekts og formue (blå) og inntektsutjevning (rød) for 2011. Kilde: KS

Med lave inntekter sammenlignet med andre kommuner, er det en utfordring å nå de resultatmål som settes i forhold til økonomisk resultat. Med god budsjett disiplin viser resultatene de siste årene likevel gjennomgående positive resultater. Det er ikke lagt frem negative driftsresultater de siste 10 årene. Likevel har det vært vanskelig å nå ønsket netto driftsresultat. Netto driftsresultat er det viktigste resultatmålet for kommunene og bør være minst 3% av brutto driftsinntekter - i alle fall som et gjennomsnitt over noen år. Et netto driftsresultat på mindre enn 3% betyr i følge Teknisk beregningsutvalg for kommuneøkonomien, TBU, at kommunene tærer på sine verdier.

I 2011 ble samlet netto driftsresultat for landets kommuner utenom Oslo 2,0%, mens det i Østfold ble 0,2%. Østfold kom altså dårligere ut enn landssnittet. Marker kommune noterte det samme som fylkessnittet – altså 0,2%. Siste gang Marker leverte negativt resultat var i 2001.

Netto driftsresultat i % av bruttodriftsinntekter siste 18 år fordelt på resultatnivå (ant år) - sortert etter > 3 %			
	< 0 %	0-3 %	>3 %
Rømskog	0	0	18
Hvaler	5	0	13
Skiptvet	0	5	13
Trøgstad	0	9	9
Aremark	6	4	8
Mårker*	4	5	8
Askim	2	8	8
Moss	7	4	7
Sarpsborg	3	8	7
Eidsberg	4	7	7
Spydeberg	2	10	6
Våler	3	9	6
Råde	5	8	5
Halden	9	6	3
Fredrikstad	7	8	3
Rakkestad	3	12	3
Hobøl	7	8	3
Rygge	8	8	2

Figur: Netto driftsresultater siste 18 år for Østfoldkommunene. Kilde: FM Østfold

I rådmannens forslag til driftsbudsjett for 2013 er det beregnet et netto resultat på 4,5% - altså godt over den nedre anbefalte grense på 3,0%.

Finansieringssystemet

Finansieringssystemet for kommuner og fylkeskommuner er basert på at kommunesektorens inntektsfundament i størst mulig grad skal bestå av skatteinntekter og rammeoverføringer, såkalte frie inntekter. Innenfor rammen av gjeldende lover og regler bestemmer kommunene selv hvordan de frie inntektene skal disponeres. Høy andel frie inntekter bidrar til større frihet for kommunesektoren til å foreta egne prioriteringer i tråd med lokale behov. Hensikten med inntektssystemet er å jevne ut forskjellene i skatteinntekter mellom kommunene og samtidig tilpasse inntektene til kommunenes kostnadsstruktur.

Gjennom inntektssystemet fordeles de frie inntektene mellom kommunene. For å oppnå en jevnere fordeling og større forutsigbarhet i kommunenes inntekter har Stortinget vedtatt enkelte endringer i systemet som ennå er under innføring. Et viktig formål med omleggingen er å oppnå en jevnere inntektsfordeling mellom kommunene. På den bakgrunn er det vedtatt omlegginger knyttet til økt symmetrisk inntektsutjevning og lavere skatteandel. For å dempe utslagene for enkeltkommuner vil økningen i den symmetriske inntektsutjevningen innføres over flere år. Lavere skatteandel vil gjøre kommunenes inntekter mer forutsigbare. Som en del av omleggingen er det også vedtatt endringer i

distriktpolitiske tilskudd, samt innføring av veksttilskudd, hovedstadstilskudd og ny overgangsordning. I tillegg er rutinene for oppdatering av befolkningstall i inntektsberegningene endret, for å øke forutsigbarheten for kommunene.

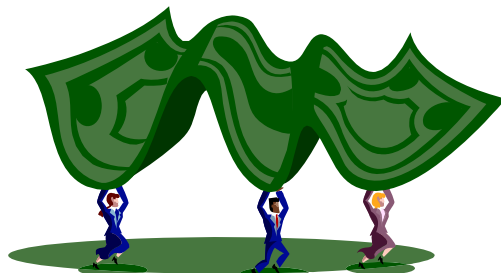
Forskjellene mellom landets kommuner er til dels store når det gjelder kostnadsstruktur som følge av bl.a. ulik demografi, levekårsforhold m.m. Forskjellene gjør at etterspørselen etter kommunale tjenester, og kostnadene ved disse, vil variere mellom kommunene. Formålet med utgiftsutjevningen er å fange opp slike forhold. På grunnlag av objektive kriterier foretas en omfordeling av skatteinntektene mellom kommunene i forhold til et gjennomsnitt for landet. De enkelte elementene i utgiftsutjevningen kalles kostnadsnøkler og er vektet i forhold til sin betydning.

For 2013 er det i alt 28 kostnadsnøkler med følgende vektning, vektning for 2012 i parentes:

Kostnadsnøkkel	Vektning 2013	Vektning (2012)
Innbyggere 0-1 år	0,0054	(0,0081)
Innbyggere 2-5 år	0,1245	(0,0924)
Innbyggere 6-15 år	0,2836	0,2864
Innbyggere 16-22 år	0,0205	(0,0205)
Innbyggere 23-66 år	0,0926	(0,0922)
Innbyggere 0-17 år	0,0021	(0,0022)
Innbyggere 18-49 år	0,0055	(0,0056)
Innbyggere 50-66 år	0,0068	(0,0069)
Innbyggere 67-79 år	0,0496	(0,0502)
Innbyggere 80-89 år	0,0706	(0,0715)
Innbyggere 90 år og over	0,0453	(0,0459)
Landbrukskriterium	0,0029	(0,0030)
Reiseavstand innen sone	0,0128	(0,0129)
Reiseavstand til nabokrets	0,0128	(0,0129)
Basiskriterium	0,0224	(0,0226)
Innvandrere 6-15 år, ekskl. Skandinaver	0,0082	(0,0083)
Norskfødte med innv. 6-15 år	0,0009	(0,0009)
Dødlighetskriterium	0,0438	(0,0444)
Barn 0-15 år med enslig forsørger	0,0110	(0,0112)
Lavinntektskriteriet	0,0059	(0,0060)
Uføre 18-49 år	0,0038	(0,0038)
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0046	(0,0039)
Opphopingsindeks	0,0135	(0,0115)
Urbanitetskriteriet	0,0172	(0,0148)
Psykisk utv.hemmede 16 år og over	0,0439	(0,0445)
Ikke-gifte 67 år og over	0,0416	(0,0422)
Barn 1-2 år uten kontantstøtte	0,0291	(0,0570)
Innbyggere med høyere utdanning	0,0184	(0,0182)
Sum	1,0000	(1,0000)

Gjennomsnittelig vektning – dvs. indeksberegnet utgiftsbehov for Marker kommune i 2013 er i Statsbudsjettet beregnet til 1,0751 – det vil si noe over gjennomsnittet som ville vært 1,0000. Til sammenligning var dette beregnet til 1,0649 i 2012 – det vil si at Marker er beregnet å få et noe høyere utgiftsbehov i 2013 sammenlignet med 2012.

Enkelte kommunale oppgaver er fremdeles finansiert av øremerkede tilskudd fra staten. Gjennom øremerkede tilskudd velger staten en særskilt finansiering av utvalgte formål. Som regel vil bruk av øremerkede tilskudd bidra til at den kommunale ressursbruken vris mot tjenester som omfattes av tilskuddsordningene, og at kommunene prioriterer dette på bekostning av andre oppgaver. Øremerkede tilskudd skal som hovedregel forbeholdes nasjonale prioriteringsområder i en oppstartsfase, eller finansiering av oppgaver som få kommuner har ansvaret for.

Statsbudsjettet 2013

I forslag til Statsbudsjett for 2013 foreslås en nominell gjennomsnittlig vekst i kommunenes frie inntekter på 5,1% når en tar utgangspunkt i RNB 2012 – dvs. Revidert Nasjonal Budsjett 2012. Kommunene i Østfold anslås samlet sett å få en nominell vekst i de frie inntektene på 5,7%. Dersom vi bruker antatt regnskap 2012 som et utgangspunkt, er den gjennomsnittlige veksten for alle landets kommuner beregnet til 4,1%, mens kommunene i Østfold anslås samlet sett å få en nominell vekst på 4,7%

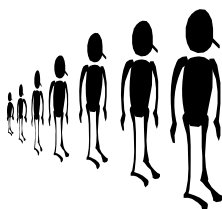
I Østfold har 13 av 18 kommuner vekst som er høyere enn eller lik veksten på landsbasis når vi regner RNB 2012 som utgangspunkt. Størst vekst har Rakkestad kommune med 7,1%, mens Rømskog kommune har lavest vekst med 3,2%. For Marker kommune anslås veksten til 5,7% – dvs. lik snittet i Østfold

Veksten på nasjonalt plan er beregnet til 5 mrd kroner og er grovt sett fordelt slik:

Frie inntekter	3,7 mrd
Tiltak finansiert over rammetilskuddet	0,8 mrd
Øremerkede tilskudd	0,2 mrd
<u>Gebyrinntekter</u>	<u>0,3 mrd</u>
<u>Samlede inntekter</u>	<u>5,0 mrd</u>

Kommune	Netto drifts- resultat i pst. av drifts- inntektene 2011	Netto lånegjeld 2011 (kr. per innb.)	Utgiftskorr. frie inntekter 2011 (i % av landsgj.)	Anslag på frie inntekter 2013 (1 000 kr)	Vekst fra RNB 2012 til 2013		Vekst fra anslag på regnskap 2012-2013	
					Nominelle kroner	Prosent	Nominelle kroner	Prosent
					(1 000 kr)		(1 000 kr)	
	1	2	3	4	5	6	7	8
0101 Halden	-8,1	50 956	95	1 350 849	72 142	5,6	60 077	4,7
0104 Moss	1,6	7 392	95	1 352 952	72 098	5,6	59 501	4,6
0105 Sarpsborg	0,4	37 733	95	2 451 160	137 402	5,9	115 604	4,9
0106 Fredrikstad	2,0	49 963	95	3 417 011	188 590	5,8	157 612	4,8
0111 Hvaler	-3,8	58 959	100	193 367	7 528	4,1	5 751	3,1
0118 Aremark	-7,9	31 089	103	87 139	3 834	4,6	3 252	3,9
0119 Marker	0,2	36 549	95	172 933	9 340	5,7	7 907	4,8
0121 Rømskog	5,5	28 740	115	49 618	1 539	3,2	1 255	2,6
0122 Trøgstad	1,4	24 038	97	255 997	13 461	5,6	11 328	4,6
0123 Spydeberg	1,2	43 612	96	254 991	12 742	5,3	10 580	4,3
0124 Askim	3,5	40 725	95	678 287	33 852	5,3	27 678	4,3
0125 Eidsberg	1,3	53 588	95	530 720	33 696	6,8	29 175	5,8
0127 Skiptvet	1,4	10 214	95	178 562	9 758	5,8	8 275	4,9
0128 Rakkestad	1,6	55 781	95	396 536	26 281	7,1	23 133	6,2
0135 Råde	2,0	30 854	97	318 096	16 221	5,4	13 349	4,4
0136 Rygge	-1,3	33 668	96	653 948	28 834	4,6	22 792	3,6
0137 Våler	-1,5	30 103	96	213 100	10 825	5,4	8 894	4,4
0138 Hobøl	0,0	34 030	98	224 205	9 703	4,5	7 690	3,6
<i>Fordeles gjennom året</i>				<i>10 000</i>				
Østfold	0,2	39 564	96	12 789 471	687 847	5,7	573 852	4,7
Østfold fylkeskommune	6,3	6 045	90	2 543 411	127 382	5,3	101 885	4,2

Tabell: Vekst i frie inntekter 2013 for Østfoldkommunene. Kilde: KRD Statsbudsjettet

Ved beregning av realveksten i inntektene er det lagt til grunn en prisvekst på kommunal tjenesteyting (deflator) på 3,3% fra 2012 til 2013. Lønnvekstanslag er satt til 4,0%.

Kommunesektorens frie inntekter som består av rammetilskudd og skatteinntekter, utgjør nærmere 76,0% av kommunesektorens samlede inntekter - for Marker kommune ca 70,0%. i siste avlagte regnskap 2011. Disse inntektene kan kommunen i utgangspunktet disponere fritt innenfor rammen av gjeldende lover, forskrifter og regelverk.

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes maksimalsatser på skattørene for kommuner og fylkeskommuner. I Kommuneproposisjonen ble det signalisert at skattørene for 2013 skal fastsettes ut fra et mål om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjøre 40% av de samlede inntektene. For å oppnå en skatteandel på 40%, foreslås det å videreføre de kommunale og fylkeskommunale skattørene for personlig skattytere på samme nivå i 2013 som i 2012. Det innebærer at de kommunale skattørene foreslås holdt uendret på henholdsvis 11,60%. For skattesvake kommuner som Marker er det som hovedregel ikke noe fordel med økt kommunalt skattøre.

Andelen skatteinntekter og rammetilskudd er gjennomsnittlig henholdsvis om lag 53% og 47% av de frie inntektene. For Marker er fordelingen i siste avlagte regnskap henholdsvis 37% og 63% - altså betydelig mye lavere andel fra skatt enn rammeoverføring sammenlignet med gjennomsnittet. Disse inntektene kan disponeres fritt innenfor rammen av lover og regelverk og gir kommunesektoren rom for lokal tilpasning. Skatteinntekter er kommunesektorens andel av skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere, samt eiendomsskatt i de kommuner som har innført det

En del av rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner fordeles etter skjønn. Departementet fordeler fylkesvise skjønnsrammer som fylkesmennene fordeler videre til kommunene etter retningslinjer gitt av departementet. Det samlede skjønnsstilskuddet til kommunene er for 2013 satt til ca 21,2 mrd kroner. Av dette tilfaller 62,7 mill. kroner Østfoldkommunene gjennom foredling fra fylkesmannen. Marker kommune har de siste årene fått en stadig mindre andel av disse midlene, for 2013 kun 0,5 mill. kroner – dvs. under 0,8% av potten. Marker er da den kommunen i fylket som får minst sammen med Våler. Marker sin andel har gått vesentlig ned de siste årene – fra godt over 3% til nå altså kun 0,8%. Da noe av hensikten med skjønnsmidler er å tilgodese inntektssvake kommuner – hvilket Marker helt klar er, kan det være god grunn til å undres over fordelingen. Rådmannen finner det uheldig og har tatt opp forholdet med fylkesmannen.

I Statsbudsjettet foreslås innlemming av enkelte tidligere øremerkede tilskudd i rammeoverføringene til kommunen – dette blir tillagt øvrig økning. Dette gjelder i hovedsak:

- Innlemming av tilskudd til kommunalt rusarbeid.
- Tilskudd til kommunene for etablering av dagtilbud til mennesker med demens
- Valgfag i ungdomsskolen
- Innføring av kulturskoletilbud i skole/SFO

I tillegg er det foreslått flere øremerkede tilskudd i rammetilskuddet til kommunene fra 2013 som kommunene dels kan søke om. Dette gjelder bl.a.:

- Tilskudd til økt lærertetthet i ungdomsskolen, – fireårig forsøk
- Kommunalt barnevern
- Investeringsstilskudd til kommunene til heldøgns omsorgsplasser
- Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg

Prognosemodellen fra Kommunenes Sentralforbund (KS) er lagt til grunn for beregning av rammetilskudd og skatt på inntekt/formue i rådmannens budsjettforslag. Dette gir følgende resultat for 2013 sammenlignet med foreløpig beregnet resultat for 2012:

(kr x 1.000)

	Innb. tilskudd	Utgifts-utjevn	Overg./Bykletr	Utenfor overg	Skjønn/ekstraord	Inntekts-utjevning	Sum tilskudd	Skatt innt/form	Skatt eiendom	Sum innt.
2012	72 894	10 632	-242	870	600	19 258	104 012	59 445	760	164 217
2013	76 818	12 847	-217	0	500	21 965	111 913	60 931	760	173 604
Endr.kr	3 924	2 215	25	-870	-100	2 707	7 901	1 486	0	9 387
Endr.%	5,4 %	20,8 %	-10,3 %	-100,0 %	-16,7 %	14,1 %	7,6 %	2,5 %	0,0 %	10,1 %

Tabell: Sammensetning av frie inntekter 2013 sammenlignet med antatt regnskap 2012. Kilde: KRD Statsbudsjettet

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt er det kommunene selv som vedtar og skriver ut. Tidligere var det et krav om at den skulle gjelde for bymessig bebyggelse og/eller for verker og bruk. Lovendring med virkning fra 2007 gir mulighet til å skrive ut eiendomsskatt i hele kommunen. Dette innebærer at kommunen kan skrive ut eiendomsskatt på næringsseiendommer, forretningsbygg, boliger og fritidsboliger.

Det var 11 kommuner som skrev ut eiendomsskatt i 2011 som er siste avlagt regnskapsår. Marker, Skiptvet, Spydberg og Askim har bare eiendomsskatt på verker og bruk. De øvrige 7 kommunene som hadde innført eiendomsskatt i 2011 skrev ut eiendomsskatt både på verker og bruk og på boliger og fritidseiendommer. Eiendomsskatten utgjør 3,7 % av brutto driftsinntekter samlet i Østfold i 2011. Landsgjennomsnittet er på 2,4 %. For Marker utgjør dette kun i underkant av 0,4%.

Kommune	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Skiptvet	1 703	1 681	2 197	2 683	3 422	3 469	3 285	3 256	3 239
Moss	958	1 311	2 975	3 000	2 424	2 178	2 279	2 872	2 831
Rygge	0	0	0	0	1833	2714	2759	2771	2 750
Askim	1 389	2 323	2 611	3 165	2 493	2 542	2 497	2 491	2 685
Halden	1 459	1 463	1 305	1 319	1 297	1 707	2 690	2 675	2 676
Fredrikstad	965	1 187	2 672	2 705	2 131	2 047	1 555	1 568	2 555

Sarpsborg	1 520	1 507	1 572	1 752	1 808	1 814	1 792	2 102	2 469
Råde	0	0	0	0	0	0	0	1 886	1 912
Spydeberg	717	671	856	1 018	1 227	1 240	1 145	1 160	1 636
Hobøl	0	0	0	0	1 384	1 301	1 331	1 311	1 320
Marker	46	166	159	156	180	212	221	221	221

Tabell: Eiendomsskatt pr innbygger samlet for Østfoldkommunene 2003-2011. Kilde: FM Østfold

Lånegjeld

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. Når det gjelder utlån er både formidlingslån og utlån av egne midler fratrukket. Målt i kroner pr. innbygger har netto lånegjeld i Østfold økt hvert år i perioden 2003-2011. Østfoldkommunenes langsiktige forpliktelser knyttet til gjeld og pensjon har økt med fra vel 5% til over 15% i gjennomsnitt de siste 5 åra. Lånegjelden pr innbygger var ved utgangen av 2011 beregnet til ca kr 41.402 på landsbasis, kr 39.685 for Østfoldkommunene og ca kr 36.622 for Marker kommune.

Flere kommuner har samlede langsiktige forpliktelser som utgjør over 200% av sum driftsinntekter ved utgangen av 2011. Gjennomsnittet i fylket ligger på ca 192,1%. For Marker kommune utgjør dette ca 188,1%.

I budsjettforslaget for 2013 har rådmannen forutsatt låneopptak på samlet kr 18.895.000, derav kr 12.800.000 som "foreløpig utlegg" til nye omsorgsboliger, jfr. egen sak for behandling i kommunestyret. Justert for dette blir forslag til nye låneopptak satt til kr 6.095.000. Følgende investeringstiltak foreslås lånefinansiert i 2013:

Prosjekt	Lån
Brannalarmanlegg Rødenes kirke	-535 000
Solavskjerming Marker skole	-100 000
Datamaskiner ved Marker skole	-100 000
IKT investeringer 2013	-400 000
Omsorgsboliger	-12 800 000
Fysiske tiltak i Ørje sentrum	-200 000
ENØK kommunale bygg	-1 600 000
Gatelys oppgradering	-600 000
Kloakkledningsnett	-1 300 000
Asfaltering	-650 000
Forlengelse av vei Braarudjordet	-500 000
Vognskjul ved Grimsby barnehage	-100 000
Renholdsmaskiner	-100 000
Sanering renseanlegg Grimsby barnehage	-360 000
Lekeplasser og løkker	-200 000

Skilting	-150 000
Ballbinger	-100 000
Tilrettelegging Høvleritomten	-100 000
Sum eksterne lån 2013	-19 895 000

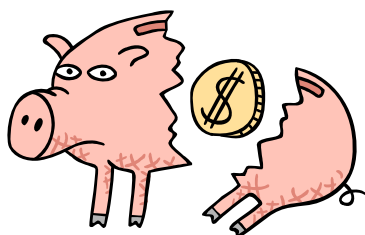
I tillegg til dette kommer 2,0 mill. kroner som lån til videreutlån fra Husbanken. Budsjetterte avdrag er 5,4 mill. kroner, mens minste avdrag etter vekting er 3,7. mill. kroner. Det vil si at det forutsettes mer i betalte avdrag enn det som kreves etter vekting – se vedlagte note til obligatorisk budsjett-skjema 1A for utregning.

Videre utover i planperioden forutsettes låneopptak slik (eksl. lån til videreutlån):

2014: kr 9.980.000
 2015: kr 5.990.000
 2016: kr 6.376.000

Lånegjelden vil etter dette øke vesentlig i 2013, men forutsatt full innfrielse av byggelån for omsorgsboligene gjennom salg, vil dette ”normaliseres” igjen allerede i 2014. Med dette som utgangspunkt sammenstilt med beregnede avdrag i perioden antas lånegjelden å få følgende utvikling:

Nye låneopptak i planperioden:	kr 42.241.000
Innfrielse av byggelån omsorgsboliger:	kr 12.800.000-
<u>Budsjetterte ord. avdrag i planperioden:</u>	<u>kr 22.800.000-</u>
<u>Netto økning investeringslån i perioden:</u>	<u>kr 6.641.000</u>

Fondsbeholdningen

Fondsbeholdningen vil variere over tid. Dette har sammenheng med i hvilken grad kommunene velger å bruke av fondsmidler til investeringsformål og til drift. Det er stor variasjon mellom kommunene når det gjelder midler på fond. Endringene fra år til år viser at fondskapitalen er en viktig buffer mot uforutsette forhold på inntekts- og utgiftssiden og som egenkapital for å redusere lånefinansieringen ved investeringer. Store kommuner som Fredrikstad og Halden har nesten kun bundne fond og lite midler til regulering av drift. Kommunene i Østfold er i en sårbar situasjon ved at størrelsen på frie fond er lavt. Nivået har også sunket mye de siste åra, og er nå vesentlig lavere enn i landet som helhet.

Disposisjonsfond (x 1000 kr) - endringer i fondsbeholdning 2006-2011							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Endring 2006-2011
Askim	1 872	18 274	24 304	46 793	58 055	61 093	59 221
Moss	7 698	13 083	46 424	1 251	14 095	23 433	15 735
Trøgstad	15 979	21 577	17 955	17 376	28 207	28 885	12 906
Hvaler	13 827	14 328	13 665	9 569	24 562	21 589	7 762
Rømskog	14 819	19 704	16 568	18 478	20 221	22 364	7 545
Skiptvet	12 621	16 270	26 276	16 699	19 250	18 622	6 001
Rygge	19	4 892	299	299	4 917	3 017	2 998
Hobøl	0	0	0	1 954	0	0	0
Rakkestad	21 627	33 146	18 470	14 884	16 997	19 713	-1 914
Råde	5 488	7 596	4 935	5 323	2 787	1 929	-3 559
Spydeberg	16 635	24 313	14 556	11 382	9 196	12 043	-4 592
Eidsberg	31 384	55 101	42 710	30 868	27 811	25 850	-5 534
Våler	22 250	26 594	24 821	29 470	30 342	16 715	-5 535
Sarpsborg	156 005	254 169	223 432	163 366	144 748	149 440	-6 565
Marker	12 407	10 968	8 238	10 294	4 950	5 240	-7 167
Aremark	8 243	13 501	9 463	3 826	1 918	538	-7 705
Fredrikstad	13 312	14 315	52 268	1 367	0	5 000	-8 312
Halden	35 595	44 551	20 705	24 549	350	5 243	-30 352
Østfold	389 781	592 382	565 089	407 748	408 406	420 714	30 933

Tabell: Sum disposisjonsfond for Østfoldkommunene 2003-2011. Kilde: FM Østfold

Det er viktig for kommunene å gjenoppbygge store nok disposisjonsfond som en økonomisk sikkerhet mot sviktende inntekter og uforutsette utgiftsøkninger. Marker har gjennom de siste årene klart å sette av forholdsvis betydelige beløp på slikt fond, men har samtidig også fortløpende brukt av avsetningene – dels gjennom vedtak i løpet av året utover det som har vært budsjettert. Hovedårsaken til den store nedgangen for perioden 2006-2011 er bruk av arven etter Halvorsrud til utbygging ved MBSS som ble postert i 2010.

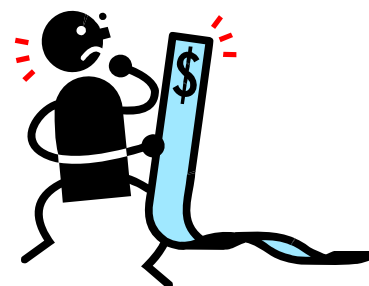
Det må være et mål å bygge opp et fond som kan forbli av en viss størrelse. Fondet svekkes dersom en ikke samtidig tilfører minimum tilsvarende det som går ut. Rådmannen vil derfor mane til fortsatt stor forsiktighet i bruk av fondet fremover og samtidig foreslå avsetning når det er mulig. I budsjettforslaget er ingen ”varige” tiltak finansiert eller delfinansiert gjennom disposisjonsfond. Gjennom budsjettforslaget for 2013 legger rådmannen opp til en netto oppbygging av fond ved at det foreslås avsatt 5,3 mill. kroner samtidig som det benyttes i alt 1,8 mill – dvs. netto avsetning for året på 3,5 mill. kroner. Ved utgangen av 2011 (siste regnskapsår) var disposisjonsfondet i Marker for øvrig på ca 5,0 mill. kroner.

Det presiseres at budsjetterte avsetninger forutsetter tilstrekkelig positivt netto driftsresultat for at avsetninger kan gjennomføres iht. budsjett.

Det forutsettes følgende bruk og avsetning av fond i basisbudsjett og for nye foreslåtte tiltak:

Bruk og avsetninger av fond i 2013	kr x 1.000
Basisbudsjett:	
Bruk av bundne fond - Innovasjon Grenseland, ansvar 7640	-350
Bruk av bundne fond - Barnas Grenseland, ansvar 7670	-300
Bruk av fond - selvkost vannforsyning, ansvar 5101	-26
Bruk av fond - selvkost renovasjon, ansvar 5103	-278
Bruk av fond - feiervesenet, ansvar 5105	-43
Bruk av fond - psykiatri, ansvar 3300	-411
Bruk av fond - jakt/fiskestell, ansvar 5231	-20
Sum bruk av fond i basisbudsjett 2013	-1 428
Avsetning til fond - Vedlikehold, ansvar 5110	120
Avsetning til fond - Utviklingsavtalen, ansvar 7680	2 850
Avsetning til fond - pedagogisk rådgivning, ansvar 1480	150
Avsetning til fond - leieinntekter sluseområdet, ansvar 7600	100
Sum avsetninger i basisbudsjett 2013	3 220
Netto avsetninger basisbudsjett 2013	1 792
Tiltak 2013:	
Bruk av disposisjonsfond - utstyr kjøkken MBSS, prosjekt 472	-80
Bruk av disposisjonsfond - opprustning biblioteket, prosjekt 526	-100
Bruk av disposisjonsfond - låsesystem skole/rådhus, prosjekt 530	-100
Bruk av disposisjonsfond - turstier i sentrum, prosjekt 534	-80
Sum bruk av fond etter forslag til tiltak 2013	-360
Avsetning til disposisjonsfond – ledige midler 2013, ansvar 9400	2 084
Sum avsetninger etter forslag til tiltak 2013	2 084
Netto avsetninger etter forslag til tiltak 2013	1 724
Sum avsetninger 2013 etter drift/investering:	
Sum bruk av fond i driftsdelen av budsjettet 2013	-1 428
Sum avsetning i driftsdelen av budsjettet 2013	5 304
Sum netto avsetninger i driftsdelen av budsjettet 2013	3 876
Sum bruk av fond i investeringsdelen av budsjettet 2013	-360
Sum avsetning i investeringsdelen av budsjettet 2013	0
Sum netto avsetninger i investeringsdelen av budsjettet 2012	-360
Sum netto avsetninger av fond i 2013	3 516

Kommunale avgifter/gebyrer

For vann, avløp, renovasjon og feiing er det gjort vedtak på at kostnadene skal være til selvkost. Det vil si at gebyrinntektene skal dekke de faktiske kostnadene ved å produsere tjenestene, og det er ikke lov å tjene penger på disse tjenestene. Gebyrinntekter over selvkost avsettes på et selvkostfond, og størrelsen på dette fondet påvirker budsjetteringen av gebyrene framover. Dersom inntektene er lavere enn utgiftene, kan differansen dekkes opp av tidligere avsatt fond. Dersom det ikke er penger på fondet, vil underskuddet regnskapsføres som en utgift, men vil kunne dekkes inn ved høyre inntekter enn selvkost over de neste årene.

Fra 2010 til 2011 ble gebyrene stort sett holdt på samme nivå, mens vi fra 2011 til 2012 gjorde en mindre justering for de fleste gebyrer, men reduserte renovasjonsgebyret betydelig. Med tanke på tidligere underskudd og et stort opprustningsbehov framover, må avløpsgebyret økes betydelig i de kommende år. For vann er det en mindre justering, mens det for renovasjon også i år legges opp til en betydelig reduksjon i gebyret. For slamtømming legges det for 2013 opp til en endring i gebyrfastsettelsen, slik at forutsigbarheten blir bedre.

Selvkostberegningene gir følgende anbefalinger i forhold til endringer i gebyrene:

Vann	2012	2013	Endring
Abonnementsgebyr ekskl. mva.	650	693	6,6 %
Forbruksgebyr ekskl. mva. (kr/m ³)	10,75	11,68	8,7 %
Engangsgebyr ekskl. mva.	6 000	7 500	25,0 %
Normalgebyr ekskl. mva. (150 m ³ forbruk)	2 263	2 445	8,1 %

Avløp	2012	2013	Endring
Abonnementsgebyr ekskl. mva.	900	937	4,1 %
Forbruksgebyr ekskl. mva. (kr/m ³)	20,00	21,51	7,6 %
Engangsgebyr ekskl. mva.	6 000	7 500	25,0 %
Normalgebyr ekskl. mva. (150 m ³ forbruk)	3 900	4 164	6,8 %

Renovasjon	2012	2013	Endring
Pr. Husstand ekskl. mva.	1 700	1 509	-11,2 %

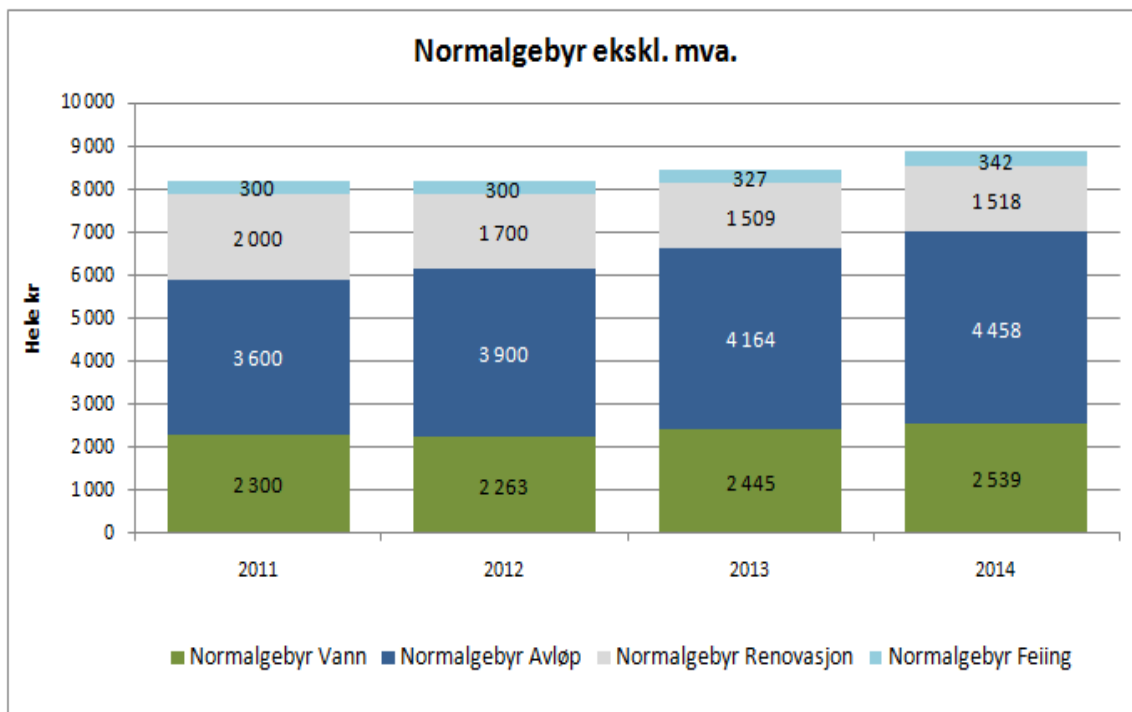
Slamtømming	2012	2013	Endring
Slamavskiller 1-4 m3 m/wc tilknyttet ekskl. mva.	860	933	8,5 %

Feiing	2012	2013	Endring
Feiegebyr ekskl. mva.	300	327	9,0 %

I budsjettvedtaket er forslagene avrundet noe.

Selv om det legges opp til en betydelig økning av gebyrene på enkelte områder, er samlet normalgebyret for kommunen relativt uendret, fra kr 10.203 i 2012 til kr 10.555 i 2013 (beløpene er inkludert mva, mens i tabellen ovenfor uten mva), noe som er betydelig lavere enn mange andre kommuner – se for øvrig oversikt over gebyrsatser i Østfoldkommunene fra siste avlagte regnskapsår (2011) på neste side.

Innen områdene oppmåling, byggesak, plansaksbehandling og spredt avløp, er kostnadene vesentlig over inntektene, og det er ikke gjort vedtak om kostnadsdekning på disse områdene. Det foreslås en mindre økning av noen av gebyrene på disse områdene.

Kommune	AVLØP			
	Tilknytnings-gebyr	Fast gebyr	Årsgebyr	
	kr/bolig	kr/bolig	kr/m ³	kr/bolig
AREMARK	12 500		38,82	7 764
VÅLER	20 000	1 775	27,95	5 968
EIDSBORG	4 000	1 000	28,90	5 335
SKIPTVET	13 458	537	29,27	4 928
HVALER	34 329	1 880	19,57	4 816
TRØGSTAD	10 516	924	25,70	4 779
RØMSKOG	10 104			4 544
HOBØL	34 640	1 000	20,00	4 000
MARKER	6 000 - 12 000	900	20,00	3 900
SPYDEBERG	11 880		25,25	3 788
RÅDE	6 720	787	19,80	3 757
RYGGE	120	100	22,30	3 445
ASKIM	15 600		14,50	3 118
RAKKESTAD	5 000	500	17,36	3 104
MOSS	2 400	300	17,30	2 895
FREDRIKSTAD	700	755	10,43	2 632
HALDEN	15 000		16,95	2 543
SARPSBORG	250	579	8,80	1 899

Kommune	VANNFORSYNING			
	Tilknytnings-gebyr	Fast gebyr	Årsgebyr	
	kr/bolig	kr/bolig	kr(m ³)	kr/bolig
RÅDE	6 360	848	18,20	3 578
HOBØL	18 320	1 000	17,00	3 550
HVALER	33 591	1 208	13,18	3 185
SPYDEBERG	7 680		19,33	2 900
VÅLER	1 360	800	12,00	2 600
SKIPTVET	13 836	492	12,59	2 381
MOSS	2 400	300	13,60	2 340
ASKIM	6 000		10,60	2 279
MARKER	6 000 - 12 000	650	10,75	2 263
RAKKESTAD	3 000	300	12,67	2 201
RØMSKOG	12 000			2 032
EIDSBORG	2 000	400	10,60	1 990
RYGGE	120	100	12,40	1 960
FREDRIKSTAD	700	657	6,48	1 823
SARPSBORG	250	734	7,20	1 814
TRØGSTAD	7 350	380	7,00	1 430
AREMARK	15 000			1 400
HALDEN	10 200		8,24	1 236

Kommune	RENOVASJON	
	kr/bolig	kr/hytte
HVALER	2 472	2 069
RØMSKOG	2 416	1 208
VÅLER	2 358	1 145
RÅDE	2 302	1 151
EIDSBORG	2 162	1 081
AREMARK	2 152	1 076
FREDRIKSTAD	2 071	783
RAKKESTAD	2 071	
TRØGSTAD	2 050	1 025
HALDEN	1 987	865
SKIPTVET	1 932	966
ASKIM	1 906	
MOSS	1 900	1 645
SPYDEBERG	1 855	1 220
HOBØL	1 704	852
MARKER	1 700	900
RYGGE	1 500	1 500
SARPSBORG	1 465	1 200

Figurene: Vedtatte avgifter VAR-områdene for Østfoldkommunene siste avlagte regnskap 2011.

Kilde: FM Østfold

Driftstilskudd til ikke-kommunale barnehager 2013

I samsvar med forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager §4 legger rådmannen frem forslag til tilskuddsatser til barnehagene som del av budsjettframlegget. Driftstilskudd, skjønnsmidler og tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i de ikke-kommunale barnehagene, ble innlemmet i kommunenes rammetilskudd fra staten f.o.m. 2011. Barnehageloven §14 ble fra samme tidspunkt endret og gir kommunene ansvar for å yte tilskudd til ordinær drift av alle godkjente, private barnehager i kommunen. Forskrift om likeverdig behandling har som formål å sørge for at private barnehager behandles likeverdig med kommunale barnehager ved tildeling av offentlig tilskudd. §4 i forskriften pålegger kommunen å kunngjøre neste års tilskuddsatser som del av årsbudsjettet.

Det kommunale tilskuddet skal bestå av to deler; et tilskudd til ordinære driftskostnader og et tilskudd til kapitalkostnader. Satsene skal beregnes ut fra hva kommunen bevilger til egne kommunale barnehager i budsjettet for 2013 og skal beregnes per heltidsplass.

I rådmannens budsjettforslag for 2013 er forslag til tilskuddsatser til de ikke-kommunale barnehagene beregnet med utgangspunkt i budsjett delt på stipulert gjennomsnittlig barnegruppe for den kommunale barnehagen, Grimsby. Det beregnes en sats for barn over tre år og en sats for barn under tre år. I følge ny veileder for beregning av tilskuddet utarbeidet i samarbeid mellom KS og PBL (Private barnehagers landsforbund) skal barn regnes som under tre år til og med juli det kalenderåret de fyller tre år. Foreldrebetaling skal trekkes fra i beregningsgrunnlaget, og 4% skal legges til som administrative kostnader. I tillegg kommer kapitalkostnadene der det er foreslått benyttet nasjonale satser.

Dersom det gis ekstrabevilgninger i budsjettet til Grimsby barnehage i løpet av året, skal det foretas en justering i tilskuddsatser, slik at de private barnehagene også får en slik tilleggsbevilgning. Dette vil for eksempel være aktuelt ved lønnsoppgjør. Ved avvik mellom budsjett og regnskap i den kommunale barnehagen skal kommunen i forbindelse med avleggelsen av regnskapet fatte vedtak om etterjustering av tilskudd til private barnehager – dette kan være både i form av trekk og etterbetaling.

Rutiner for rapportering, telling og utbetaling er regulert gjennom lokale retningslinjer om likeverdig behandling (k.sak 10/11) samt inngåtte samarbeidsavtaler med den enkelte barnehage.

Etter vedtak i statsbudsjettet skal de private barnehagene som et minimum ha 92,0% av tilskuddsatser. Fra 1. august 2013 øker dette til 94,0%. Et vektet gjennomsnitt for året vil gi 92,8% som i budsjettforslaget foreslås rundet opp til 93,0%

Under ellers uendrede forutsetninger vil tilskuddsatser for de ikke-kommunale barnehagene i Marker for 2013 bli som følger (opprinnelige satser 2012 i parentes):

Marker kommune satser 2013	Driftskostnader	Kapitalkostnader	Totalt
Små barn 0-2 år pr heltidsplass	165.669 (143.237)	7.500 (7.600)	173.169 (151.037)
Store barn 3-6 år pr heltidsplass	79.669 (67.207)	7.500 (7.600)	87.169 (75.007)

De nasjonale satsene som nå er beregnet fra Telemarksforskning viser totalt kr 188.500 for små barn og kr 95.500 for de store barna. Disse satsene kan derimot Marker kommune i følge forskriften ikke benytte så lenge det er en eller flere kommunale barnehager i kommunen. Det forutsettes at Grimsby barnehage sitt driftsbudsjett sammenholdt med stipulert antall barn her, skal være utgangspunkt for våre beregninger.

Nasjonale satser 2013	Driftskostnader	Kapitalkostnader	Totalt
Små barn 0-2 år pr heltidsplass	181.000 (173.500)	7.500 (7.600)	188.500 (181.100)
Store barn 3-6 år pr heltidsplass	88.000 (85.000)	7.500 (7.600)	95.500 (92.600)

Med uendret barnetall og samme sammensetning av barnegruppene i hele 2013, vil de beregnede satsene innebære samlet driftstilskudd til de ikke-kommunale barnehagene i kommunen på ca 8,6 mill. kroner. Dette er noe mer enn foreslått basisramme med tillegg av driftstiltak. Det er likevel overveiende sannsynlig at både antall barn og sammensetningen vil endre seg mye både i den kommunale barnehagen og i de ikke-kommunale barnehagene i løpet av 2013. Dette vil igjen slå ut i nivå på tilskuddet – være seg økning eller reduksjon. Endelig størrelse på tilskuddet vil således være uavklart inntil siste telling er foretatt i september 2013.

Forslag til driftsrammer budsjett 2013

Marker formannskap behandlet egen sak om rammetildeling 7.juni 2012 – f.sak 47/12. Her ble virksomhetenes netto driftsrammer for 2013 foreløpig konsekvensjustert. Utgangspunktet var vedtatte budsjetttrammer for 2012 korrigert for de på dette tidspunktet kjente utgifter og inntekter som må tas hensyn til for 2013. Konsekvensjusteringen som da ble foretatt er kun å anse som retningsgivende da det er kommunestyret som foretar endelig rammefordeling. Se eget vedleggshefte for utregning av konsekvensjusterte budsjetttrammer.

Vedtak f.sak 47/12:

1. *Konsekvensjusterte netto driftsrammer for budsjettåret 2013 settes foreløpig til (kr x 1000):*

Virksomhet	Netto ramme
Pol.styring/Fellesutg/Sentraladministrasjon	33 360
Næringsutvikling	1 413
Marker skole	38 268
Grimsby barnehage	4 696
Familie og helse	13 352
NAV	4 065
Utviklingshemmede	7 330
Omsorg	42 964
Forvaltning, drift og vedlikehold	13 144
Plan og miljø	2 550
Kultur og fritid	3 495
Bibliotek	1 096
Sum konsekvensjusterte netto driftsrammer	165 732

2. *Etter at Statsbudsjettet for 2013 er lagt frem vurderer formannskapet rammene på nytt.*
3. *Endelig rammetildeling foretas av kommunestyret i forbindelse med behandling av budsjett 2013.*
4. *Eventuelle merinntekter etter Stortingets behandling av statsbudsjett søkes primært avsatt til disposisjonsfondet.*
5. *Årsbudsjett 2013 danner første året i økonomiplanperioden 2013-2016.*

Etter forslaget til konsekvensjustering stod det på dette tidspunktet igjen en udisponert sum til nye tiltak og/el avsetninger på i overkant av 3,3 mill. kroner slik:

Konsekvensjusterte driftsutgifter for virksomhetene	2 888
Lønnsoppgjøret overført fra 2012	5 026
Konsekvensjusterte frie inntekter 2013	-11 232
Sum disponibelt til avsetning og nye tiltak 2033	-3 318

Statsbudsjettet for 2013 ble offentliggjort 8.oktober 2012. En konsekvensanalyse av dette ble forelagt formannskapet i deres møte 11.oktober. Statsbudsjettet legger opp til en samlet merinntekt for Marker kommune gjennom rammetilskudd og skatt i forhold til antatt i rammesaken på i overkant av 0,9 mill kroner. Udisponert sum blir da økt til ca 4,3 mill. kroner slik:

(kr x 1.000)

Til disposisjon etter konsekvensjusteringer i rammesaken:	3 318
Endring i statsbudsjettet:	+ 933
Til disposisjon etter statsbudsjettet:	4 251

I tillegg til dette må det korrigeres for avvik mellom reelt anslag for skatt på inntekt og formue og rammeoverføringer i rammesaken, det som nå er resultat av prognosemodellen etter at Statsbudsjettet er kjent samt avvik i ordinær drift som er gjort kjent etter behandling av rammesaken:

(kr x 1.000)

Skatt på inntekt og formue etter revidert prognosemodell:	60 931
Skatt på inntekt og formue etter rammesaken:	- 60 809
Sum korrigerer skatteanslaget:	122
Rammeoverføring etter revidert prognosemodell:	111 913
Rammeoverføring etter rammesaken:	- 110 470
Sum korrigerer rammeoverføring:	1 443
Korrigerer rammesaken overføring fra drift til investering:	299
Korrigerer rammesaken VAR-områder	37
Korrigerer rammesaken område feiing	43
Sum korrigerer drift i rammesaken:	379

Endring i Statsbudsjettet og korrigerings i forhold til rammesaken summeres da slik:

(kr x 1.000)

Korrigerings etter rammesaken:	1 433
Korrigerings etter Statsbudsjettet:	- 933
Sum merinntekter i forhold til rammesaken:	500

I tillegg kommer mindreutgift etter korrigerings i rammesaken for overføring mellom drift og investeringsdelen med 0,3 mill – er å anse som en ordinær konsekvensjustering. Videre er VAR-områdene i rammesaken (vann/avløp/renovasjon) samt området feiing justert etter selvkostprinsippet etter ny gjennomgang – hvilket innebærer en netto mindreutgift for områdene på hhv kr 37.000 og kr 43.000. Når vi så summerer opprinnelig resultat fra rammesaken, korrigerings i rammesaken og merinntekter fra Statsbudsjettet, står vi igjen med et positivt resultat for nye tiltak og eller avsetning i 2013 på kr 5.130.000 slik:

(kr x 1.000)

Til disposisjon etter opprinnelig konsekvensjusteringer i rammesaken:	3 318
Korrigerings i rammesaken:	+ 500
Endring i Statsbudsjettet:	+ 933
Korrigerings for netto mindreutgifter i rammesaken:	+ 379
Til disposisjon:	5 130

Årslønnsveksten fra 2012 til 2013 er i konsekvensjusteringen nå beregnet til 4,7 mill. kroner. Dette er innarbeidet i budsjettforslaget.

Kommunens andel av pensjonspremien har økt betydelig de siste årene. Beregning av premien er en kompleks prosess og ”rett” premie har vi ikke full oversikt over før ved utgangen av året. Men ut fra de signaler som KLP (Kommunal landspensjonskasse) har gitt i møte med rådmannen, anslås premien til 16,50% - derav arbeidsgivers andel blir 14,50%. Dette er uendret fra 2012, men det varsles en mulig økning utover i kommende planperiode.

Premieavsetningen til STPK (Statens pensjonskasse) er for 2013 beregnet til 13,31 – derav arbeidsgivers andel blir 11,31%. Dette er en økning på 0,06% fra 2012.

Merk at utover korrigerings for lønnsveksten legger ikke rådmannen opp til noen kompensasjon for forventet prisvekst fra 2012 til 2013 – dette på samme måte som for de siste årene.

Rådmannen og virksomhetene har hatt de foreløpige konsekvensjusterte rammene som formannskapet har hatt til vurdering som utgangspunkt for sine budsjettforslag. Ønsker utover det som de tildelte rammene gir rom for, ligger ved budsjettdokumentene som forslag til tiltak – jfr. egen

oversikt over forslag til prioriterte tiltak (del av dette dokumentet) og ikke-prioriterte tiltak (eget vedleggsdokument).

Under følger rådmannens forslag til endelig korrigerende av rammene i tabellform med tilhørende kommentarer. Merk at disse tabellene viser utregning av konsekvensjusterte netto driftsrammer **før** eventuelle endringer gjennom budsjettvedtaket. Det vil si at alle eventuelle nye tiltak som vedtas av kommunestyret utover konsekvensjusteringene under, kommer i tillegg og vil fremkomme i egne obligatoriske budsjettskjemaer og hovedoversikter. Merk videre at kommunestyret gjennom budsjettvedtaket vedtar netto driftsrammer for virksomhetene – det vil si at virksomhetene seinere ved behov selv vil kunne foreta interne justeringer innenfor tildelt ramme. Eventuelle seinere budsjettjusteringer som påvirker rammefordelingen mellom virksomhetene derimot må behandles av kommunestyret.

Tabellene på de neste sidene viser utregning av foreslåtte netto driftsrammer for virksomhetene i 2013 basert på:

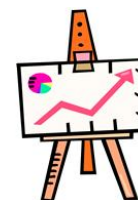
- F.sak 47/12: Opprinnelig vedtak som inkluderer veiledende foreløpig ramme.
- Øvrig korrigerende: Øvrig korrigerende som ikke var kjent/avklart på tidspunkt for behandling av f.sak 47/12 og/eller resultat av organisatoriske eller tekniske justeringer. Denne delen blir beskjedent i dette budsjettforslaget sammenlignet med tidligere år da det ikke er gitt føringer for ytterligere justeringer etter at Statsbudsjettet ble lagt presentert for formannskapet.
- Ramme 2013: Endelig rammeforslag for 2013 ekskl. eventuelle nye tiltak som ligger ved som forslag fra rådmannen, men ikke vedtatt.

Konsekvensjustert budsjetttramme 2013 før nye tiltak: Politisk styring, Fellesutgifter og Sentraladministrasjon

Formannskapet vedtok foreløpige netto driftsrammen i sak 47/12. I tillegg foreslår rådmannen enkelte mindre rammekorrigeringer for noen av virksomhetene – disse kommenteres eventuelt særskilt under hver tabell. Endelig korrigert konsekvensjustert netto budsjetttramme 2013 for denne virksomheten blir følgende:

(kr x 1.000)

	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigert ramme 2013
10 Lønnsutgifter	13 105	0	13 105
11-12 Kjøp av varer og tjenester	4 777	0	4 777
13 Kjøp av tjenester fra andre	1 648	0	1 648
14 Overføringer	16 820	0	16 820
Sum utgifter	36 350	0	36 350
15 Finansutg/transaksjoner	810	0	810
16 Salgsinntekter	-164	0	-164
17 Refusjoner	-2 976	0	-2 976
18 Overføringer	0	0	0
Sum inntekter	-3 140	0	-3 140
19 Finansinnt/transaksjoner	-660	0	-660
Netto drift	33 360	0	33 360

I kolonnen øvrig/annen korrigering foreslår ingen ytterligere korrigering av rammen for dette området.

Driftsrammen for Politisk styring, Fellesutgifter og Sentraladministrasjon 2013 blir etter dette: kr 33.360.000 +/- kr 0 = kr 33.360.000. Dette **før** registrering av eventuelle nye tiltak.

Konsekvensjustert budsjetttramme 2013 for nye tiltak: Næringsutvikling

Formannskapet vedtok foreløpige netto driftsrammen i sak 47/12. I tillegg foreslår rådmannen enkelte mindre rammekorrigeringer for noen av virksomhetene – disse kommenteres eventuelt særskilt under hver tabell. Endelig korrigert konsekvensjustert netto budsjetttramme 2013 for denne virksomheten blir følgende:

(kr x 1.000)

	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigert ramme 2013
10 Lønnsutgifter	743	0	743
11-12 Kjøp av varer og tjenester	1 060	0	1 060
13 Kjøp av tjenester fra andre	485	0	485
14 Overføringer	775	0	775
Sum utgifter	3 063	0	3 063
15 Finansutg/transaksjoner	3 000	-200	2 800
16 Salgsinntekter	0	-100	-100
17 Refusjoner	-4 000	0	-4 000
18 Overføringer	0	0	0
Sum inntekter	-4 000	-100	-4 100
19 Finansinnt/transaksjoner	-650	0	-650
Netto drift	1 413	-300	1 113

I kolonnen øvrig/annen korrigering foreslås ytterligere korrigeringer av rammen på netto – kr 300.000 som følge av:

- Overføring fra drift til investeringsbudsjett 2012 som følger gjennomført investering dette året og som følgelig ikke skal videreføres i 2013. Dette utgjør kr 300.000.
- Inntektsføring fra utleieavtale med Sluseporten as, der Marker kommune er sikret en årlig inntekt på kr 100.000 pr år – jfr. k.sak 87/12.
- Avsetning til bundet fond kr 100.000 pr år av leieløpet fra k.sak 87/12.

Driftsrammen for Næringsutvikling 2013 blir etter dette

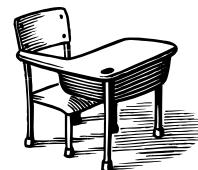
kr 1.413.000 – kr 300.000 + kr 100.000 – kr 100.000 = kr 1.113.000. Dette **før** registrering av eventuelle nye tiltak.

Konsekvensjustert budsjetttramme 2013 før nye tiltak: Grunnskolen

Formannskapet vedtok foreløpige netto driftsrammen i sak 47/12. I tillegg foreslår rådmannen enkelte mindre rammekorrigeringer for noen av virksomhetene – disse kommenteres eventuelt særskilt under hver tabell. Endelig korrigert konsekvensjustert netto budsjetttramme 2013 for denne virksomheten blir følgende:

(kr x 1.000)

	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigert ramme 2013
10 Lønnsutgifter	35 924	0	35 924
11-12 Kjøp av varer og tjenester	4 532	0	4 532
13 Kjøp av tjenester fra andre	2 823	0	2 823
14 Overføringer	428	0	428
Sum utgifter	43 707	0	43 707
15 Finansutg/transaksjoner	692	0	692
16 Salgsinntekter	-1 100	0	-1 100
17 Refusjoner	-4 339	0	-4 339
18 Overføringer	0	0	0
Sum inntekter	-5 439	0	-5 439
19 Finansinnt/transaksjoner	-692	0	-692
Netto drift	38 268	0	38 268

I kolonnen øvrig/annen korrigering foreslår ingen ytterligere korrigering av rammen for dette området.

Driftsrammen for Skole 2013 blir etter dette:

kr 38.268.000 +/- kr 0 = kr 38.268.000. Dette **før** registrering av eventuelle nye tiltak.

Konsekvensjustert budsjetttramme 2013 før nye tiltak: Grimsby barnehage

Formannskapet vedtok foreløpige netto driftsrammen i sak 47/12. I tillegg foreslår rådmannen enkelte mindre rammekorrigeringer for noen av virksomhetene – disse kommenteres eventuelt særskilt under hver tabell. Endelig korrigert konsekvensjustert netto budsjetttramme 2013 for denne virksomheten blir følgende:

(kr x 1.000)

	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigert ramme 2013
10 Lønnsutgifter	5 875	0	5 875
11-12 Kjøp av varer og tjenester	399	0	399
13 Kjøp av tjenester fra andre	0	0	0
14 Overføringer	77	0	77
Sum utgifter	6 351	0	6 351
15 Finansutg/transaksjoner	7	0	7
16 Salgsinntekter	-1 505	0	-1 505
17 Refusjoner	-150	0	-150
18 Overføringer	0	0	0
Sum inntekter	-1 655	0	-1 655
19 Finansinnt/transaksjoner	-7	0	-7
Netto drift	4 696	0	4 696

I kolonnen øvrig/annen korrigering foreslår ingen ytterligere korrigering av rammen for dette området.

Driftsrammen for Grimsby barnehage 2013 blir etter dette:

kr 4.696.000 +/- kr 0 = kr 4.696.000. Dette **før** registrering av eventuelle nye tiltak.

Konsekvensjustert budsjetttramme 2013 før nye tiltak: Familie & Helse

Formannskapet vedtok foreløpige netto driftsrammen i sak 47/12. I tillegg foreslår rådmannen enkelte mindre rammekorrigeringer for noen av virksomhetene – disse kommenteres eventuelt særskilt under hver tabell. Endelig korrigert konsekvensjustert netto budsjetttramme 2013 for denne virksomheten blir følgende:

(kr x 1.000)

	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigert ramme 2013
10 Lønnsutgifter	10 369	0	10 369
11-12 Kjøp av varer og tjenester	1 653	0	1 653
13 Kjøp av tjenester fra andre	3 190	0	3 190
14 Overføringer	91	0	91
Sum utgifter	15 303	0	15 303
15 Finansutg/transaksjoner	0	0	0
16 Salgsinntekter	-30	0	-30
17 Refusjoner	-1 921	0	-1 921
18 Overføringer	0	0	0
Sum inntekter	-1 951	0	-1 951
19 Finansinnt/transaksjoner	0	0	0
Netto drift	13 352	0	13 352

I kolonnen øvrig/annen korrigering foreslår ingen ytterligere korrigering av rammen for dette området.

Driftsrammen for Familie & Helse 2013 blir etter dette:

kr 13.352.000 +/- kr 0 = kr 13.352.000. Dette **før** registrering av eventuelle nye tiltak.

Konsekvensjustert budsjetttramme 2013 for nye tiltak: NAV

Formannskapet vedtok foreløpige netto driftsrammen i sak 47/12. I tillegg foreslår rådmannen enkelte mindre rammekorrigeringer for noen av virksomhetene – disse kommenteres eventuelt særskilt under hver tabell. Endelig korrigert konsekvensjustert netto budsjetttramme 2013 for denne virksomheten blir følgende:

(kr x 1.000)

	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigert ramme 2013
10 Lønnsutgifter	2 204	0	2 204
11-12 Kjøp av varer og tjenester	62	0	62
13 Kjøp av tjenester fra andre	138	0	138
14 Overføringer	3 037	0	3 037
Sum utgifter	5 441	0	5 441
15 Finansutg/transaksjoner	180	0	180
16 Salgsinntekter	0	0	0
17 Refusjoner	-276	0	-276
18 Overføringer	-1 100	0	-1 100
Sum inntekter	-1 376	0	-1 376
19 Finansinnt/transaksjoner	-180	0	-180
Netto drift	4 065	0	4 065

I kolonnen øvrig/annen korrigering foreslår ingen ytterligere korrigering av rammen for dette området.

Driftsrammen for NAV 2013 blir etter dette:

kr 4.065.000 +/- kr 0 = kr 4.065.000. Dette **for** registrering av eventuelle nye tiltak.

Konsekvensjustert budsjetttramme 2013 for nye tiltak: Utviklingshemmede

Formannskapet vedtok foreløpige netto driftsrammen i sak 47/12. I tillegg foreslår rådmannen enkelte mindre rammekorrigeringer for noen av virksomhetene – disse kommenteres eventuelt særskilt under hver tabell. Endelig korrigert konsekvensjustert netto budsjetttramme 2013 for denne virksomheten blir følgende:

(kr x 1.000)

	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigert ramme 2013
10 Lønnsutgifter	7 557	0	7 557
11-12 Kjøp av varer og tjenester	238	0	238
13 Kjøp av tjenester fra andre	0	0	0
14 Overføringer	8	0	8
Sum utgifter	7 803	0	7 803
15 Finansutg/transaksjoner	0	0	0
16 Salgsinntekter	-98	0	-98
17 Refusjoner	-375	0	-375
18 Overføringer	0	0	0
Sum inntekter	-473	0	-473
19 Finansinnt/transaksjoner	0	0	0
Netto drift	7 330	0	7 330

I kolonnen øvrig/annen korrigering foreslår ingen ytterligere korrigering av rammen for dette området.

Driftsrammen for Utviklingshemmede 2013 blir etter dette:

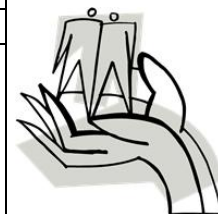
kr 7.330.000 +/- kr 0 = kr 7.330.000. Dette **for** registrering av eventuelle nye tiltak.

Konsekvensjustert budsjetttramme 2013 for nye tiltak: Omsorg

Formannskapet vedtok foreløpige netto driftsrammen i sak 47/12. I tillegg foreslår rådmannen enkelte mindre rammekorrigeringer for noen av virksomhetene – disse kommenteres eventuelt særskilt under hver tabell. Endelig korrigert konsekvensjustert netto budsjetttramme 2013 for denne virksomheten blir følgende:

(kr x 1.000)

	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigert ramme 2013
10 Lønnsutgifter	42 705	0	42 705
11-12 Kjøp av varer og tjenester	3 626	0	3 626
13 Kjøp av tjenester fra andre	5 715	0	5 715
14 Overføringer	444	0	444
Sum utgifter	52 490	0	52 490
15 Finansutg/transaksjoner	2 365	0	2 365
16 Salgsinntekter	-5 482	0	-5 482
17 Refusjoner	-3 308	0	-3 308
18 Overføringer	-736	0	-736
Sum inntekter	-9 526	0	-9 526
19 Finansinnt/transaksjoner	-2 365	0	-2 365
Netto drift	42 964	0	42 964

I kolonnen øvrig/annen korrigering foreslår ingen ytterligere korrigering av rammen for dette området.

Driftsrammen for Omsorg 2013 blir etter dette:

kr 42.964.000 +/- kr 0 = kr 42.964.000. Dette før registrering av eventuelle nye tiltak.

Konsekvensjustert budsjetttramme 2013 for nye tiltak: Forvaltning, Drift & Vedlikehold (FDV)

Formannskapet vedtok foreløpige netto driftsrammen i sak 47/12. I tillegg foreslår rådmannen enkelte mindre rammekorrigeringer for noen av virksomhetene – disse kommenteres eventuelt særskilt under hver tabell. Av praktiske årsaker velger rådmannen heretter å splitte rammetildelingen til denne virksomheten i to:

- VAR-områdene (vann, avløp, renovasjon), ansvarsgruppe 5101-5103
- Ordinær drift FDV (Forvaltning, drift, vedlikehold), ansvarsgruppe 5104-5199

Endelig korrigert konsekvensjustert netto budsjetttramme 2013 VAR-områder blir følgende:

(kr x 1.000)

	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigert ramme 2013
10 Lønnsutgifter	2 564	0	2 564
11-12 Kjøp av varer og tjenester	2 381	400	2 781
13 Kjøp av tjenester fra andre	3 932	-48	3 884
14 Overføringer	0	0	0
Sum utgifter	8 877	352	9 229
15 Finansutg/transaksjoner	1 070	-362	708
16 Salgsinntekter	-10 371	569	-9 802
17 Refusjoner	0	-400	-400
18 Overføringer	0	0	0
Sum inntekter	-10 371	169	-10 202
19 Finansinnt/transaksjoner	-1 070	-196	-1 266
Netto drift	-1 494	-37	-1 531

I kolonnen øvrig/annen korrigerings foreslås ytterligere korrigerings av rammen på netto – kr 37.000 som følge av:

- Endring avgifter/gebyrer:

Avgiftspliktige gebyrer vannforsyning økes med kr 65.000

Avgiftspliktige gebyrer avløp og rensing reduseres med kr 630.000

Avgiftspliktige gebyrer slamtømming økes med kr 112.000

Avgiftspliktige gebyrer renovasjon reduseres med kr 116.000

Totalt reduseres avgiftspliktige gebyrer med kr 569.000

- Endring avsetning til bundne fond:

Avsetning bunde fond vannforsyning reduseres med kr 69.000

Avsetning bunde fond slamtømming reduseres med kr 19.000

Avsetning bunde fond renovasjon reduseres med kr 274.000

Totalt reduseres avsetning til bundne fond med kr 362.000

- Endring bruk av bundne fond:

Bruk bunde fond vannforsyning økes med kr 26.000

Bruk bunde fond renovasjon økes med kr 278.000

Bruk av bunde fond slamtømming reduseres med kr 108.000

Totalt øker bruk av bundne fond med kr 196.000

- Endring ordinære driftsutgifter VAR-områdene:

Internkjøp slamtømming økes med kr 400.000

Kjøp av tjenester fra andre slamtømming reduseres med kr 304.000

Kjøp fra IKS renovasjon økes med kr 256.000

Totalt øker ordinære driftsutgifter VAR-områdene med kr 352.000

- Endring andre driftsinntekter VAR-områdene:

Internsalg slamtømming økes med kr 400.000

Totalt øker andre driftsinntekter VAR-områdene med kr 400.000

Samlet innebærer dette:

Reduserte avgiftspliktige gebyrer	kr 569.000
-----------------------------------	------------

Reduserte avsetninger bundne fond	kr 362.000
-----------------------------------	------------

Økning bruk av bundne fond	kr 196.000
----------------------------	------------

Økning ordinære driftsutgifter	kr 352.000
--------------------------------	------------

Økning andre driftsinntekter	kr 400.000
------------------------------	------------

Sum endringer	kr 37.000
---------------	-----------

Driftsrammen for FDV VAR-områdene 2013 blir etter dette:

-kr 1.494.000 + kr 569.000 - kr 362.000 – kr 196.000 + kr 352.000 – kr 400.000 = -kr 1.531.000.

Dette **for** registrering av eventuelle nye tiltak.

Endelig korrigert konsekvensjustert netto budsjettramme 2013 ordinær drift FDV blir følgende:

(kr x 1.000)

	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigert ramme 2013
10 Lønnsutgifter	10 421	0	10 421
11-12 Kjøp av varer og tjenester	7 166	0	7 166
13 Kjøp av tjenester fra andre	283	0	283
14 Overføringer	1 418	0	1 418
Sum utgifter	19 288	0	19 288
15 Finansutg/transaksjoner	1 760	0	1 760
16 Salgsinntekter	-3 535	0	-3 535
17 Refusjoner	-1 489	0	-1 489
18 Overføringer	0	0	0
Sum inntekter	-5 024	0	-5 024
19 Finansinnt/transaksjoner	-1 386	-43	-1 429
Netto drift	14 638	-43	14 595

I kolonnen øvrig/annen korrigerings foreslås ytterligere korrigerings av rammen på netto – kr 43.000 som følge av:

- Endring bruk av bundne fond:

Bruk av bunde fond feiervesenet økes med kr 43.000

Totalt øker bruk av bundne fond med kr 43.000

Driftsrammen for Forvaltning, Drift & Vedlikehold – ordinær drift 2013 blir etter dette:
kr 14.638.000 – kr 43.000 = kr 14.595.000. Dette **før** registrering av eventuelle nye tiltak.

Samlet ramme VAR-områdene + ordinær drift FDV blir da:

-kr 1.531.000 + kr 14.595.000 = kr 13.064.000

Konsekvensjustert budsjetttramme 2013 før nye tiltak: Plan & Miljø

Formannskapet vedtok foreløpige netto driftsrammen i sak 47/12. I tillegg foreslår rådmannen enkelte mindre rammekorrigeringer for noen av virksomhetene – disse kommenteres eventuelt særskilt under hver tabell. Endelig korrigert konsekvensjustert netto budsjetttramme 2013 for denne virksomheten blir følgende:

(kr x 1.000)

	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigert ramme 2013
10 Lønnsutgifter	4 598	0	4 598
11-12 Kjøp av varer og tjenester	869	0	869
13 Kjøp av tjenester fra andre	254	0	254
14 Overføringer	179	0	179
Sum utgifter	5 900	0	5 900
15 Finansutg/transaksjoner	6	0	6
16 Salgsinntekter	-855	0	-855
17 Refusjoner	-2 475	0	-2 475
18 Overføringer	0	0	0
Sum inntekter	-3 330	0	-3 330
19 Finansinnt/transaksjoner	-26	0	-26
Netto drift	2 550	0	2 550

I kolonnen øvrig/annen korrigering foreslår ingen ytterligere korrigering av rammen for dette området.

Driftsrammen for Plan & Miljø 2013 blir etter dette:

kr 2.550.000 +/- kr 0 = kr 2.550.000. Dette før registrering av eventuelle nye tiltak.

Konsekvensjustert budsjetttramme 2013 for nye tiltak: Kultur & Fritid

Formannskapet vedtok foreløpige netto driftsrammen i sak 47/12. I tillegg foreslår rådmannen enkelte mindre rammekorrigeringer for noen av virksomhetene – disse kommenteres eventuelt særskilt under hver tabell. Endelig korrigerert konsekvensjustert netto budsjetttramme 2013 for denne virksomheten blir følgende:

(kr x 1.000)

	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigerert ramme 2013
10 Lønnsutgifter	2 819	0	2 819
11-12 Kjøp av varer og tjenester	412	0	412
13 Kjøp av tjenester fra andre	96	0	96
14 Overføringer	611	0	611
Sum utgifter	3 938	0	3 938
15 Finansutg/transaksjoner	0	0	0
16 Salgsinntekter	-293	0	-293
17 Refusjoner	-150	0	-150
18 Overføringer	0	0	0
Sum inntekter	-443	0	-443
19 Finansinnt/transaksjoner	0	0	0
Netto drift	3 495	0	3 495

I kolonnen øvrig/annen korrigering foreslår ingen ytterligere korrigering av rammen for dette området.

Driftsrammen for Kultur & Fritid 2013 blir etter dette:

kr 3.495.000 +/- kr 0 = kr 3.495.000. Dette **for** registrering av eventuelle nye tiltak.

Konsekvensjustert budsjettramme 2013 for nye tiltak: Bibliotek

Formannskapet vedtok foreløpige netto driftsrammen i sak 47/12. I tillegg foreslår rådmannen enkelte mindre rammekorrigeringer for noen av virksomhetene – disse kommenteres eventuelt særskilt under hver tabell. Endelig korrigert konsekvensjustert netto budsjettramme 2013 for denne virksomheten blir følgende:

(kr x 1.000)

	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigert ramme 2013
10 Lønnsutgifter	738	0	738
11-12 Kjøp av varer og tjenester	407	0	407
13 Kjøp av tjenester fra andre	0	0	0
14 Overføringer	0	0	0
Sum utgifter	1 145	0	1 145
15 Finansutg/transaksjoner	0	0	0
16 Salgsinntekter	-10	0	-10
17 Refusjoner	-39	0	-39
18 Overføringer	0	0	0
Sum inntekter	-49	0	-49
19 Finansinnt/transaksjoner	0	0	0
Netto drift	1 096	0	1 096

I kolonnen øvrig/annen korrigering foreslår ingen ytterligere korrigering av rammen for dette området.

Driftsrammen for Bibliotek 2013 blir etter dette:

kr 1.096.000 +/- kr 0 = kr 1.096.000. Dette **for** registrering av eventuelle nye tiltak.

Konsekvensjustert budsjetttramme 2013 for nye tiltak: Skatt / Rammeoverføringer

Formannskapet vedtok foreløpige netto driftsrammen i sak 47/12. I tillegg foreslår rådmannen enkelte mindre rammekorrigeringer for noen av virksomhetene – disse kommenteres eventuelt særskilt under hver tabell. Endelig korrigert konsekvensjustert netto budsjetttramme 2013 for skatt/rammeoverføringer blir følgende:

(kr x 1.000)

	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigert ramme 2013
10 Lønnsutgifter	445	55	500
11-12 Kjøp av varer og tjenester	0	0	0
13 Kjøp av tjenester fra andre	0	0	0
14 Overføringer	0	0	0
Sum utgifter	445	55	500
15 Finansutg/transaksjoner	0	0	0
16 Salgsinntekter	0	0	0
17 Refusjoner	-4 600	67	-4 533
18 Overføringer	-174 730	-1 555	-176 285
Sum inntekter	-179 330	-1 488	-180 818
19 Finansinnt/transaksjoner	0	0	0
Netto drift	-178 885	-1 433	-180 318

I kolonnen øvrig/annen korrigering foreslår ytterligere korrigeringen av rammen på netto -kr 1.433.000 som følge av:

- Anslag for skatt på inntekt og formue for 2013 settes til kr 60.931.000 dvs. oppjustering sammenlignet med basisbudsjett 2012 på ca kr 1.486.000, mens anslag for rammeoverføring settes til kr 111.913.000 dvs. opp kr 7.901.000 fra basisbudsjett – hvilket gir samlet netto endring opp kr 9.387.000 fra basisbudsjett 2012. Netto endring fra rammesaken er hhv. ned kr 122.000 på skatt på inntekt/ formue og opp kr 1.433.000 på rammetilskudd, samlet netto endring opp kr 1.555.000.
- MVA-komp drift som samlepost via overføring fra staten justeres ned kr 67.000 fra rammesaken til kr 4.533.000.
- Avsetning premieavvik KLP økes med kr 55.000 til kr 500.000.

Rammen for Skatt & Rammeoverføringer 2012 justeres dermed tilsvarende:

- kr 178.885.000 – kr 122.000 - kr 1.433.000 + kr 67.000 + kr 55.000 = kr 180.618.000. Dette **for** registrering av eventuelle nye tiltak.

Skatt og rammetilskudd etter prognosemodellen gir da følgende utteling for hele planperioden 2013 – 2016 sammenstilt med prognosen for 2012:

MARKER					
<i>(år 2013-prisnivå i perioden 2013-2016)</i>	PROGNOSE				
1000 kr	2012	2013	2014	2015	2016
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	72 894	76 818	76 932	77 214	77 214
Utgiftsutjevning	10 632	12 847	12 856	12 861	12 865
Overgangsordninger (INGAR fra 2009)	-242	-217	-	-	-
Saker særskilt ford (fysioterapi/kvalifiseringsprog)	814	-	-	-	-
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd	-	-	-	-	-
Hovedstadstilskudd (fra 2011 storbytilskudd)	-	-	-	-	-
Småkommunetilskudd	-	-	-	-	-
Distriktstilskudd Sør-Norge	-	-	-	-	-
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker	-	-	-	-	-
Veksttilskudd	-	-	-	-	-
Ordinært skjønn inkl bortfall av dif.arb.avg. herav gradvis bortfall av dif.arbeidsgiveravgift	600	500	500	500	500
Skjønn til skattesvake kom i Sør-Norge (2009)	-	-	-	-	-
Skjønn - tap endringer av inntektssystemet	-	-	-	-	-
Justert skjønn momskomp 08	-	-	-	-	-
Kompensasjon Samhandlingsreformen	-	-	-	-	-
Ekstra skjønn tildelt av KRD	-	-	-	-	-
Ekstra skjønn tildelt av KRD desember 2011	-	-	-	-	-
Feil inntektsutj 2007/Komp Fysioterapautmidler 09	-	-	-	-	-
Tiltakspakken 2009/1 mrd mer frie inntekter 2010 med mer RNB2009 / RNB2010 / Prop 59S / RNB2011	56	-	-	-	-
Sum rammetilsk uten inntektsutj	84 753	89 949	90 288	90 574	90 579
"Bykletrekket" (anslag etter 2010)	-	-	-	-	-
Netto inntektsutjevning	19 259	21 964	21 964	21 964	21 964
Sum rammetilskudd	104 012	111 913	112 252	112 538	112 543
Rammetilskudd - endring i %	10,5	7,6	0,3	0,3	0,0
Skatt på formue og inntekt	59 445	60 931	60 931	60 931	60 931
Skatteinntekter - endring i %	6,32	2,50	-	-	-
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	760	760	760	760	760
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	164 200	173 600	173 900	174 200	174 200

Konsekvensjustert budsjetttramme 2013 før nye tiltak: Finansinntekter / Finansutgifter

Formannskapet vedtok foreløpige netto driftsrammen i sak 47/12. I tillegg foreslår rådmannen enkelte mindre rammekorrigeringer for noen av virksomhetene – disse kommenteres eventuelt særskilt under hver tabell. Endelig korrigert konsekvensjustert netto budsjetttramme 2013 for finansinntekter/finansutgifter blir følgende:

(kr x 1.000)

	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigert ramme 2013
10 Lønnsutgifter	0	0	0
11-12 Kjøp av varer og tjenester	0	0	0
13 Kjøp av tjenester fra andre	0	0	0
14 Overføringer	0	0	0
Sum utgifter	0	0	0
15 Finansutg/transaksjoner	12 040	-205	11 835
16 Salgsinntekter	0	0	0
17 Refusjoner	0	0	0
18 Overføringer	0	0	0
Sum inntekter	0	0	0
19 Finansinnt/transaksjoner	-2 205	205	-2 000
Netto drift	9 835	0	9 835

I kolonnen øvrig/annen korrigering foreslår ytterligere korrigeringen av rammen på netto +/- kr 0 som følge av:

- Renteinntekter reduseres med kr 205.000 til kr 1.000.000 fra opprinnelig kr 1.205.000 i basisbudsjett. Dette ut fra antatt rentenivå i 2013 sammenholdt med historikk.
- Renteutgifter reduseres med kr 205.000 til kr 6.035.000 fra opprinnelig kr 6.240.000 i basisbudsjett. Dette ut fra antatt rentenivå i 2013, netto effekt av nye lån sammenholdt med historikk.
- Avsetning likviditetsreserven med kr 100.000 fra basisbudsjettet strykes, jfr. historikk og overføres i sin helhet til investeringsbudsjettet for finansiering av egenkapitalinnskudd KLP.

Rammen for Finansinntekter/Finansutgifter 2012 justeres dermed tilsvarende:

kr 9.835.000 – kr 205.000 + kr 205.000 – kr 100.000 + kr 100.000 = kr 9.835.000. Dette før registrering av eventuelle nye tiltak.

Oppsummert konsekvensjusterte netto driftsrammer 2013 før nye tiltak Alle virksomheter

Her følger oppsummering av nye korrigerede driftsrammer for alle virksomheter før eventuelle ytterligere tiltak:

(kr x 1.000)

Virksomhet	Fordelt fra f. sak 47/12	Øvrig/annen korr 2013	Ny korrigeret ramme 2013
Politiskstyring, fellesutgifter, sentraladministrasjon	33 360	0	33 360
Næringsutvikling	1 413	-300	1 113
Grunnskolen	38 268	0	38 268
Grimsby barnehage	4 696	0	4 696
Familie & Helse	13 352	0	13 352
NAV kommune	4 065	0	4 065
Utviklingshemmede	7 330	0	7 330
Omsorg	42 964	0	42 964
Forvaltning, drift, vedlikehold, VAR-områdene	-1 494	-37	-1 531
Forvaltning, drift, vedlikehold, ordinær drift	14 638	-43	14 595
Plan & Miljø	2 550	0	2 550
Kultur & Fritid	3 495	0	3 495
Bibliotek	1 096	0	1 096
Skatt/Rammeoverføring	-178 885	-1 433	-180 318
Finansinntekter/Finansutgifter	9 835	0	9 835
Sum netto drift	-3 317	-1 813	-5 130

”Ledige” midler som følge av foretatte konsekvensjusteringer blir dermed kr 5.130.000. Som tidligere har virksomhetene også denne gangen fått anledning til å fremme ønsker om tiltak utover de tildelte rammene. Dersom disse tiltakene skal gjennomføres må dette finansieres enten ved bruk av de ”ledige” midlene eller alternativt ved omprioriteringer innen eksisterende rammer.

Rådmannen ser det som svært viktig å bygge opp et større disposisjonsfond. Derfor vil rådmannen anbefale at av de ledige midlene avsettes kr 2.084.000 til disposisjonsfond, mens resterende kr 3.046.000 benyttes til å finansiere nye tiltak.

Nærmere kommentarer og konsekvenser omtales under hvert enkelt ansvarsområde. Merk at flere av de tiltak som legges til rammene i ordinær drift øker rammene på ”varig” basis. De tiltak som rådmannen foreslår prioritert er lagt ved som siste side(r) under hvert enkelt virksomhetsområde. I tillegg er alle de prioriterte forslagene samlet bakerst i dokumentet. De tiltak som er foreslått fra virksomhetene, men som rådmannen ikke har funnet rom for å prioritere, er skilt ut og legges ved i den videre politiske behandlingen som eget hefte.

Bak i dokumentet ligger en samling hovedoversikter deri også de obligatoriske budsjettskjemaene etter forskriften. Merk at disse inkluderer alle endringsforslag og prioriteringer fra rådmannen – dvs. både konsekvensjusteringer og nye tiltak for hele den kommende planperioden.

Detaljert budsjett med fullstendig kontostreng legges som utrykt vedlegg under behandlingen av budsjettsaken.

Årsbudsjett for 2013 er første året i økonomiplanen for 2013 – 2016. Rådmannen viser til de innspill som fremkommer i virksomhetenes kommentarer.

Oppsummet foreslår rådmannen følgende disponering av ”ledige” midler etter foretatt konsekvensjustering:

Avsetning til disposisjonsfond	+ kr 2.084.000
Finansiering av nye tiltak	+ kr 3.046.000
Sum fordelt	= kr 5.130.000

Under følger budsjettkommentarer fra hver enkelt virksomhet. Dette inkluderer en kortfattet beskrivelse av virksomheten med tilhørende ansvarsområder, intern fordeling av tildelte budsjett-rammer, konsekvenser av tildelte budsjett-rammer, oversikt over økonomiplanperioden, strategiske mål, eventuelle tiltak ved redusert ramme og til slutt en oversikt over de eventuelle nye tiltak rådmannen foreslår for virksomheten i planperioden.

Budsjett 2013 med økonomiplan 2013-2016 for
POLITISK STYRING, FELLESUTGIFTER &
SENTRALADMINISTRASJON

Virksomhetens ansvarsområder

1010 Kommunestyre/formannskap	1405 Servicetorget
1015 Oppvekst- og omsorgsutvalg	1410 Innkjøp
1016 Plan- og miljøutvalg	1420 IKT Lokalt
1020 Støtte til politiske partier	1421 IKT Grenseregionen
1030 Stortings- og kommunevalg	1430 Sysselsetting
1040 Eldreråd	1440 Lærlingeordning
1045 Ungdomsråd	1450 Frikjøp tillitsvalgte
1060 Overformynderiet	1460 Ansvar/gruppelivsforsikring
1070 Forliksråd	1470 Tilsk.ord. fra Husbanken
1080 Arbeidsmiljøutvalget	1480 Pedagogisk rådgivning
1090 Reserverte tilleggsbevilgninger	1490 Interkommunalt samarbeid
1100 Kontroll og tilsyn	1700 Kirker
1200 Rådmannskontoret	1710 Andre religiøse formål
1300 Kommunekassen	1800 Barnehageadministrasjon
1400 Felles utgifter	1900 Alkoholavgifter/kontroll

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 16,87 årsverk fordelt på 22 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2012 var 15,87 årsverk.

Stillingsressurs pr:	Ansvar						Totalt
	1200	1300	1405	1421	1410	1480	
Ansatte	5	7	5	3	1	1	22
Årsverk	3,92	4,35	3,80	2,80	1,00	1,00	16,87

16,87 hjemler tilsvarer en økning på 1,00 fra 2012 og relateres til ansettelse av pålagt pedagogisk rådgiver barnehage og skole i rådmannens stab. Denne har også ligget inne i hjemmeloversikten tidligere, men er det siste året blitt erstattet gjennom kjøp av samme tjeneste fra Rømskog kommune.

Under ansvar 1405 inngår 40% stilling øremerket beredskapsprosjekt finansiert av statlige midler. Ansatte /årsverk under ansvar 1421 (IKT) er i samarbeid med Aremark kommune og Rømskog kommune. Merk at årsverk knyttet til politisk styring samt tillitsvalgte er holdt utenfor oppstillingen over.

Kort beskrivelse av virksomheten

Virksomheten kan deles inn i fem hovedområder:

1. Politisk styring (ansvarsområde 1010 – 1090)
2. Fellesutgifter (ansvarsområde 1100, 1400 – 1490, 1900)
3. Sentraladministrasjonen (ansvarsområde 1200 – 1300)
4. Barnehageadministrasjon (ansvarsområde 1800)
5. Kirke- og religiøse formål (ansvarsområde 1700 – 1710)

Rådmannskontoret (ansvar 1200) og Fellesinntekter/utgifter (ansvar 1400) innehar funksjonen servicetorg og inkluderer politisk sekretariat for formannskap, kommunestyre og utvalg. Kontoret innehar også økonomi-, plan- og personalfunksjonen på overordnet nivå. Dessuten inngår eiendomsforvaltning og beredskap. Kommunekassen (ansvar 1300) omfatter lønn, regnskap og skatteoppkreveroppgaver. IKT-Lokalt (ansvar 1420) dekker kommunens lokale IT-drift. Videre omfattes Pedagogisk rådgiving (ansvar 1480), Religiøse formål (ansvar 1700) som innbefatter overføring til kirker og andre trossamfunn samt Barnehageadministrasjonen (ansvar 1800). IKT-Grenseregionen (ansvar 1421) og Innkjøpsfunksjonen (ansvar 1410) er et interkommunalt samarbeid med Rømskog og Aremark kommuner.

Virksomhetens budsjettrammer på ansvarsområder

I budsjettforslaget har virksomheten fordelt rammen slik på virksomhetens ansvarsområder før eventuelt nye tiltak:

(kr x 1.000)

Ansvar	Budsjett 2013			Budsjett 2012	Regnskap 2011
	Utgifter	Inntekter	Netto	Netto*	Netto
1010	2 149	0	2 149	2 105	1 762
1015	73	0	73	73	138
1016	123	0	123	123	137
1020	60	0	60	60	60
1030	150	0	150	0	190
1040	20	0	20	15	19
1045	12	0	12	37	22
1060	201	0	201	201	186
1080	243	0	243	238	305
1100	543	0	543	536	577
1200	3 663	-400	3 263	3 024	2 951
1300	2 780	-125	2 655	2 547	2 458
1400	7 247	-810	6 437	6 442	1 091
1405	2 208	-150	2 058	2 001	2 080
1410	657	-329	328	317	248
1420	890	0	890	890	833
1421	3 298	-1 799	1 499	1 394	1 059
1430	410	0	410	410	578
1440	527	-300	227	227	232
1450	394	0	394	368	363
1460	500	0	500	600	242
1470	0	0	0	0	15
1480	340	0	340	340	110
1700	2 965	0	2 965	2 965	2 446
1710	90	0	90	90	222
1760	0	0	0	0	0
1800	7 730	0	7 730	7 380	5 060
1900	60	-60	0	15	-11
Sum	37 333	-3 973	33 360	32 398	23 373

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Rammefordeling etter de fem hovedområdene:

1. Politisk styring, netto kr 3.031.000
2. Fellesutgifter, netto kr 13.626.000 (derav kr 4.700.000 felles pott lønnsoppgjør 2013)
3. Sentraladministrasjonen, kr 5.918.000
4. Barnehageformål, kr 7.730.000
5. Kirke- og religiøse formål, kr 3.055.000

Lønnsutgiftene fordeler seg i hovedsak slik etter artsgruppe:

Fast lønn:	61,3%
Vikarer ved ferie:	0,4%
Vikarer ved sykdom:	0,0%
Variabel lønn:	15,2%
Sosiale utgifter:	23,1%
Sum:	100,0%

Konsekvenser

Netto driftsramme for virksomheten justeres som utgangspunkt kun for lønnsveksten fra 2012 som får full virkning i 2013 – ellers er det kun marginale justeringer. Rådmannen anser at rammen sikrer videreføring at driften på samme nivå, men viser likevel til foreslåtte driftstiltak (se eget avsnitt om dette).

Merk at rammen er økt betydelig sammenlignet med 2 år tilbake. Dette henger i all hovedsak sammen med at øremerket tilskudd til barnehager ble en del av rammeoverføringen under ansvar 8400 fra 2011. Kommunens driftstilskudd til de ikke-kommunale barnehagene er økt betydelig fra 2011 og gjennom 2012. Her er det vedtatt ekstra bevilgninger gjennom året for å møte merutgiften. Ved siden av lønnsoppgjør, nivå på overføring av premiefond og premieavvik KLP, er nivået på barnehagetilskuddet det som gir størst usikkerhet med hensyn til budsjettammen.

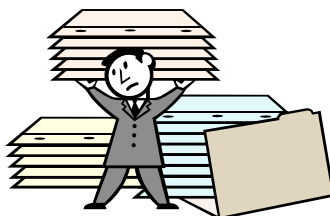
Økonomiplan driftsbudsjett

Virksomheten kjenner pr. nå ikke til utgifter og eller inntekter i kommende økonomiplanperiode utover det som er kommentert for 2012. Det er derfor før eventuelle nye tiltak kun korrigert for valgutgifter med kr 150.000 hvert annet år i planperioden.

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto driftsutgifter	31 442	36 309	37 333	37 183	37 333	37 183
Inntekter	-8 069	-3 911	-3 973	-3 973	-3 973	-3 973
Netto driftsutgifter	23 373	32 398	33 360	33 210	33 360	33 210

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Økonomiplan investeringsbudsjett

Inkludert rådmannens forslag til nye investeringstiltak (jfr. egen oversikt bak), blir rammen for investeringsbudsjett for denne virksomheten slik:

(kr x 1.000)

Investeringer	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto investeringer	691	555	1 292	1 810	1 240	1 188
Bruk av lån	0	-400	-1 035	-1 450	-990	-950
Bruk av avsetning	0	-44	0	0	0	0
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Annen finansiering	0	0	0	0	0	0
MVA/ Overf fra drift	-691	-111	-257	-360	-250	-238

*Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Dette omfatter investeringer innen IKT og kirkeformål. Alle foreslåtte investeringer i planperioden kommenteres nærmere bak i virksomhetens budsjettkommentar.

Strategiske mål

Følgende strategiske mål videreføres fra siste økonomiplanperiode:

- *God økonomistyring*
- *Lavere sykefravær*
- *Levere gode tjenester både internt og eksternt*
- *Videreutvikle interkommunalt samarbeid*

Dette er alle mål som det jobbes med kontinuerlig og som til enhver tid har stor fokus.

Kommunestyret vedtok gjennomgående målekart for Balansert målstyring (BMS) i møte 14.06.05. Dette inkluderer strategiske fokusområder med tilhørende resultatmål som alle virksomheter skal styre etter:

Effektiv ressursbruk / God økonomistyring:

Sentraladministrasjonen har gjennomgående stor fokus på rett og kostnadseffektiv drift i forhold til tjenesteproduksjonen. De siste årene er det foretatt flere organisatoriske justeringer som har hatt effektiviseringsgevinst samtidig som servicenivået er opprettholdt. Vedtatt resultatmål i forhold til godkjente avvik for egne rammer og KOSTRA-utvikling skal overholdes også i kommende planperiode.

Virksomhetenes ressursbruk vil fortsatt følges opp nøye gjennom året gjennom både skriftlig og muntlig rapportering. Alle eventuelle vesentlige avvik vil bli tatt tak i og søkt rettet opp i straks de er avdekket.

Gode tjenester / Brukermedvirkning:

Sentraladministrasjonen skal også i kommende planperiode yte gode tjenester der brukerne får anledning til å medvirke. Tjenestene måles bl.a. gjennom brukerundersøkelser. Resultater herfra skal sammen med andre tilbakemeldinger og egne erfaringer gi grunnlag for å hele tiden søke å bli enda bedre.

God service:

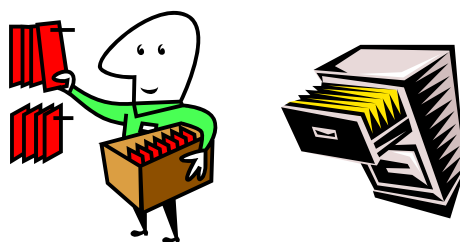
Sentraladministrasjonen skal yte god og riktig service til alle som henvender seg til enheten – det være seg fra innbyggerne, politikerne, ansatte eller eksterne.

Friske medarbeidere / Godt arbeidsmiljø:

Sentraladministrasjonen har tradisjonelt hatt lavt sykefravær, noe vi har som mål skal fortsette. Det fokuseres på godt arbeidsmiljø med fokus på opplevd samsvar mellom arbeidsoppgaver og tid. Gjennom medarbeiderundersøkelser måles arbeidsmiljøet og gir verdifull informasjon om eventuelt behov for endringer. Her er også de årlige medarbeidersamtalene viktig. Det skal etter planen gjennomføres en ny bred medarbeiderundersøkelse i 2013. Her er det et naturlig mål for virksomheten å score enda bedre enn ved siste undersøkelse i 2011.

Kompetanseutvikling:

Sentraladministrasjonen dekker et stort spekter av fagfelt som i stor grad forventes å være oppdatert til enhver tid. Til dette fordres at det legges til rette for både vedlikehold og utvikling av medarbeidernes kompetanse. Dette kartlegges gjennom både medarbeiderundersøkelser og medarbeidersamtaler. Sentraladministrasjonen har som mål at alle som ønsker det og som trenger det skal få den nødvendige kompetanseutviklingen. I likhet med de siste årene foreslås det også for 2013 at det settes av en felles pott til kompetanseutvikling som fordeles på virksomhetene etter skjønn og/eller søknad i løpet av året.

Tiltak ved eventuelt redusert økonomisk ramme

Ved en eventuell pålagt reduksjon i driftsrammen vil virksomheten prioritere å ta ut/ redusere følgende:

(kr x 1.000)

Tiltak	Kostnad	Kommentar
Nedprioritering av arbeidsgiverkontrollen	100	I en periode nedprioritere arbeidsgiverkontrollen

Nedprioritere kurs/ opplæring ansatte	150	Redusere løpende kompetanseheving ansatte
Reduksjon stillingshjemler	150	Reduksjon i antall stillingshjemler innen virksomheten

Prioriterte driftstiltak ved eventuelt høyere økonomisk ramme

Virksomhetene er som tidligere anmodet om å foreslå og konkretisere forslag til nye tiltak i kommende planperiode. Dette er tiltak som ikke ligger i virksomhetens konsekvensjusterte basisramme, men som eventuelt vil komme inn som tillegg – enten for en periode eller av ”varig” karakter.

De av tiltakene rådmannen prioriterer for denne virksomheten og som følgelig er lagt inn i forslag til budsjett og økonomiplan går frem under i form av egen rapport under. Rapporten er kjørt ut med detaljert kontering samt forklaring/notat. Rapport uten detaljer ligger vedlagt bak i det samlede budsjettokumentet.

De tiltak som virksomheten har fremmet, men av ulike årsaker ikke er prioritert av rådmannen er skilt ut i eget vedleggshefte.

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
	(kr x 1.000)					

SA-13-1 OPPVEKST- OG OMSORGSUTVALGET, UTGIFTSDEKNING

Ansvar Funksjon	1015 100	Oppvekst- og omsorgsutvalg Politisk styring				
Drift utgift:						
1080	53	53	53	53	212	212
1099	7	7	7	7	28	28
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	60	60	60	60	240	240
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	60	60	60	60	240	240

Driftsrammen for oppvekst- og omsorgsutvalget er nesten halvparten av det som plan- og miljøutvalget disponerer. Med nær like mange årlige møter og dermed i utgangspunktet like store utgifter, kommer oppvekst- og omsorgsutvalget ut med årlig overskridelse av budsjettammen. Dette bør justeres slik at rammene til de to utvalgene blir like store.

Rådmannen:

Rådmannen har etter vurdering av tiltaket kommet til at dette anbefales gjennomført som omsøkt.

SA-13-10 OVERFØRING TIL PRIVATE BARNEHAGER

Ansvar	1800	Barnehageadministrasjon					
Funksjon	201	Førskole					
Drift utgift:							
1370		600	800	1.000	1.200	3.600	3.600
Investering		0	0	0	0	0	0
Drift utgift		600	800	1.000	1.200	3.600	3.600
Drift inntekt		0	0	0	0	0	0
Finansiering		0	0	0	0	0	0
Sum		600	800	1.000	1.200	3.600	3.600

I vedtatt netto driftsrammer for 2012 er det bevilget i alt kr 7.260.00 for overføring til de private barnehagene i kommunen. Budsjettrammen bygger på de foregående årene. Da minimumssatsen i følge forslag til statsbudsjett skal økes fra 92 % til 94% fra 2013, er det som ledd i konsekvensjusteringer fra f.sak 47/12 allerede lagt inn en økning for året på kr 350.000 til samlet regulert basisramme på kr 7.610.000.

Forskrift om likeverdig behandling krever justeringer av tilskuddsatsene som følge av endrede barnetall i løpet av året, kompensasjon for lønnsoppgjør og endringer i rammene til den kommunale barnehagen. Ut fra historikken for 2011, det vi nå ser blir endelig overføring for 2012 og med utgangspunkt budsjettforslaget fra vår kommunale barnehage, vil regulert basisramme fremdeles være for liten i forhold til beregnet overføring 2013. Prognosen for 2013 tilsier at rammen bør økes med minimum kr 600.000. Videre utover i planperioden må dette trappes opp ytterligere med ca kr 200.000 pr år for å møte varslet økning av minimumssatsen opp til 100%.

Rådmannen:

Rådmannen har etter vurdering av tiltaket kommet til at dette anbefales gjennomført som omsøkt.

SA-13-11 EIERTILSKUDD INDRE ØSTFOLD ARKIVSELSKAP, EKSTRAORDINÆRT

Ansvar	1400	Felles inntekter/utgifter					
Funksjon	120	Administrasjon					
Drift utgift:							
1375		0	38	38	38	114	114
Investering		0	0	0	0	0	0
Drift utgift		0	38	38	38	114	114
Drift inntekt		0	0	0	0	0	0
Finansiering		0	0	0	0	0	0
Sum		0	38	38	38	114	114

Det vises til k.sak 78/12 der Marker kommune slutter seg til planene om bygging av nytt arkivdepot. Ekstrautgiften til eiertilskuddet må legges inn i driftsbudsjettet fra 2014 med kr 38.000. Samlet årlig overføring øker da til kr 79.500.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått.

SA-13-2 SYSSELSETNINGSTILTAK

Ansvar	1430	Syssetting					
Funksjon	273	Kommunale syssettingstiltak					

Drift utgift:

1370	75	100	100	100	375	375
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	75	100	100	100	375	375
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	75	100	100	100	375	375

Regnskap fra de 5 siste årene viser klar underbudsjettering hva gjelder sysselsettingstiltak. De siste årene har det årlig blitt postert ca kr 600.000 mot et budsjett på kr 410.000. Dette gjelder i all hovedsak kjøp av tjenester fra INNOVI as. Budsjettet bør nå tilpasses faktiske utgifter og økes med ca kr 200.000 årlig.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres, men finner ikke rom for full kompensasjon i denne omgang. Det foreslås økning med kr 75.000 i 2013 og deretter kr 100.000 videre i planperioden.

SA-13-3 PEDAGOGISK RÅDGIVNING, SKOLE OG BARNEHAGE

Ansvar	1480	Pedagogisk rådgivning				
Funksjon	201	Førskole				
Drift utgift:						
1010	230	230	230	230	920	920
1092	35	35	35	35	140	140
1098	3	3	3	3	12	12
1099	34	34	34	34	136	136
1350	190-	190-	190-	190-	760-	760-
Funksjon	202	Grunnskole				
Drift utgift:						
1010	230	230	230	230	920	920
1090	1	1	1	1	4	4
1092	35	35	35	35	140	140
1098	4	4	4	4	16	16
1099	33	33	33	33	132	132
Ansvar	2060	Grunnskole				
Funksjon	202	Grunnskole				
Drift utgift:						
1011	207-	207-	207-	207-	828-	828-
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	208	208	208	208	832	832
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	208	208	208	208	832	832

Stilling som pedagogisk rådgiver er ansatt etter en lenger tids vakanse med dertil delvis kjøp av tjenester fra Rømskog kommune. Rammen er tidligere justert ned som følge av vakansen og må nå justeres opp igjen for å møte faktisk utgift. Med fratrukk for gjenstående basisbudsjett for kjøp av slike tjenester samt ved delefinansiering fra skolen med 50%, står vi igjen med netto kr 208.000.

Rådmannen:

Rådmannen har etter vurdering av tiltaket kommet til at dette anbefales gjennomført som omsøkt.

SA-13-4 ØKT TILSKUDD TIL MARKER KIRKELIGE FELLESRÅD

Ansvar	1700	Kirker					
Funksjon	390	Den norske kirke					
Drift utgift:							
1470		150	150	150	150	600	600
Investering		0	0	0	0	0	0
Drift utgift		150	150	150	150	600	600
Drift inntekt		0	0	0	0	0	0
Finansiering		0	0	0	0	0	0
Sum		150	150	150	150	600	600

Marker kirkelige fellesråd har i sitt møte 26.september behandlet og vedtatt sitt budsjettforslag for 2013. For å opprettholde aktiviteten på dagens nivå, må kommunen øke sitt tilskudd til fellesrådet for 2013 med kr 190.000. I hovedsak fremkommer dette ved overheng på lønn og forventet lønnstillegg. Resterende økning kobles til økte avgifter, strømutgifter og forsikringer.

Rådmannen:

I opprinnelig tiltak fra Fellesrådet er det foreslått årlig merutgifter for hele planperioden på kr 190.000. Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør justeres ned til kr 150.000.

SA-13-5 MALING UTVENDIG, ØRJE KIRKE

Ansvar	1700	Kirker					
Funksjon	390	Den norske kirke					
Drift utgift:							
1470		0	86	0	0	86	86
Investering		0	0	0	0	0	0
Drift utgift		0	86	0	0	86	86
Drift inntekt		0	0	0	0	0	0
Finansiering		0	0	0	0	0	0
Sum		0	86	0	0	86	86

Omfatter ordinært utvendig vedlikehold.

Rådmannen:

Dette er en oppfølging av gjeldende økonomiplan. I opprinnelig tiltak fra Fellesrådet er det foreslått en engangsutgift i 2014 på kr 86.000. Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres uendret slik dette er foreslått.

SA-13-6 BEHANDLING AV TÅRN OG GAVLVEGGER, RØDENES KIRKE

Ansvar	1700	Kirker					
Funksjon	390	Den norske kirke					
Drift utgift:							
1470		29	0	0	0	29	29
Investering		0	0	0	0	0	0
Drift utgift		29	0	0	0	29	29
Drift inntekt		0	0	0	0	0	0
Finansiering		0	0	0	0	0	0

Sum	29	0	0	0	29	29
------------	-----------	----------	----------	----------	-----------	-----------

Ingen ytterligere kommentar er mottatt fra Fellesrådet for dette tiltaket.

Rådmannen:

Dette er en oppfølging av gjeldende økonomiplan. I opprinnelig tiltak fra Fellesrådet er det foreslått en utgift på kr 29.000 i 2013. Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres uendret slik dette er foreslått.

SA-13-7 UTSKIFTING SKYVEDØRER, ØRJE KIRKE

Ansvar	1700	Kirker				
Funksjon	390	Den norske kirke				
Drift utgift:						
1470		0	0	55	0	55
Investering		0	0	0	0	0
Drift utgift		0	0	55	0	55
Drift inntekt		0	0	0	0	0
Finansiering		0	0	0	0	0
Sum		0	0	55	0	55

Mellom kirkerommet og menighetssalen er det en skyvedør. Den ble montert i 1981, da tilbygget sto ferdig. Det er behov for å skifte den ut.

Rådmannen:

Dette er en oppfølging av gjeldende økonomiplan. Fellesrådet ønsker dette gjennomført i 2013. Rådmannen foreslår at tiltaket prioriteres, men med gjennomføring i 2015.

SA-13-9 OVERFØRING TIL TROSSAMFUNN

Ansvar	1710	Andre religiøse formål				
Funksjon	392	Andre religiøse formål				
Drift utgift:						
1470		80	80	80	80	320
Investering		0	0	0	0	0
Drift utgift		80	80	80	80	320
Drift inntekt		0	0	0	0	0
Finansiering		0	0	0	0	0
Sum		80	80	80	80	320

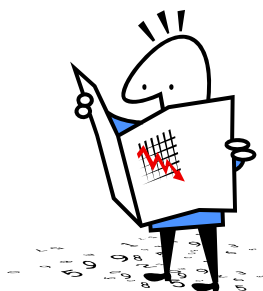
De senere årene har overføring til trossamfunn overskredet budsjettrammen vesentlig. Rammen er ikke justert på mange år. For reelt samsvar med budsjett må potten økes med minimum kr 80.000 årlig.

Rådmannen:

Rådmannen foreslår tiltaket lagt inn i samsvar med forslaget.

SUM PRIORITERTE DRIFTSTILTAK I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR DENNE VIRKSOMHETEN:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	1 202	1 522	1 691	1 836	6 251	6 251
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	1 202	1 522	1 691	1 836	6 251	6 251

Prioriterte investeringstiltak

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
	(kr x 1.000)					

I-KRK-13-1 REHABILITERING TAK, ØRJE KIRKE

Ansvar 1700 Kirker
Funksjon 390 Den norske kirke
Prosjekt 176 Utbedring Ørje kirke

Investering:						
0230	0	0	370	0	370	370
0429	0	0	95	0	95	95
Drift utgift:						
1570	0	0	95	0	95	95
Drift inntekt:						
1728	0	0	95-	0	95-	95-
Finansiering:						
0910	0	0	370-	0	370-	370-
0970	0	0	95-	0	95-	95-
Investering	0	0	465	0	465	465
Drift utgift	0	0	95	0	95	95
Drift inntekt	0	0	95-	0	95-	95-
Finansiering	0	0	465-	0	465-	465-
Sum	0	0	0	0	0	0

Rehabiliteringen gjelder taket på den opprinnelige kirken. Den ble bygget i 1931. Taket er skiferbelagt. Så langt er det ikke registrert vannskader, men det er problemer med at skiferen slipper taket og faller ned.

Rådmannen:

Dette er en oppfølging av gjeldende økonomiplan. Rådmannen foreslår tiltaket lagt inn i samsvar med denne med gjennomføring i 2015 som også er i samsvar med Fellesrådets sitt forslag. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-KRK-13-2 BRANNSIKRING, RØDENES KIRKE

Ansvar	1700	Kirker					
Funksjon	390	Den norske kirke					
Prosjekt	173	Brannalarmanlegg Rødenes kirke					
Investering:							
0200		535	0	0	0	535	535
0429		132	0	0	0	132	132
Drift utgift:							
1570		132	0	0	0	132	132
Drift inntekt:							
1728		132-	0	0	0	132-	132-
Finansiering:							
0910		535-	0	0	0	535-	535-
0970		132-	0	0	0	132-	132-
Investering		667	0	0	0	667	667
Drift utgift		132	0	0	0	132	132
Drift inntekt		132-	0	0	0	132-	132-
Finansiering		667-	0	0	0	667-	667-
Sum		0	0	0	0	0	0

Etter flere kirkebranner i den senere tid, pålegger departementet eier av kirkebygg å installere stasjonært slokkeanlegg der dette er nødvendig for å hindre tap av verneverdige verdier, (ref.rundskriv av 10.02 2010).

Rådmannen:

Dette er en oppfølging av gjeldende økonomiplan. Fellesrådet ønsker tiltaket gjennomført i 2013 med en engangskostnad på kr 667.000. Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-KRK-13-3 UTBEDRING MUR OG KALKBEHANDLING, RØDENES KIRKE

Ansvar	1700	Kirker					
Funksjon	390	Den norske kirke					
Prosjekt	174	Utbedring Rødenes kirke					
Investering:							
0250		0	180	0	0	180	180
0429		0	40	0	0	40	40
Drift utgift:							
1570		0	40	0	0	40	40
Drift inntekt:							
1728		0	40-	0	0	40-	40-
Finansiering:							
0910		0	180-	0	0	180-	180-
0970		0	40-	0	0	40-	40-
Investering		0	220	0	0	220	220
Drift utgift		0	40	0	0	40	40
Drift inntekt		0	40-	0	0	40-	40-

Finansiering	0	220-	0	0	220-	220-
Sum	0	0	0	0	0	0

Vedlikeholdet omfatter utbedring av skader på utvendige fasader. Spesifikt dreier det seg om utbedring av diverse sprekker, herunder glippe i muren på sørsiden. Utglidd mur på nordsiden, samt ødelagt veggspen på østveggen utbedres. I tillegg skal hele kirken kalkes.

Rådmannen:

Dette er en oppfølging av gjeldende økonomiplan. Rådmannen foreslår tiltaket lagt inn i samsvar med denne , men foreslår gjennomføring i 2014 og ikke i 2013 slik Fellesrådet ønsker. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-KRK-13-4 NYTT VARMEANLEGG, ØYMARK KIRKE

Ansvar	1700	Kirker				
Funksjon	390	Den norske kirke				
Prosjekt	175	Varmeanlegg Øymark kirke				
Investering:						
0200	0	570	0	0	570	570
0429	0	145	0	0	145	145
Drift utgift:						
1570	0	145	0	0	145	145
Drift inntekt:						
1728	0	145-	0	0	145-	145-
Finansiering:						
0910	0	570-	0	0	570-	570-
0970	0	145-	0	0	145-	145-
Investering	0	715	0	0	715	715
Drift utgift	0	145	0	0	145	145
Drift inntekt	0	145-	0	0	145-	145-
Finansiering	0	715-	0	0	715-	715-
Sum	0	0	0	0	0	0

Et nytt varmeanlegg vil gi en mer miljøriktig oppvarming. Ved å kunne gjennomføre en rask oppvarming av kirken, for så å senke temperaturen etter arrangementer, vil interiør, kirkekunst og ikke minst orgelet bli bedre bevart. En slik varmestyring vil også redusere energikostnadene

Rådmannen:

Dette er en oppfølging av gjeldende økonomiplan. Rådmannen foreslår tiltaket lagt inn i samsvar med denne med gjennomføring i 2014. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-KRK-13-6 DØPEFONT, RØDENES KIRKE

Ansvar	1700	Kirker				
Funksjon	390	Den norske kirke				
Prosjekt	177	Døpefont Rødenes kirke				
Investering:						
0200	0	0	120	0	120	120
0429	0	0	30	0	30	30
Drift utgift:						
1570	0	0	30	0	30	30
Drift inntekt:						

1728	0	0	30-	0	30-	30-
Finansiering:						
0910	0	0	120-	0	120-	120-
0970	0	0	30-	0	30-	30-
Investering	0	0	150	0	150	150
Drift utgift	0	0	30	0	30	30
Drift inntekt	0	0	30-	0	30-	30-
Finansiering	0	0	150-	0	150-	150-
Sum	0	0	0	0	0	0

Døpefonten i Rødenes kirke er fra tidlig 1700-tall og er utført i tre. Den har en del skader. Norsk institutt for kulturminneforskning, NIKU, har utarbeidet en rapport som anbefaler at døpefonten restaureres.

Rådmannen:

Dette er en oppfølging av gjeldende økonomiplan (se drift 2015). Rådmannen foreslår tiltaket lagt inn i samsvar med denne med gjennomføring i 2015 i samsvar med Fellesrådets sitt forslag. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-KRK-13-7 VARMEANLEGG, RØDENES KIRKE

Ansvar	1700	Kirker
Funksjon	390	Den norske kirke
Prosjekt	178	Varmeanlegg, Rødenes kirke

Investering:						
0200	0	0	0	450	450	450
0429	0	0	0	113	113	113
Drift utgift:						
1570	0	0	0	113	113	113
Drift inntekt:						
1728	0	0	0	113-	113-	113-
Finansiering:						
0910	0	0	0	450-	450-	450-
0970	0	0	0	113-	113-	113-
Investering	0	0	0	563	563	563
Drift utgift	0	0	0	113	113	113
Drift inntekt	0	0	0	113-	113-	113-
Finansiering	0	0	0	563-	563-	563-
Sum	0	0	0	0	0	0

Et nytt varmeanlegg vil gi en mer miljøriktig oppvarming. Ved å kunne gjennomføre en rask oppvarming av kirken, for så å senke temperaturen etter arrangementer, vil interiør, kirkekunst og ikke minst orgelet bli bedre bevart. En slik varmestyring vil også redusere energikostnadene.

Rådmannen:

Dette er en oppfølging av gjeldende økonomiplan. Rådmannen foreslår tiltaket lagt inn i samsvar med Fellesrådets sitt forslag med gjennomføring i 2016 og ikke 2014 som i gjeldende økonomiplan. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-SA-13-1 IKT INVESTERINGER

Ansvar	1420	IKT
Funksjon	120	Administrasjon
Prosjekt	423	IKT investeringer 2013

Investering:						
0200	400	600	400	400	1.800	1.800
0429	100	150	100	100	450	450
Drift utgift:						
1570	100	150	100	100	450	450
Drift inntekt:						
1728	100-	150-	100-	100-	450-	450-
Finansiering:						
0910	400-	600-	400-	400-	1.800-	1.800-
0970	100-	150-	100-	100-	450-	450-
Investering	500	750	500	500	2.250	2.250
Drift utgift	100	150	100	100	450	450
Drift inntekt	100-	150-	100-	100-	450-	450-
Finansiering	500-	750-	500-	500-	2.250-	2.250-
Sum	0	0	0	0	0	0

Det vises til gjeldende økonomiplan der forutsettes et årlig beløp til IKT utstyr lokalt. For 2013 og de øvrige årene i planperioden foreslås satt av samlet kr 500.000 årlig med tillegg av ytterligere kr 250.000 i 2014 i forbindelse med krav til meldingsutveksling som ledd i samhandlingsreformen. Dette dekker både innkjøp av nytt utstyr og løpende utskifting av eksisterende utstyr i Marker. Eventuelle investeringer i IKT-samarbeidet med grensekommunene kommer som tillegg og legges frem som egen sak dersom det blir behov.

Kostnaden knyttet til samhandlingsreformen knyttes til pålagt meldingsutveksling på data. Vi trenger Visma Link (samhandlingsmotor) og Profilkom (til å ta i mot meldinger i Profil). Samarbeid med legekantoret. De er som regel 1. nivå når det gjelder å utveksle meldinger. I tillegg må man se på hva kommunen skal legge seg på når det gjelder supportløsninger. Dette vil være en engangskostnad.

Rådmannen:

Rådmannen går inn for gjennomføring av tiltaket. Forslaget om økning i forbindelse med samhandlingsreformen er skjøvet ett år ut i tid, dvs. fra 2013 til 2014 sammenlignet med virksomhetens opprinnelige forslag. Ellers er tiltaket uendret fra opprinnelig og er en oppfølging av gjeldende økonomiplan. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

SUM PRIORITERTE INVESTERINGSTILTAK I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR DENNE VIRKSOMHETEN:

	2013	2014	2015	2016	2015-2016	Totalt
Investering	1 167	1 685	1 115	1 063	5 030	5 030
Drift utgift	232	335	225	213	1 005	1 005
Drift inntekt	-232	-335	-225	-213	-1 005	-1 005
Finansiering	-1 167	-1 685	-1 115	-1 063	-5 030	-5 030
Sum	0	0	0	0	0	0
Eksternt lån	-935	-1 350	-890	-850	-4 025	-4 025
Bruk av fond	0	0	0	0	0	0
Tilskudd	0	0	0	0	0	0
Mva-komp	-232	-335	-225	-213	-1 005	-1 005
Sum finans	-1 167	-1 685	-1 115	-1 063	-5 030	-5 030

Tiltak innen kommunal Næringsutvikling

I tillegg til disse prioriterte tiltakene innen denne virksomheten legges også frem noen tiltak knyttet til **næringsutvikling**. Dette området er ikke underlagt noen virksomhet og presenteres derfor her.

Driftstiltak Næringsutvikling:

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
	(kr x 1.000)					

NU-13-1 BRYGGE ØRJE BRUK

Ansvar 7600 Næringsutvikling
Funksjon 325 Tilrettelegging og bistand for næringsliv

Drift utgift:						
1370	10	0	0	0	10	10
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	10	0	0	0	10	10
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	10	0	0	0	10	10

Følger av inngått driftsavtale med stiftelsen Engebret Soot – siste året er 2013 iht. avtalen.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder.

SUM PRIORITERTE DRIFTSTILTAK I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR NÆRINGSUTVIKLING:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	10	0	0	0	10	10
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	10	0	0	0	10	10

Investerings tiltak Næringsutvikling:

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
--------------------------	------	------	------	------	-----------	--------

(kr x 1.000)

I-NU-13-1 FYSISKE TILTAK I ØRJE SENTRUM

Ansvar	7600	Næringsutvikling				
Funksjon	325	Tilrettelegging og bistand for næringslivet				
Prosjekt	510	Fysiske tiltak i Ørje sentrum				
Investering:						
0230	200	200	200	200	800	800
0429	50	50	50	50	200	200
Drift utgift:						
1570	50	50	50	50	200	200
Drift inntekt:						
1728	50-	50-	50-	50-	200-	200-
Finansiering:						
0910	200-	200-	200-	200-	800-	800-
0970	50-	50-	50-	50-	200-	200-
Investering	250	250	250	250	1.000	1.000
Drift utgift	50	50	50	50	200	200
Drift inntekt	50-	50-	50-	50-	200-	200-
Finansiering	250-	250-	250-	250-	1.000-	1.000-
Sum	0	0	0	0	0	0

Det er flere år blitt satt av noe midler til tiltak i sentrum. Forrige år gikk mye av de avsatte midler til asfaltering av parkeringsplass ved rådhuset og fartsdumper.

Kommunens satsing på sentrum stimulerer også private til å gjennomføre tiltak. Midler foreslås avsatt for å kunne fortsette arbeidet med forskjønning av sentrum.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-PM-13-5 TILRETTELEGGING HØVLERITOMTEN OG GRUSING KOMMUNALE FRIMRÅDER

Ansvar	7600	Næringsutvikling				
Funksjon	360	Naturforvaltning og friluftsliv				
Prosjekt	760	Tilrettelegging Høvleritomten				
Investering:						
0230	100	0	0	0	100	100
0429	25	0	0	0	25	25
Drift utgift:						
1570	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt:						
1728	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering:						
0910	100-	0	0	0	100-	100-
0970	25-	0	0	0	25-	25-

Investering	125	0	0	0	125	125
Drift utgift	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering	125-	0	0	0	125-	125-
Sum	0	0	0	0	0	0

Båtforeningene har inngått en leieavtale med kommunen om drift og vedlikehold av området - det vises for øvrig til k.sak 90/12. Området er blitt svært fint, men det gjenstår en del arbeid. Båtforeningen tar ansvar for arbeidet, mens kommunen bekoster materiell. Plassen skal gruses opp, og det skal settes opp et miljøtoalett for besøkende.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

SUM PRIORITERTE DRIFTSTILTAK I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR NÆRINGSUTVIKLING:

	2013	2014	2015	2016	2015-2016	Totalt
Investering	375	250	250	250	1 125	1 125
Drift utgift	75	50	50	50	225	225
Drift inntekt	-75	-50	-50	-50	-225	-225
Finansiering	-375	-250	-250	-250	-1 125	-1 125
Sum	0	0	0	0	0	0
Eksternt lån	-300	-200	-200	-200	-900	-900
Bruk av fond	0	0	0	0	0	0
Tilskudd	0	0	0	0	0	0
Mva-komp	-75	-50	-50	-50	-225	-225
Sum finans	-375	-250	-250	-250	-1 125	-1 125

Budsjett 2013 med økonomiplan 2013-2016 for GRUNNSKOLE

Virksomhetens ansvarsområder

- 2000 Administrasjon
- 2010 Felles inntekter/utgifter
- 2020 Spesialundervisning
- 2040 Voksenopplæring i skoleverket
- 2060 Grunnskole
- 2070 Skolefritidsordningen

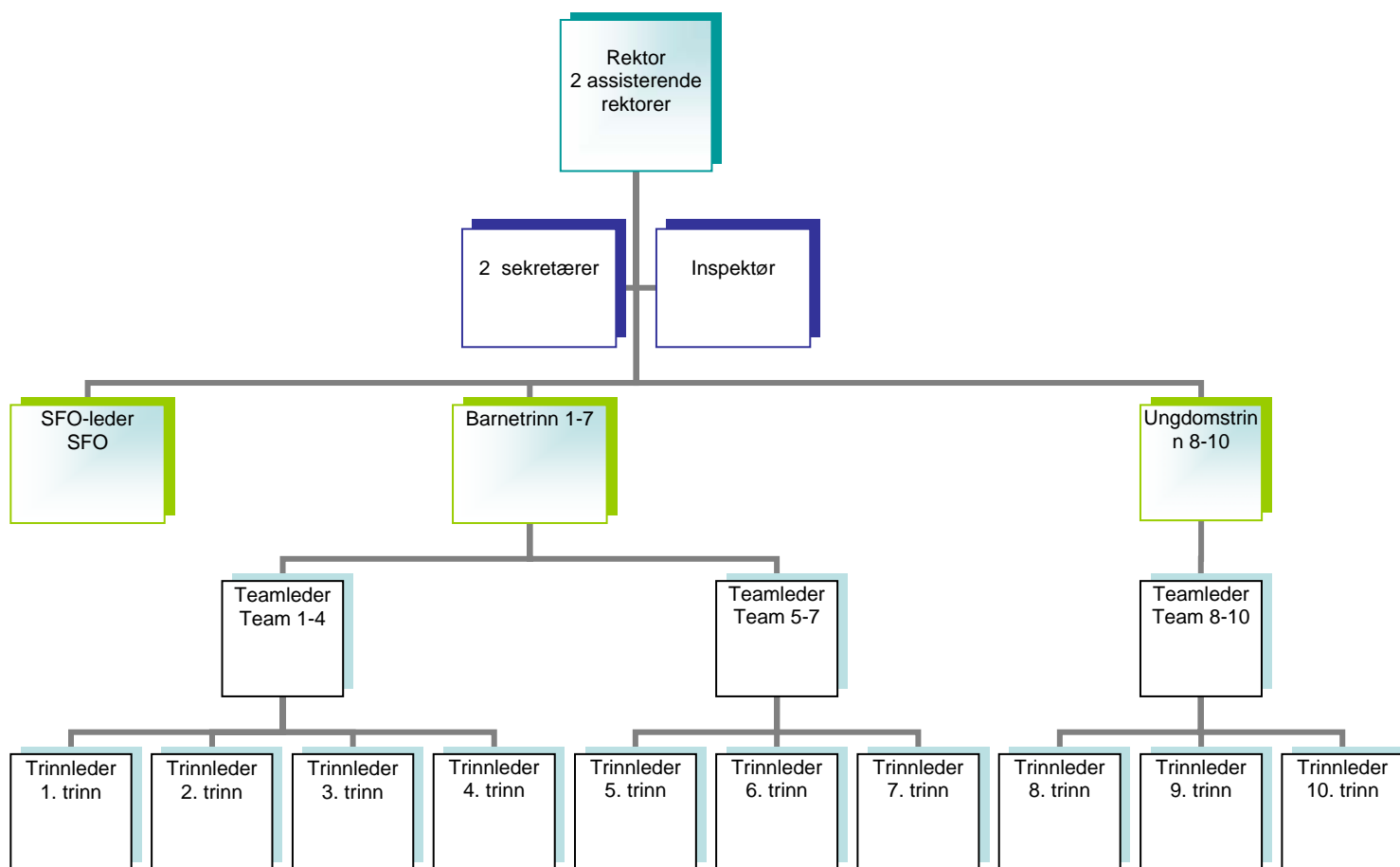
Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 58,44 årsverk fordelt på 77 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2012 var 58,42 årsverk.

Stillingsressurs pr: 01.10.2012	Ansvar						Totalt
	2000	2010	2020	2040	2060	2070	
Ansatte	3	0	0	0	67	7	77
Årsverk	2,50	0,00	0,00	0,00	53,05	2,89	58,44

Kort beskrivelse av virksomheten

Virksomhetens hovedoppgave er undervisning, og at denne fører til optimal læring hos elevene. Skolen har 411 elever fordelt på 10 trinn, og 76 barn går på SFO (september 2012). Organiseringen av skolen framgår av organisasjonskartet:

Inn under virksomheten hører også voksenopplæring i skoleverket og spesialpedagogisk hjelp til barn i førskolealder.

Virksomhetens budsjetttrammer på ansvarsområder

I budsjettforslaget har virksomheten fordelt rammen slik på virksomhetens ansvarsområder før eventuelt nye tiltak:

(kr x 1.000)

Ansvar	Budsjett 2013			Budsjett 2012	Regnskap 2011
	Utgifter	Inntekter	Netto	Netto*	Netto
2000	1 453	0	1 453	1 431	1 436
2010	1 165	-818	347	17	145
2020	1 375	0	1 375	1 224	1 024
2040	500	-500	0	0	0
2060	38 203	-3 534	34 669	32 849	31 945
2070	1 594	-1 170	424	425	275
Sum	44 290	-6 022	38 268	35 946	34 825

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Lønnsutgiftene fordeler seg i hovedsak slik etter artsgruppe:

Fast lønn:	74,3%
Vikarer ved ferie:	0,3%
Vikarer ved sykdom:	2,4%
Variabel lønn:	1,4%
Sosiale utgifter:	21,6%
Sum:	100,0%

Konsekvenser

Skolens viktigste ressurs er de voksne som skal sørge for at elevene får den opplæringen de har rett på. Det er viktig å merke seg at kvaliteten på elevenes opplæring som oftest har stor sammenheng med graden av lærertetthet. Forskning viser at relasjonen mellom elev og lærer er en av de viktigste faktorene for å oppnå læring.

Det har lenge vært et mål, også politisk, å øke voksentettheten i skolen for å ivareta tidlig innsats, NyGIV og innføringen av valgfag på ungdomstrinnet. Innenfor tildelt ramme har en ikke klart å øke voksentettheten, men den er opprettholdt. Det vises likevel til siste tilstandsrapport for skolen som legges frem for politisk behandling om kort tid. Synkende elevtall vil øke voksentettheten.

Skolens drift påvirkes av at faktiske utgifter dels ikke blir tatt hensyn til under konsekvensjustering før virksomheten får tildelt sin basisramme. Dette gjelder utgifter til elevplass ved Mortenstua skole, utgifter til spesialundervisning til elever bosatt i andre kommuner der Marker er økonomisk ansvarlig. Videre gjelder det utgifter til økt tidsressurs-pott til lærere med ekstra byrdefull arbeidssituasjon, noe vi er pålagt som følge av sentral avtale, og det gjelder driftstilskudd til Inspiria. Disse fire momentene er av virksomhetsleder tatt med som forslag til tiltak ved en evt. høyere økonomisk ramme.

Under budsjettbehandlingen for 2012 ble det vedtatt at kr 120 000 skulle tilføres inventar (bord og stoler) og utstyr til naturfagrommet. Da skolen etter 1. tertial 2012 skulle overføre kr 200 000 til virksomhet familie og helse, ble bl.a. dette tatt ut av budsjettet, jfr. K-sak 29/12. Naturfagrommet er nå nesten ferdig opprustet, men det står uten inventar og utstyr. Generelt er budsjettet til inventar og utstyr og til utskifting av PC-er for lavt. En kontinuerlig utskifting av PC-er er nødvendig for å kunne ivareta Kunnskapsløftets krav om opplæring i digitale ferdigheter. Dette er også tatt med som tiltak ved en evt. høyere økonomisk ramme.

Økonomiplan driftsbudsjett

Økonomiplanen viser en videreføring av forslag til budsjett 2013. I tillegg er følgende lagt inn for planperioden: Gradvis innføring av valgfag på ungdomstrinnet i 2014 og 2015, ekstra pedagog på 1. trinn skoleåret 2014-2015 pga økning i elevtall, økt pedagogressurs til tidlig innsats vedtatt i økonomiplanen 2012-2015 under budsjettbehandlingen for 2012 og økt budsjett til inventar og utstyr som også ble vedtatt i fjor.

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto driftsutgifter	42 297	42 077	44 290	44 818	45 276	45 276
Inntekter	-7 472	-6 131	-6 022	-6 022	-6 022	-6 022
Netto driftsutgifter	34 825	35 946	38 268	38 796	39 254	39 254

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Økonomiplan investeringsbudsjett

Virksomheten har ingen forslag til investeringstiltak i planperioden utover årlig investering i nytt datautstyr – se eget tiltak for dette foreslått av virksomheten.

Strategiske mål

Læreplanverket for Kunnskapsløftet (LK 06) og opplæringsloven er viktige styringsdokumenter for skolen. Herfra har Marker skole (jfr. lokal arbeidstidsavtale) spesielt fokus på:

- at alle elever på Marker skole skal få tilpasset opplæring
- at Marker skole skal være en lærende organisasjon

Overordnet målsetting for Marker skole ble vedtatt i Kommunestyret 8. april 2008. Den lyder slik: Marker kommune har en god skole hvor kjennetegnene er Læring – trygghet – trivsel

Dette skal elevene oppleve gjennom

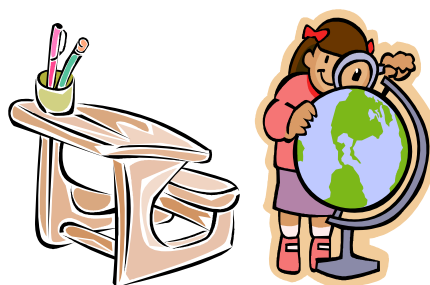
- fokus på grunnleggende ferdigheter
- et godt hjem – skolesamarbeid preget av dialog og fokus på elevenes læring

- rettferdige og godt kvalifiserte lærere
- trygghet og trivsel i skolehverdagen

Ut fra disse overordnede målsettingene skal Marker skole (2010-2013) jobbe med følgende utviklingsområder:

- a. Lesing i alle fag
- b. Vurdering for læring

Ved at skolen holder fokus på arbeidet med lesing og vurdering mener vi at elevenes læringsutbytte vil kunne øke.

Effektiv ressursbruk / God økonomistyring:

Skolen har tradisjonelt sett holdt seg til sine budsjetter innenfor kravet om +/- 1% avvik, og driften tilpasses den rammen som blir tildelt, jfr. beskrivelse under konsekvenser. Det må likevel tilføyes at noen utgiftsposter er utenfor skolens kontroll, slike som utgifter til spesialundervisning og særskilt norskopplæring.

Gode tjenester / Brukermedvirkning:

Skolen har som mål å bedre læringsresultater på eksamen og på nasjonale prøver. Ifl. BMS (balansert målstyring) målekart for Marker skole, er målet å ha bedre resultater enn fylkesgjennomsnitt på nasjonale prøver og eksamen.

På elevundersøkelsen er målet å ha bedre resultater enn landsgjennomsnittet når det gjelder læring, trivsel og medvirkning, jfr. også skolen utviklingsplan. Når det gjelder mobbing er det nulltoleranse.

God service:

Vi er opptatt av å yte god service og å være tilgjengelige og svare på forespørslar fra elever og foresatte. Opplæringslovens §9a omhandler elevenes skolemiljø. Det generelle kravet i loven er at alle elever har rett til et godt fysisk og psykososialt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. I skolens brukerorganer blir det presisert hvor viktig det er at skolen får beskjed dersom disse rettighetene ikke blir ivaretatt. Et godt skole-hjem samarbeid er en viktig faktor for å nå skolens definerte mål.

Friske medarbeidere / Godt arbeidsmiljø:

Sykefraværet 2.kvartal 2012 fordeler seg med 0% (0%) på administrasjon, 6,6% (9,5%) på grunnskole og 21,1% (26,5%) på SFO. Tallene i parentes gjelder 1. kvartal 2012. Høyt sykefravær på SFO skyldes langtidsfravær. Det er verdt å legge merke til at ingen oppgir forhold ved arbeidsplassen som årsak til sykefraværet, men likevel er det grunn til bekymring at sykefraværet spesielt på SFO er klart høyere enn målet på 4,5% som er beskrevet i BMS-målekartet.

Det gjennomføres medarbeidersamtaler med alle ansatte hvert år og medarbeiderundersøkelse for alle ansatte hvert annet år.

Arbeidsmiljø er fast tema på medbestemmelsesmøter med de tillitsvalgte. Forslag til forbedrings tiltak derfra er nyttige innspill til virksomhetens kontinuerlige arbeid med å sikre et godt arbeidsmiljø.

Kompetanseutvikling:

Marker har en skole i utvikling som har som mål å holde seg oppdatert innen nyere forskning når det gjelder elevenes læring. Det er tro på at skolens satsing på lesing og vurdering vil gi resultater, jfr. skolens utviklingsplan. En lærer er i gang med videreutdanning i norsk. Etter søknad har skolen fått tilsagn om statlige midler til delvis til dekking av vikarutgifter.

Tiltak ved eventuelt redusert økonomisk ramme

Ved en eventuell pålagt reduksjon i driftsrammen vil virksomheten prioritere å ta ut/ redusere følgende:

(kr x 1.000)

Tiltak	Kostnad	Kommentar
Reduksjon av lønnsmidler pr. lærerstilling	500	Alle elever har rett på tilpasset opplæring, jfr. oppl.l. § 1-3. Lavere lærertetthet fører til mindre hjelp og støtte til elevene og det øker risikoen for at elevene får et dårligere og mer uoversiktlig læringsmiljø.

Prioriterte driftstiltak ved eventuelt høyere økonomisk ramme

Virksomhetene er som tidligere anmodet om å foreslå og konkretisere forslag til nye tiltak i kommende planperiode. Dette er tiltak som ikke ligger i virksomhetens konsekvensjusterte basisramme, men som eventuelt vil komme inn som tillegg – enten for en periode eller av ”varig” karakter.

De av tiltakene rådmannen prioriterer for denne virksomheten og som følgelig er lagt inn i forslag til budsjett og økonomiplan går frem under i form av egen rapport. Rapporten er kjørt ut med detaljert

kontering samt forklaring/notat. Rapport for alle foreslåtte tiltak uten detaljer ligger vedlagt bak i det samlede budsjettokumentet.

De tiltak som virksomheten har fremmet, men av ulike årsaker ikke er prioritert av rådmannen er skilt ut i eget vedleggshefte.

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
	(kr x 1.000)					

SKO-2013-1 INVENTAR OG UTSTYR SKOLEN

Ansvar Funksjon	2060 202	Grunnskole Grunnskole					
Drift utgift:							
1200	150	200	200	200	750	750	
Investering	0	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	150	200	200	200	750	750	750
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0	0
Sum	150	200	200	200	750	750	750

Budsjettet til inventar og utstyr er for lavt og vil på langt nær tilfredsstillende skolens behov for utskifting og fornying. Dette gjelder pultsett, gymbenker, lydanlegg, sløydutstyr, små oppvaskmaskiner til formingsavdelingene, instrumenter til musikkundervisning for å nevne noe. Innføringen av valgfag på ungdomstrinnet krever også utstyr og materiell som skolen ikke har hatt behov for tidligere. En økning på kroner 50 000 ble vedtatt i gjeldende økonomiplan under budsjettbehandlingen for 2012. Vedtaket må likevel prioriteres politisk for å komme med på budsjett 2013.

Under budsjettbehandlingen for 2012 ble det vedtatt at 120 000 kroner skulle tilføres inventar (bord og stoler) og utstyr til naturfagrommet. Da skolen etter 1. tertial 2012 skulle overføre kr 200 000 til virksomhet familie og helse, ble bl.a. dette tatt ut av budsjettet, jfr. K-sak 29/12. Naturfagrommet er nå nesten ferdig opprustet, men det står uten inventar og utstyr.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres, men vil utvide dette til å omfatte generell årlig utskifting av inventar og utstyr på skolen med kr 150.000 i 2013 og deretter kr 200.000 hvert av årene i planperioden.

SUM PRIORITERTE DRIFTSTILTAK I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR DENNE VIRKSOMHETEN:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	150	200	200	200	750	750
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	150	200	200	200	750	750

Prioriterte investeringstiltak

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
	(kr x 1.000)					

I-SK-13-1 DATAMASKINER UTSKIFTING, MARKER SKOLE

Ansvar	1420	IKT - Lokalt				
Funksjon	202	Grunnskole				
Prosjekt	205	Datamaskiner ved Marker skole				
Investering:						
0200	100	100	100	100	400	400
0429	25	25	25	25	100	100
Drift utgift:						
1570	25	25	25	25	100	100
Drift inntekt:						
1728	25-	25-	25-	25-	100-	100-
Finansiering:						
0910	100-	100-	100-	100-	400-	400-
0970	25-	25-	25-	25-	100-	100-
Investering	125	125	125	125	500	500
Drift utgift	25	25	25	25	100	100
Drift inntekt	25-	25-	25-	25-	100-	100-
Finansiering	125-	125-	125-	125-	500-	500-
Sum	0	0	0	0	0	0

Å bruke digitale verktøy er en av fem grunnleggende ferdigheter som er gjennomgående i alle fagplanene etter Læreplanverket for Kunnskapsløftet (LK 06). Dette forutsetter at skolen, elever og lærere, har tilgang på PC-er som fungerer. Skolen har ca. 250 datamaskiner. Med en levetid på fire-fem år er det nødvendig med en utskifting av 50-60 maskiner hvert år.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres uendret slik dette er foreslått. Som for foregående årene foreslås utgiften finansiert gjennom eksternt låneopptak.

SUM PRIORITERTE INVESTERINGSTILTAK I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR DENNE VIRKSOMHETEN:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Investering	125	125	125	125	500	500
Drift utgift	25	25	25	25	100	100
Drift inntekt	-25	-25	-25	-25	-100	-100
Finansiering	-125	-125	-125	-125	-500	-500
Sum	0	0	0	0	0	0
Eksternt lån	-100	-100	-100	-100	-400	-400
Bruk av fond	0	0	0	0	0	0
Tilskudd	0	0	0	0	0	0
Mva-komp	-25	-25	-25	-25	-100	-100
Sum finans	-125	-125	-125	-125	-500	-500

Budsjett 2013 med økonomiplan 2013-2016 for GRIMSBY BARNEHAGE

Virksomhetens ansvarsområder

2300 Barnehage

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 10,30 årsverk fordelt på 12 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2012 var 8,95 årsverk.

Stillingsressurs pr:	Ansvar 2300	Totalt
Ansatte	12	12
Årsverk	10,30	10,30

Virksomheten har nå 51 barn fordelt på tre avdelinger. Bemanningen er bestående av en styrer, 3 pedagogiske ledere, en konstituert pedagogisk leder, 2 fagarbeidere, 4 assistenter, 2 assistent til styrking av enkeltbarn (40% + 80%), 2 lærlinger, 1 lærekandidat og 1 i språktrening fra NAV. Vår utfordring er å få tak i kvalifisert personale ved utlysninger.

Kort beskrivelse av virksomheten

Virksomheten har en styrer/virksomhetsleder og hver avdeling har en pedagogisk leder og minst 2 fagarbeidere/assistenter + en lærling/lærekandidat. De pedagogiske lederne og styrer har møte en gang hver 14.dag. Her gis praktiske opplysninger og informasjon om avdelingene. En gang i måneden har de samme faglige møter, hvor man har med teori til temaer man ønsker å fordype seg i. Det kan være utemiljø og fysisk aktivitet, veiledning, barn og matematikk, med mer. Dette er i bunden tid og skal brukes til faglig oppdatering.

En gang hver 14.dag har avdelingene avdelingsmøte. Her legges/evalueres planer, man drøfter enkeltbarn og andre saker som kommer avdelingen til gode.

En gang i måneden er det personalmøte på kveldstid. Her blir det gitt praktiske opplysninger, gjennomgang av rutiner, evalueringer, men det er også faglige innslag. Fem ganger i året har vi hele planleggingsdager, hvor vi minst en av dagene har eksterne forelesere.

Som barnehage er vi forpliktet til å følge Lov om barnehager og Rammeplan. Vi er delaktige i store deler av barnets våkne tid, dessuten er vi viktige som forbilder og oppdragere. Det vi ser er at flere og flere barn er i barnehagen 80% eller 100%. De har også lengre dager i barnehagen enn tidligere. «Å passe barn» er ikke det tilbudet vi skal gi til våre brukere, vi skal være en pedagogisk virksomhet som skal yte kvalitet til brukerne. Vi som jobber i barnehagen er observatører, veiledere, i gang-settere, forbilder språklig og sosialt, meglere, «sykepleiere», lekepartnere, trygge og støttende voksne, bleiskiftarbeidere, lyttende, utforskende, nysgjerrige og noen ganger må vi bare ha et godt fang for å gi omsorg og trøst.

Vi har aldersinndelt avdelingene, men har også grupper på tvers av avdelingene.

Virksomhetens budsjetttrammer på ansvarsområder

I budsjettforslaget har virksomheten fordelt rammen slik på virksomhetens ansvarsområder før eventuelt nye tiltak:

(kr x 1.000)

Ansvar	Budsjett 2013			Budsjett 2012 Netto*	Regnskap 2011 Netto
	Utgifter	Inntekter	Netto		
2300	6 301	-1 605	4 696	3 742	3 602
Sum	6 301	-1 605	4 696	3 742	3 602

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Lønnsutgiftene fordeler seg i hovedsak slik etter artsgruppe:

Fast lønn:	72,8%
Vikarer ved ferie:	2,2%
Vikarer ved sykdom:	3,4%
Variabel lønn:	0,5%
Sosiale utgifter:	21,1%
<u>Sum:</u>	<u>100,0%</u>

Konsekvenser

Til hovedopptaket hadde vi nesten 20 barn som ønsket plass i Grimsby, og vi hadde 8 som skulle over i skole og to som flyttet. Dette er en økning vi har sett de siste årene. Vi ser at flere og flere av de minste barna kommer inn i barnehagen, da blir det også flere voksne. Det krever at vi må ha flere sengeplasser og plass til flere vogner. Slik barnehagen er pr i dag har vi ikke kapasitet for å ta inn flere. Dessuten har vi ett stellerom på ca. 5 m². Når vi da kan ha opptil 25 bleiebarn sier det seg selv at dette er en flaskehals og et irritasjonsmoment i barnehagen. Vi kan i dag se at barnehagen ikke er laget for å ta i mot så mange små barn. Dette bærer garderober, lagre og ganger preg av, for her står det vogner.

Vi ser også at det er vansker med å få tak i kvalifisert personale. Pedagogiske ledere vokser ikke på trær i kommunen, og det gjør heller ikke fagarbeidere. Dette bidrar til at vi bruker mye tid på veiledning.

Dessuten ser vi at barnehagene i kommunen kunne hatt stor nytte av en spesialpedagog. I overordnet plan for barn og unge står det at dette bør være en del av barnehagens tilbud til tidlig innsats, og at dette vil være med på å redusere spesialundervisning på skolen over tid. Vi vurderer det slik at denne personen hadde vært med på å heve kvaliteten på tilbudet vi gir til barn med et vedtak, men også til de barna som er i en gråsoner.

Vi ser at vi noen ganger kommer til kort i forhold til veiledning av foreldre. Dette er familier som faller mellom to stoler. Det kan være at saken er henlagt fra barneverntjenesten. Allikevel er det muligens et behov for å veilede foreldre, og det er vanskelig for oss i barnehagen når det går på ting vi ikke ser, men bare hører om. Her kunne vi hatt ett lavterskeltilbud som ikke gikk under barneverstjenesten, og vi tenker at dette hadde vært et godt tilbud å gi.

Økonomiplan driftsbudsjett

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto driftsutgifter	4 867	4 964	6 301	6 301	6 301	6 301
Inntekter	-1 265	-1 222	-1 605	-1 605	-1 605	-1 605
Netto driftsutgifter	3 602	3 742	4 696	4 696	4 696	4 696

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Økonomiplan investeringsbudsjett

Vi viser til budsjett for Forvaltning, drift og vedlikehold ang tilbygg på barnehagen. Vi ser behovet for å få et tilbygg på barnehagen slik at vi har et sted for vogner og får en større garderobe. Da blir også et lagerrom frigjort og kan gjøres om til stellerom.

Strategiske mål

Effektiv ressursbruk / God økonomistyring:

Virksomhetsleder skal til enhver tid ha god oversikt over barnehagens økonomi. Virksomheten har tradisjon i å komme i pluss. Inntekter og utgifter er stort sett stabile, men vi ser at brukerbetaling varierer og er vanskelig å beregne. Her må det tas hensyn til om barnet er under eller over tre år og om det har andre søsken i barnehagen. Vi ser at vikarer ved sykdom krever en stor pott, ettersom vi sjelden kan unngå å sette i vikar.

Gode tjenester / Brukermedvirkning:

Barnehagen kan vise til gode brukerundersøkelser. Videre kan vi også vise til det store søkertallet til den kommunale barnehagen. Dette viser at den har et godt rykte. Vi har fremdeles den lengste åpningstiden og har ikke stengt i skolens ferie. Vi tilbyr to foreldresamtaler og to foreldremøter i løpet av året. Her er det mulig med brukermedvirkning gjennom for eksempel gruppeoppgaver eller direkte tilbakemelding.

God service:

Vi føler at vi yter god service til våre brukere. Dette viser brukerundersøkelser og tilbakemeldinger vi får på foreldresamtaler eller i den daglige dialogen vi har med foreldre. Barnehagen har fremdeles åpen hele sommeren som den eneste barnehagen i kommunen.

Friske medarbeidere / Godt arbeidsmiljø:

Virksomheten har som mål å ha friske medarbeidere. Vi tror at trygghet, humor, glede, ærlighet, trivsel og en god latter er viktige faktorer her. Vi ser at nærværsprosenten har variert stort gjennom året, fra 84% til 100%, for så å gå litt ned igjen. Medarbeiderundersøkelser og medarbeidersamtaler indikerer at miljøet i barnehagen er meget bra. Vår styrke som virksomhet er at det er et lite miljø med kort vei til pedagogisk leder eller styrer.

Kompetanseutvikling:

Barnehagen ser nytten av at alle ansatte minst en gang i året deltar på eksterne forelesninger. Dette bidrar til refleksjon og en bevisstgjøring av arbeidet vi gjør med barn, og ikke minst gjør det noe med yrkes stoltheten å få faglig påfyll. Vi er positive til at våre ansatte tar kurs, skoler eller videreutdanner seg. For tiden har vi en fagarbeider som tar førskolelærerutdanning og det samme gjør to av våre vikarer. Vi ser på dette som meget positivt, og går ut fra at dette er med på å øke kompetansen og bevisstheten i vår virksomhet. Forrige år hadde vi med en avdeling på et interkommunalt samarbeid kalt "Innertier'n". Vi så at deltagerne ble mer bevisste på sin rolle i barnehagen, og de satte i gang

mange tiltak som gjorde barnehagen bedre. Vi ønsker å delta på dette i dette barnehageåret også, men nå vet vi at utgiftene til vikarer blir høye i forhold til de midlene vi har satt av i dag. På planleggingsdager og personalmøtene våre har vi ofte innslag av faglig påfyll. Vi veileder ofte ansatte på utfordringer som finner sted i hverdagen. For tiden har vi to lærlinger og en lærekandidat på huset.

Tiltak ved eventuelt redusert økonomisk ramme

Ved en eventuell pålagt reduksjon i driftsrammen vil virksomheten prioritere å ta ut/ redusere følgende

(kr x 1.000)

Tiltak	Kostnad	Kommentar
Reduksjon på innkjøp av inventar / utstyr	50	Dvs. at brukere får et dårligere tilbud og de ansatte får det dårligere tilrettelagt.

Prioriterte driftstiltak ved eventuelt høyere økonomisk ramme

Virksomhetene er som tidligere anmodet om å foreslå og konkretisere forslag til nye tiltak i kommende planperiode. Dette er tiltak som ikke ligger i virksomhetens konsekvensjusterte basisramme, men som eventuelt vil komme inn som tillegg – enten for en periode eller av ”varig” karakter.

Denne virksomheten har ingen forslag til nye driftstiltak for kommende planperiode.

Prioriterte investeringstiltak

Denne virksomheten har ingen forslag til nye investeringstiltak for kommende planperiode, se likevel foreslåtte tiltak underlagt Forvaltning, Drift & Vedlikehold som også omfatter barnehagen.

Budsjett 2013 med økonomiplan 2013-2016 for **FAMILIE OG HELSE**

Virksomhetens ansvarsområder

- 1.3000 Familie og helse administrasjon
- 1.3100 Helsestasjon/ jordmor
- 1.3200 Legekontor
- 1.3210 Miljørettet helsevern
- 1.3220 Legevakt
- 1.3300 Psykisk helse
- 1.3400 Kommunefysioterapi
- 1.3410 Fysioterapitjeneste
- 1.3600 Barnevernstjenesten

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 18,34 årsverk fordelt på 25 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2012 var 17,44 årsverk:

Stillingsressurs pr:	Ansvar						Totalt
	3000	3100	3200	3300	3400	3600	
Ansatte	1	3	6	6	3	6	25
Årsverk	0,40	2,20	4,04	5,10	2,10	4,50	18,34

Det er en økning i psykisk helse med 0,35 årsverk og i barnevernstjenesten hvor samarbeidet med Rømskog kommer inn med 40% stilling. Det er også kommet til 50% ergoterapeut, mens sykehjemslege er overført til omsorg.

Kort beskrivelse av virksomheten

Virksomheten dekker mange fagområder med relevant helsefagpersonell. Avdelingene har hver sin avdelingsleder, som er faglig og økonomisk ansvarlig. Hovedoppgavene til alle i virksomheten er å gi innbyggerne et tjenestetilbud som de har rett på ut fra sine individuelle behov. Det krever ansatte med en bred faglig kompetanse og evne til å samarbeide med annet fagpersonell innen og utenfor egen virksomhet.

Lovverket til den enkelte avdeling setter krav til hva som skal utføres, samtidig som planverket som kommunal plan for barn og unge, rusmiddelpolitisk handlingsplan, plan for psykisk helse og plan for helsestasjonsarbeidet i kommunen danner grunnlaget for virksomhetens arbeid.

Organiseringen med avdelingene innenfor virksomheten familie og helse gir et tett samarbeid, spesielt mellom de som yter tjenester overfor barn/unge og familier. Dette samarbeidet er nå godt utviklet og helsestasjonen har ukentlige dager på skolen, hvor også barnevernstjenesten og psykisk helse blir tilkalt etter behov, slik at de er lett tilgjengelige for elevene. Disse har også dager inn i barnehagene. Hver måned er det samarbeidsmøter mellom alle instansene sammen med PPT og BUP (barne- og ungdomspsykiatri), hvor saker blir lagt fram til diskusjon, enten anonymt eller etter samtykke med foreldre. Dette er en ønskelig måte å arbeide på, og har antagelig også gitt barnevernstjenesten flere utfordringer og meldte saker. De har da større mulighet til å gå tidligere inn i saker og gi mer forebyggende hjelpetiltak, før sakene blir så alvorlige at de vil kreve store inngrep. Barnevernsnemnda er evaluert og vedtatt videreført. Barnevernstjenesten er blitt styrket med midler fra Fylkesmannen, som er noe uklart hvordan vil bli for kommende periode.

Helsestasjon er faglig styrket gjennom ansettelse av jordmor med tilleggsutdanning i bl.a. tidlig intervensjon for å kunne avdekke behov for styrket innsats hos gravide og nyfødte. Åpen helsestasjon er også viktig tiltak i forhold til tidlig intervensjon.

Virksomheten går inn i siste året med øremerkede tilskuddsmidler til prosjekt rusarbeid. Evalueringen av dette prosjektet og rusmiddelpolitisk handlingsplan, tilsier at behovet for en stilling til forebyggende arbeid i forhold til rus er tilstede.

Enkelte ansvar i virksomheten er interkommunale selskaper, hvor Marker betaler en andel etter innbyggertall og er representert i enkelte av styrene. Virksomheten vil være med i utviklingen av lokal medisinsk kompetansesenter for Indre Østfold.

Legekontoret er utøkt med en 3. fastlegestilling. I den forbindelse ble det vedtatt en økning av helsesekretærstilling, som det nå bes om 20% utvidelse av under nye tiltak. Sykehjemslegestillingen er utøkt og overført til ansvar omsorg. Kommuneoverlegestilling i 30% stilling er nytt tiltak det er behov for i forbindelse med endrede oppgaver og ansvar i forhold til samhandlingsreformen. Innen fysioterapi har det blitt øket med 50% ergoterapistilling for å kunne møte behov hos både barn og unge og innenfor rehabilitering. Behovet for fysioterapi er stadig økende både i kommune-tjenesten og på instituttet. Det som en effekt av samhandlingsreformen med raskere utskrivning og behov for rehabilitering i kommunen. Det er nå relativt lang ventetid for innbyggere som ikke kommer inn med prioriterte behov.

Helsestasjon må nå begynne å veie barn i 3. og 8. klasse. For at de skal kunne gi den veiledningen og oppfølgingen barna og familiene da trenger, er det behov for å styrke tjenesten slik at andre oppgaver som åpen helsestasjon ikke må fjernes.

Virksomhetens budsjetttrammer på ansvarsområder

I budsjettforslaget har virksomheten fordelt rammen slik på virksomhetens ansvarsområder før eventuelt nye tiltak:

(kr x 1.000)

Ansvar	Budsjett 2013			Budsjett 2012	Regnskap 2011
	Utgifter	Inntekter	Netto	Netto*	Netto
3000	300	0	300	280	258
3100	1 364	-47	1 317	1 130	1 133
3110	0	0	0	29	26
3200	2 945	-700	2 245	2 046	2 229
3210	185	0	185	185	226
3220	1 059	0	1 059	1 059	987
3300	3 065	-465	2 600	2 538	2 306
3400	1 328	-472	856	625	465
3410	752	0	752	707	711
3510	436	0	436	436	324
3600	4067	-465	3 602	3 833	4 785
Tidl.ansv	0	0	0	0	10
Sum	15 501	-2149	13 352	12 868	13 460

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Lønnsutgiftene fordeler seg i hovedsak slik etter artsgruppe:

Fast lønn:	68,0%
Vikarer ved ferie:	0,5%
Vikarer ved sykdom:	2,0%
Variabel lønn:	6,5%
Sosiale utgifter:	23,0%
Sum:	100,0%

Konsekvenser

Lønn utgjør 80% av totale budsjett. Det er stort sett kompensert for lønnsøkninger som er gitt i 2012, men økninger i driftstilskudd på fysikalsk institutt og utgiftsgodtgjøringer på for eksempel barne-

vern, som også er en form for lønn, blir ikke tatt med i beregning for kompensering av lønnsøkninger. Ut fra dette blir det reelle budsjettet redusert noe for hvert år, da ikke alle lønns- og prisøkning blir kompensert for.

De fleste av avdelingene holder seg innenfor sine budsjetttrammer, og ev. mindreforbruk blir overført til andre avd. innen virksomheten. Det er spesielt på barnevernstjenesten at det er utfordringer med at det ikke blir økning i budsjetttrammen. De utfordringer som tjenesten har stått overfor de siste årene, har ikke blitt kompensert for i budsjett, slik at det har blitt et overforbruk i regnskap.

Økonomiplan driftsbudsjett

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto driftsutgifter	17 896	14 819	15 501	15 501	15 501	15 501
Inntekter	- 4 436	-1 951	2 149	2 149	2 149	2 149
Netto driftsutgifter	13 460	12 868	13 352	13 352	13 352	13 352

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Endringene i budsjettet fra 2012–2013 er at ACT-team (aktivt oppsøkende behandlingsteam) er lagt inn i budsjett for psykisk helse og deltagelse i Aktiv på dagtid er kommet som en permanent ordning.

For øvrig er det lagt inn ønsker om under nye tiltak som økning av helsesekretær, helsesøster, fysioterapeut og ikke minst økning i budsjett til barnevernstjenesten slik at de får mer reelle budsjetttrammer og forholde seg til. Likeledes er det lagt inn behov for utøking av kommune-overlegestilling. Behovene er grundigere begrunnet under nye tiltak, også under ikke prioriterte tiltak.

Økonomiplan investeringsbudsjett

Virksomheten har ingen forslag til investeringer i planperioden.

Strategiske mål

Virksomhet familie og helse har et overordnet mål: Sunne og trygge innbyggere.

Gode tjenester / Brukermedvirkning:

Virksomheten har fokus på å gi brukerne gode nok tjenester utfra de behov de har etter lover og forskrifter. Samarbeid og koordinering mellom de ulike ansvarsområdene er satsningsområde. Det skal være brukermidvirkning på individnivå, og brukerundersøkelser blir gjennomført.

God service:

Brukerne skal oppleve at de får rask tilbakemelding og at det er kort saksbehandlingstid og ventetid for å få dekket en tjeneste som er innenfor den enkeltes behov etter lover og forskrifter.

Friske medarbeidere / Godt arbeidsmiljø:

Det skal tilrettelegges for at arbeidstakere har et fysisk og psykisk godt arbeidsmiljø slik at det lave sykefraværet opprettholdes. Det må være et tilfredsstillende antall personale til å møte de lovpålagte tjenester som ytes. Veiledning og medarbeidersamtaler benyttes.

Kompetanseutvikling:

Det skal tilrettelegges for at medarbeidere skal kunne delta på kurs og opplæring som er relevant for den daglige jobben og utviklingen av virksomhetens fagkompetanse. Midler fra Fylkesmannen blir også benyttet til dette.

Tiltak ved eventuelt redusert økonomisk ramme

Ved en eventuell pålagt reduksjon i driftsrammen vil virksomheten prioritere å ta ut/ redusere følgende:

(kr x 1.000)

Tiltak	Kostnad	Kommentar
Reduksjon i stilling	350	Reduksjon av stillinger vil gå ut over tjenestetilbudet.

Prioriterte driftstiltak ved eventuelt høyere økonomisk ramme

Virksomhetene er som tidligere anmodet om å foreslå og konkretisere forslag til nye tiltak i kommende planperiode. Dette er tiltak som ikke ligger i virksomhetens konsekvensjusterte basisramme, men som eventuelt vil komme inn som tillegg – enten for en periode eller av ”varig” karakter.

De av tiltakene rådmannen prioriterer for denne virksomheten og som følgelig er lagt inn i forslag til budsjett og økonomiplan går frem under i form av egen rapport. Rapporten er kjørt ut med detaljert kontering samt forklaring/notat. Rapport for alle foreslåtte tiltak uten detaljer ligger vedlagt bak i det samlede budsjettdokumentet.

De tiltak som virksomheten har fremmet, men av ulike årsaker ikke er prioritert av rådmannen er skilt ut i eget vedleggshfte.

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
	(kr x 1.000)					

FH2013-4 STYRKET DRIFTSRAMME FAMILIE OG HELSE

Ansvar	3600	Tiltak barne- og ungdomsvern				
Funksjon	251	Barneverntiltak i familien				
Drift utgift:						
1010	500	800	1.000	1.000	3.300	3.300
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	500	800	1.000	1.000	3.300	3.300
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	500	800	1.000	1.000	3.300	3.300

Barnevernsbudsjettet har hatt en utvikling siste år som har ført til budsjettoverskridelser. Det er tjenester som i følge virksomhetsleder må utføres uansett. Regnskap to siste år har økt med 1 mill /år, og med samme budsjetttramme som fjoråret på rundt 4.mill. Det er uklart hvorvidt det kommer midler fra Fylkesmannen til styrking i 2013. Hvis det blir overført midler, er det aktuelt at det videreføres 60% årsverk med disse midlene.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres, men vil i stedet for å "øremerke" en sum til barnevern foreslå en generell økning i driftsrammen som virksomhetsleder selv kan disponere på best mulig måte for balanse i driften. Det foreslås en økning på kr 500.000 i 2013 og deretter økning til kr 800.000 i 2014 og kr 1.000.000 i 2015 og 2016. Rådmannen viser også til sin innledende kommentar under overskriften "Særlige utfordringer" foran i budsjettokumentet.

HF2013-1 KOMMUNEOVERLEGE

Ansvar	3200	Kommuneleger				
Funksjon	241	Diagnose, behandling, rehabilitering				
Drift utgift:						
1010	300	300	300	300	1.200	1.200
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	300	300	300	300	1.200	1.200
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	300	300	300	300	1.200	1.200

Utøking av kommuneoverlegestilling med 30% er et behov for å dekke de tjenester som tidligere ble dekket innenfor miljørettet helsevern, forebyggende folkehelsearbeid og andre oppgaver i forbindelse med samhandlingsreformen. Årlig driftsutgift stipuleres til kr. 300.000.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder.

HF2013-8 FRISKLIVSTEAM I MARKER

Ansvar	3000	Adm. helse og sosial					
Funksjon	233	Annet forebyggende helsearbeid					
Drift utgift:							
1030		600	0	0	0	600	600
Drift inntekt:							
1700		600-	0	0	0	600-	600-
Investering		0	0	0	0	0	0
Drift utgift		600	0	0	0	600	600
Drift inntekt		600-	0	0	0	600-	600-
Finansiering		0	0	0	0	0	0
Sum		0	0	0	0	0	0

Det vises til k.sak 82/12 der det ble vedtatt at Marker kommune søker om tilskudd til etablering av Frisklivsteam med kr. 600.000 fra Fylkesmannen i Østfold. Frisklivsteamet organiseres som prosjekt i virksomhet familie og helse. Merk at dette som utgangspunkt kun er å regne som et ettårig prosjekt med gjennomføring i 2013. Dvs. ingen ny fast stilling.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått.

SUM PRIORITERTE DRIFTSTILTAK I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR DENNE VIRKSOMHETEN:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	1 400	1 100	1 300	1 300	5 100	5 100
Drift inntekt	-600	0	0	0	-600	-600
Sum	800	1 100	1 300	1 300	4 500	4 500

Prioriterte investeringstiltak

Denne virksomheten har ingen forslag til nye investeringstiltak for kommende planperiode.

Budsjett 2013 med økonomiplan 2013-2016 for NAV

Virksomhetens ansvarsområder

- 3810 Sosialkontortjenesten
- 3820 Økonomisk sosialhjelp
- 3830 Flyktningetiltak

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 2,30 årsverk fordelt på 4 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2012 var 2,00 årsverk:

Stillingsressurs pr:	Ansvar 3810	Totalt
Ansatte	4	4
Årsverk	2,30	2,30

NAV Trøgstad har sagt opp gjeldsrådgivingsavtalen med oss. Vi velger derfor å rekruttere egen gjeldsrådgiver, som også vil selge gjeldsrådgivingstjenester til Rømskog. Til sammen blir dette en økning av bemanningen på 0,3 årsverk som dekkes innenfor eksisterende ramme. Da vi også har en ledig 20% stilling p.g.a. varig sykefravær ved kontoret, vil vi kunne lyse ut en 50% stilling.

Kort beskrivelse av virksomheten

NAV-kontoret har ansvar for å gi råd og veiledning til sosialhjelpsmottakere og utbetale økonomisk sosialhjelp. Vi skal gi gjeldsrådgivning, ikke bare til de som mottar ytelser fra oss, men også til de som står i fare for å få økonomiske problemer. I tillegg ligger arbeidet med flyktninger i virksomheten.

Virksomhetens budsjetttrammer på ansvarsområder

I budsjettforslaget har virksomheten fordelt rammen slik på virksomhetens ansvarsområder før eventuelt nye tiltak:

(kr x 1.000)

Ansvar	Budsjett 2013			Budsjett 2012 Netto*	Regnskap 2011 Netto
	Utgifter	Inntekter	Netto		
3810	1 748	-243	1 505	1 400	1 157
3820	2 960	-232	2 528	1 450	2 760
3830	1 232	-1 400	32	1 132	1 197
Sum	5 940	-1 875	4 065	3 982	5 114

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Lønnsutgiftene fordeler seg i hovedsak slik etter artsgruppe:

Fast lønn:	43,5%
Vikarer ved ferie:	0,00%
Vikarer ved sykdom:	0,00%
Variabel lønn:	41,8%
Sosiale utgifter:	14,7%
Sum:	100,0%

Konsekvenser

Vi har i alle år, etter at NAV-kontoret åpnet i 2007, hatt en utfordring med å klare å holde tildelt budsjetttramme. Det er svært vanskelig å forutsi/styre hvor mye penger vi bruker, da vi i hovedsak leverer lovpålagte tjenester.

Økonomiplan driftsbudsjett

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto driftsutgifter	5 627	5 538	5 940	5 940	5 940	5 940
Inntekter	-513	-1 556	-1 875	-1 875	-1 875	-1 875
Netto driftsutgifter	5 114	3 982	4 065	4 065	4 065	4 065

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Økonomiplan investeringsbudsjett

Virksomheten har ingen forslag til investeringstiltak i planperioden.

Strategiske mål

Effektiv ressursbruk / God økonomistyring:

Månedlige regnskapsrapportering fra virksomhetsleder til rådmannen fører til god kontroll på økonomien og ev. avvik oppdages tidlig.

Gode tjenester / Brukermedvirkning:

Vi skal gi tjenester etter sosialtjenesteloven. Vi skal i størst mulig grad finne tiltak og virkemidler som gjør brukeren i stand til å forsørge seg selv.

God service:

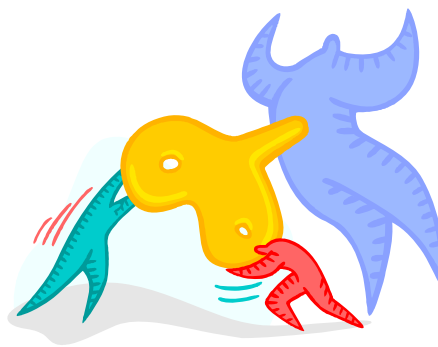
Brukerundersøkelse fra våren 2012 viser at innbyggerne er fornøyd med servicen ved NAV Marker. Vi skal jobbe videre med å gi god service, være tilgjengelige og opprettholde kort saksbehandlingstid.

Friske medarbeidere / Godt arbeidsmiljø:

Det jobbes kontinuerlig med arbeidsmiljøet i virksomheten. Vi ønsker å ha fokus på nærværarbeid.

Kompetanseutvikling:

NAV forvalter et meget omfattende lovverk hvor det stadig er endringer. Dette krever at vi holder oss faglig oppdaterte. Vi deltar på fagkurs i regi av Fylkesmannen og NAV Østfold. I tillegg har vi stort fokus på intern-opplæring.

Tiltak ved eventuelt redusert økonomisk ramme

Ved en eventuell pålagt reduksjon i driftsrammen vil virksomheten prioritere å ta ut/ redusere følgende:

(kr x 1.000)

Tiltak	Kostnad	Kommentar
Ikke definert	200	Virksomheten yter i hovedsak lovpålagte tjenester. De har ikke et stort administrasjonsbudsjett som det ev. kan spares inn på. Det er derfor vanskelig å finne måter å redusere utgiftene på. Derfor udefinert innsparing.

Prioriterte driftstiltak ved eventuelt høyere økonomisk ramme

Virksomhetene er som tidligere anmodet om å foreslå og konkretisere forslag til nye tiltak i kommende planperiode. Dette er tiltak som ikke ligger i virksomhetens konsekvensjusterte basisramme, men som eventuelt vil komme inn som tillegg – enten for en periode eller av ”varig” karakter.

Denne virksomheten har ingen forslag til nye driftstiltak for kommende planperiode.

Prioriterte investeringstiltak

Denne virksomheten har ingen forslag til nye investeringstiltak for kommende planperiode.

Budsjett 2013 med økonomiplan 2013-2016 for UTVIKLINGSHEMMEDE

Virksomhetens ansvarsområder

4300 Tilrettelagte bo og aktivitetstilbud

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 10,50 årsverk fordelt på 19 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2012 var også 10,50 årsverk.

Stillingsressurs pr:	Ansvar	Totalt
Ansatte	19	19
Årsverk	10,50	10,50

Vi vil i 2013 få ny bruker som flytter inn ved Lilleveien. Vi vil da få behov for økt bemanning. Han er pr. i dag på avlastning og skal etter planen flytte permanent inn fra juni 2013 – jfr. vedtatte konsekvensjusterte driftsrammer for 2013.

Kort beskrivelse av virksomheten

Ansvarsområdet består av ett bofellesskap med 7 leiligheter, dagsenter for 9 brukere med tilrettelagte tilbud i forhold til hver enkelt brukers behov samt hjemmeboende i Marker kommune med en utviklingshemmet diagnose.

Virksomhetens budsjetttrammer på ansvarsområder

I budsjettforslaget har virksomheten fordelt rammen slik på virksomhetens ansvarsområder før eventuelt nye tiltak:

(kr x 1.000)

Ansvar	Budsjett 2013			Budsjett 2012 Netto*	Regnskap 2011 Netto
	Utgifter	Inntekter	Netto		
4300	7 803	-473	7 330	6 228	6 493
Sum	7 803	-473	7 330	6 228	6 493

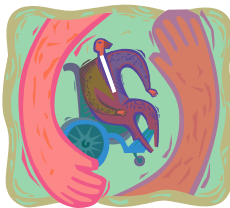
*Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Lønnsutgiftene fordeler seg i hovedsak slik etter artsgruppe:

Fast lønn:	72,5%
Vikarer ved ferie:	1,3%
Vikarer ved sykdom:	2,6%
Variabel lønn:	0,3%
Sosiale utgifter:	23,3%
Sum:	100,0%

Konsekvenser

Vi vil i juni 2013 få en ny bruker som flytter inn på Lilleveien. Han har pr i dag kjøpt leiligheten og bruker den til avlastning annenhver helg. Vi vil da få behov for økt bemanning noe som er varslet i tidligere økonomiplan og som er fulgt opp i rammesaken som konsekvensjustering.

Økonomiplan driftsbudsjett

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto driftsutgifter	6 941	6 701	7 803	7 803	7 803	7 803
Inntekter	-449	-473	-473	-473	-473	-473
Netto driftsutgifter	6 492	6 228	7 330	7 330	7 330	7 330

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Økonomiplan investeringsbudsjett

Virksomheten har ingen forslag til investeringstiltak direkte underlagt utviklingshemmede i planperioden. Det vises likevel til forslag om utbedring av tak og veranda på Tunet som er foreslått som investering under virksomhet Forvaltning, Drift & Vedlikehold, men som ikke er prioritert i rådmannens samlede budsjettforslag.

Strategiske mål

Effektiv ressursbruk / God økonomistyring:

Vi rapporterer til Rådmannen en gang pr. måned slik at avvik kan lett oppdages og økonomien planlegges.

Gode tjenester / Brukermedvirkning:

Vi ønsker å yte gode tjenester til våre brukere som skal ha anledning til påvirkning i eget liv.

God service:

Vi ønsker å yte god service til våre brukere og deres pårørende.

Friske medarbeidere / Godt arbeidsmiljø:

Vi holder fokus på et godt arbeidsmiljø og riktige arbeidsteknikker for å holde ansatte friske og fornøyde.

Kompetanseutvikling:

Mål for virksomheten er kompetanseheving i forhold til ny brukers sykdomsbilde. Viktig at de ansatte blir trygge på dette område og kan gi ny bruker en meningsfull hverdag.

Tiltak ved eventuelt redusert økonomisk ramme

Ved en eventuell pålagt reduksjon i driftsrammen vil virksomheten prioritere å ta ut/ redusere følgende:

(kr x 1.000)

Tiltak	Kostnad	Kommentar
Reduksjon i vikarbruk	200	Ved eventuell reduksjon i rammen ser vi ikke helt hvor dette kan gjøres. Vi har pr i dag ikke mer bemanning enn det som kreves for å ha en lovlig og forsvarlig drift. Vi har et så lite budsjett som stort sett består av lønn, så det er vanskelig å se evt. andre steder vi kan kutte kostnader.

Prioriterte driftstiltak ved eventuelt høyere økonomisk ramme

Virksomhetene er som tidligere anmodet om å foreslå og konkretisere forslag til nye tiltak i kommende planperiode. Dette er tiltak som ikke ligger i virksomhetens konsekvensjusterte basisramme, men som eventuelt vil komme inn som tillegg – enten for en periode eller av ”varig” karakter.

Denne virksomheten har ingen forslag til nye driftstiltak for kommende planperiode.

Prioriterte investeringstiltak

Denne virksomheten har ingen forslag til nye investeringstiltak for kommende planperiode.

Budsjett 2013 med økonomiplan 2013-2016 for PLEIE OG OMSORG

Virksomhetens ansvarsområder

- 4700 Administrasjon
- 4710 Institusjon og hjemmetjeneste
- 4720 Brukerstyrt personlig assistent
- 4730 Hjemmehjelp
- 4740 Dagavdeling
- 4750 Kjøkken
- 4760 Kantine
- 4770 Støttekontakt
- 4771 Avlastning
- 4772 Omsorgslønn

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 65,84 årsverk fordelt på 113 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2012 var 65,24 årsverk.

Stillingsressurs pr:	Ansvar							Totalt
	4700	4710	4720	4730	4740	4750	4760	
Ansatte	4	91	6	7	1	3	1	113
Årsverk	3,40	54,31	1,58	3,20	0,80	2,00	0,54	65,83

Antall stillingshjemler er det samme som i 2012, men da var det mer vakante stillinger. Vi har ansatt flere med fagutdannelse enn tidligere år.

Kort beskrivelse av virksomheten

Pleie og Omsorg er den største virksomheten i Marker kommune. Den er også den mest komplekse, da vi har 24 timers tjenester. Vi yter tjenester til en stor del av Markers befolkning.

Vi har i dag en virksomhetsleder og to avdelingssykepleiere. Virksomhetsleder har det øverste administrative ansvaret. Avdelingssykepleierne har det faglige- og personalmessige ansvaret. Vi har også en personalkonsulent med ansvar for turnus, lønn og innleie av vakter. Disse fire utgjør virksomhetsteam.

Virksomhetens budsjettrammer på ansvarsområder

I budsjettforslaget har virksomheten fordelt rammen slik på virksomhetens ansvarsområder før eventuelt nye tiltak:

(kr x 1.000)

Ansvar	Budsjett 2013			Budsjett 2012	Regnskap 2011
	Utgifter	Inntekter	Netto	Netto*	Netto
4700	4 933	-2 365	2 568	2 713	2 163
4710	42 940	-8 291	34 649	32 383	30 763
4720	2 635	-1 430	1 205	1 849	906
4730	1 387	-450	937	1 028	1 073
4740	480	-120	360	339	344
4750	2 007	-250	1 757	1 710	1 907
4760	514	-619	-105	-111	68
4770	524	0	524	456	507
4771	449	0	449	447	700
4772	620	0	620	638	878
			0		
Sum	56 489	-13 525	42 964	41 452	39 309

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Lønnsutgiftene fordeler seg i hovedsak slik etter artsgruppe:

Fast lønn:	65,9%
Vikarer ved ferie:	4,2%
Vikarer ved sykdom:	4,4%
Variabel lønn:	2,5%
Sosiale utgifter:	23,0%
Sum:	100,0%

Konsekvenser

Som del av samhandlingsreformen er det bestemt at ”øyeblikkelig hjelp” døgnsenger legges midlertidig til Edwin Ruud omsorgssenter i Eidsberg – jfr. k.sak 39/12. Det betyr at Eidsberg

kommune fortsatt vil kjøpe institusjonsplasser av Marker kommune. Virksomhetsleder har derfor forutsatt økte inntekter for salg av plasser i sitt budsjettforslag. Det er ennå ikke inngått noen skriftlig avtale med Eidsberg kommune, men det er signalisert at de vil kjøpe plasser fra mars 2013.

Helsedirektoratet søkes om refusjon på 1.4 mill. kroner knyttet til ressurskrevende brukere. For å opprettholde dagens vedtak må BPA (Brukerstyrt personlig assistanse), mener virksomhetsleder at rammen må økes med kr 700.000. Videre mener virksomhetsleder at omsorgslønn må økes med kr 200.000. Dette er knyttet til enkeltvedtak. Medisinsk forbruksvarer og medisiner må økes med kr 200.000. Alle hjemmeboende som har et behov for helsetjenester skal få dette i kommunene. Dette utgjør en merutgift for hjemmetjenesten i form av økte utgifter til forbruksmateriell.

En stor del av de siste årenes overforbruk skyldes overforbruk på sykevikarer. Det er inntektsført mer i sykelønnsrefusjon enn utgifter til vikarer. Noe av sykelønnsrefusjon er vikarer for svangerskapspermisjoner. Vi drifter hele året og hele døgnet. Det er helt nødvendig at vi har et vikarbudsjett som er reelt og som dekker de faktiske kostnadene. Sykevikarbudsjettet dekker ikke korttidsfravær under 16 dager og permisjoner.

Det ser ut til at kjøp av tjenester fra helseforetak(SØF) vil bli dyrere enn budsjettet i 2012. Det er ingen som kan spå for hvordan dette blir i 2013, men prognosene tilsier at det ikke vil bli mindre ressursbruk.

Det er etterspørsel etter dagsenter for demente. Dette blir en lovpålagt oppgave fra 2015. Allerede nå ønsker staten at vi setter i gang ett tilbud. Det er innvilget penger til oppstart på kr. 65.000 pr. plass. En plass er fem dager i uken. Vi har tenkt å starte med to dager i uken. Vi har kapasitet til å ta imot syv brukere hver hvis det innvilges penger til oppstart.

Vi har ikke funnet dekning på økt innkjøp av matvarer. Dette er litt foruroligende, men vi satser på at de nye innkjøpsavtalene på mat skal gi oss en gevinst. Forslag om å ikke øke betalingssetter for omsorgstjenesten fra 1. januar 2013. Satsene ble justert opp i 2012.

Økonomiplan driftsbudsjett

Budsjettet er satt opp med en forutsetning om merinntekter på 4,2 mill. kroner fra staten til å dekke samhandlingsreformen:

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto driftsutgifter	51 744	53 343	56 489	56 489	56 489	56 489
Inntekter	-12 435	-11 891	-13 525	-13 525	-13 525	-13 525
Netto driftsutgifter	39 309	41 452	42 964	42 964	42 964	42 964

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Økonomiplan investeringsbudsjett

Inkludert rådmannens forslag til nye investeringstiltak (jfr. egen oversikt bak), blir rammen for investeringsbudsjett for denne virksomheten slik:

(kr x 1.000)

Investeringer	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto investeringer	0	0	25 100	125	125	0
Bruk av lån	0	0	-12 800	-100	-100	0
Bruk av avsetning	0	0	-80	0	0	0
Overføringer	0	0	-7 200	0	0	0
Annen finansiering	0	0	0	0	0	0
MVA/ overf fra drift	0	0	-5 020	-25	-25	0

Investeringen er i alle hovedsak knyttet opp mot bygging av 10 nye omsorgsboliger i et samarbeid med SOBBL (Sarpsborg og omegn boligbyggelag). Se kommentarer under tiltaksdelen og egen sak fremmet av rådmannen til kommunestyret.

Strategiske mål

Effektiv ressursbruk / God økonomistyring:

Viser til tjenesteanalyse som sier Riktig tjeneste på riktig sted. Møte samhandlingsreformen med samarbeid mellom korttid/rehab. Avdelingen og hjemmetjenesten. Bedre utnyttelse av ansatte ressurser og fag. Det er nedsatt en arbeidsgruppe blant de ansatte som skal se på turnuser, rutiner og sykefravær. Arbeidet skal være ferdig innen nyttår 2012. Utnytte kapasiteten ved MBSS. Selge plasser til Eidsberg kommune.

Gode tjenester / Brukermedvirkning:

Aktivitetsplan for Pleie og Omsorg. Måltrettet miljøarbeid og aktivitet i alle bogrupper.

God service:

Alle innbyggere i Marker Kommune skal til enhver tid være trygge på at de får hjelp når de trenger det.

Friske medarbeidere / Godt arbeidsmiljø:

Viser til arbeidsgruppen som skal jobbe måltrettet med dette.

Kompetanseutvikling:

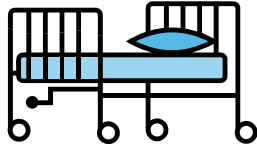
Følge Kompetanseplan for Pleie og Omsorg 2013. Det viktigste blir meldingsløftet på data.

Tiltak ved eventuelt redusert økonomisk ramme

Ved en eventuell pålagt reduksjon i driftsrammen vil virksomheten prioritere å ta ut/ redusere følgende:

(kr x 1.000)

Tiltak	Kostnad	Kommentar
Stenge en avdeling	1 000	Tapte inntekter og generelt dårligere tilbud.

Prioriterte driftstiltak ved eventuelt høyere økonomisk ramme

Virksomhetene er som tidligere anmodet om å foreslå og konkretisere forslag til nye tiltak i kommende planperiode. Dette er tiltak som ikke ligger i virksomhetens konsekvensjusterte basisramme, men som eventuelt vil komme inn som tillegg – enten for en periode eller av ”varig” karakter.

De av tiltakene rådmannen prioriterer for denne virksomheten og som følgelig er lagt inn i forslag til budsjett og økonomiplan går frem under i form av egen rapport. Rapporten er kjørt ut med detaljert kontering samt forklaring/notat. Rapport for alle foreslåtte tiltak uten detaljer ligger vedlagt bak i det samlede budsjettdokumentet.

De tiltak som virksomheten har fremmet, men av ulike årsaker ikke er prioritert av rådmannen er skilt ut i eget vedleggshefte.

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
	(kr x 1.000)					

OMS-13-1 STYRKING AV DRIFTSRAMMEN, OMSORG

Ansvar 4710 Institusjon og hjemmetjenesten
Funksjon 253 Pleie, omsorg, hjelp og rehabilitering

Drift utgift:							
1010	500	800	1.000	1.000	3.300	3.300	
Investering	0	0	0	0	0	0	
Drift utgift	500	800	1.000	1.000	3.300	3.300	
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0	
Finansiering	0	0	0	0	0	0	
Sum	500	800	1.000	1.000	3.300	3.300	

Omsorg har gjennomgående levert negative regnskapsresultater de siste årene. Budsjett rammen har ikke vært tilstrekkelig for å dekke opp driftsutgiftene – noe som har ført til dels store budsjettoverskridelser, i 2010 ca 1,2 mill. kroner og i 2011 ca 1,6 mill. kroner. Det er tjenester som virksomhetsleder må utføres uansett. Til tross for salg av plasser med dertil økte inntekter er det behov for "varig" økning i basis driftsramme.

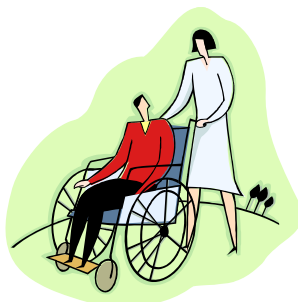
Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres, og vil foreslå en generell økning i driftsrammen som virksomhetsleder selv kan disponere på best mulig måte for balanse i driften. Det foreslås en økning på kr 500.000 i 2013 og deretter økning til kr 800.000 i 2014 og kr 1.000.000 i 2015 og 2016.

Rådmannen varsler at det vil komme egne saker vedrørende utfordringer innen BPA (Brukerstyrt personlig assistanse), behov for egen økonomifunksjon innen omsorg, mulig økt salg av plasser i forbindelse med samhandlingsreformen/ øyeblikkelig hjelp samt eventuelt innføring av multidosepakke medikamenter.

SUM PRIORITERTE DRIFTSTILTAK I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR DENNE VIRKSOMHETEN:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	500	800	1 000	1 000	3 300	3 300
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	500	800	1 000	1 000	3 300	3 300

Prioriterte investeringstiltak

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
	(kr x 1.000)					

I-OM-13-1 MØBLER PÅ BOGRUPPENE, MBSS

Ansvar 4710 Institusjon og hjemmetjenesten
Funksjon 261 Institusjonslokaler
Prosjekt 471 Møbler MBSS

Investering:						
0200	0	100	100	0	200	200
0429	0	25	25	0	50	50
Drift utgift:						

1570	0	25	25	0	50	50
Drift inntekt:						
1728	0	25-	25-	0	50-	50-
Finansiering:						
0910	0	100-	100-	0	200-	200-
0970	0	25-	25-	0	50-	50-
Investering	0	125	125	0	250	250
Drift utgift	0	25	25	0	50	50
Drift inntekt	0	25-	25-	0	50-	50-
Finansiering	0	125-	125-	0	250-	250-
Sum	0	0	0	0	0	0

Møbler på bogrupperne. Spisestue stolene på bogrupperne trenger å bli skiftet ut. De er nå snart ti år gamle og det er stor slitasje. Gjengene er utslitte. Engangskostnad er anslått til kr 200.000.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres, men foreslår gjennomføring fordelt over 2014 og 2015 og ikke i 2013 som foreslått fra virksomhetsleder. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-OM-13-2 KOKEPLATER PÅ HOVEDKJØKKEN, MBSS

Ansvar	4710	Institusjon og hjemmetjenesten				
Funksjon	261	Institusjonslokaler				
Prosjekt	472	Utstyr kjøkken MBSS				
Investering:						
0200	80	0	0	0	80	80
0429	20	0	0	0	20	20
Drift utgift:						
1570	20	0	0	0	20	20
Drift inntekt:						
1728	20-	0	0	0	20-	20-
Finansiering:						
0940	80-	0	0	0	80-	80-
0970	20-	0	0	0	20-	20-
Investering	100	0	0	0	100	100
Drift utgift	20	0	0	0	20	20
Drift inntekt	20-	0	0	0	20-	20-
Finansiering	100-	0	0	0	100-	100-
Sum	0	0	0	0	0	0

Kokeplatene på hovedkjøkken er snart ti år gamle og trenger å skiftes ut. Investere i gasskomfyr og nye kjeler. Engangskostnad i 2013 er beregnet til kr 100.000.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån. Merk at det her forutsettes finansiering ved bruk av disposisjonsfond.

I-OM-13-3 OMSORGSBOLIGER, BRAARUDJORDET

Ansvar	4700	Administrasjon pleie og omsorg
Funksjon	265	Kommunalt disponerte boliger
Prosjekt	470	Omsorgsboliger

Investering:						
0230	20.000	0	0	0	20.000	20.000
0429	5.000	0	0	0	5.000	5.000
Drift utgift:						
1570	5.000	0	0	0	5.000	5.000
Drift inntekt:						
1728	5.000-	0	0	0	5.000-	5.000-
Finansiering:						
0670	0	12.800-	0	0	12.800-	12.800-
0700	7.200-	0	0	0	7.200-	7.200-
0910	12.800-	0	0	0	12.800-	12.800-
0970	5.000-	0	0	0	5.000-	5.000-
Investering	25.000	0	0	0	25.000	25.000
Drift utgift	5.000	0	0	0	5.000	5.000
Drift inntekt	5.000-	0	0	0	5.000-	5.000-
Finansiering	25.000-	12.800-	0	0	37.800-	37.800-
Sum	0	12.800-	0	0	12.800-	12.800-

Det vises er til egen sak som legges frem for kommunestyret i november 2012 – for kommentarer vises derfor til denne. Merk at låneopptaket som foreslås her forutsettes i sin helhet bli dekket opp ved salg av boenheter fra 2014. Det forutsettes full mva-kompensasjon og full uttelling av tilskudd fra staten.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått.

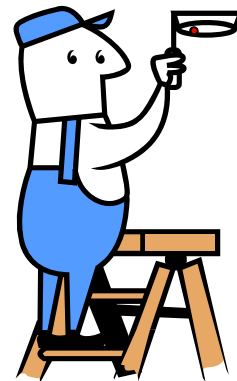
SUM PRIORITERTE INVESTERINGSTILTAK I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR DENNE VIRKSOMHETEN:

	2013	2014	2015	2016	2015-2016	Totalt
Investering	25 100	125	125	0	25 350	25 350
Drift utgift	5 020	25	25	0	5 070	5 070
Drift inntekt	-5 020	-12 825	-25	0	-17 870	-17 870
Finansiering	-25 100	-125	-125	0	-25 350	-25 350
Sum	0	-12 800	0	0	-12 800	-12 800
Eksternt lån	-12 800	-100	-100	0	-13 000	-13 000
Bruk av fond	-80	0	0	0	-80	-80
Tilskudd	-7 200	0	0	0	-7 200	-7 200
Mva-komp	-5 020	-25	-25	0	-5 070	-5 070
Sum finans	-25 100	-125	-125	0	-25 350	-25 350

Budsjett 2013 med økonomiplan 2013-2016 for **FORVALTNING, DRIFT OG VEDLIKEHOLD**

Virksomhetens ansvarsområder

- 5101 Vannforsyning
- 5102 Avløp og rensing
- 5103 Renovasjon
- 5104 Brannvesen
- 5105 Feiervesen
- 5106 Private veier
- 5109 Renhold
- 5110 Drift og vedlikehold
- 5111 Felles maskinpark
- 5112 Markerhallen
- 5113 Idrettsparken
- 5114 Veier og gater
- 5115 Ørjetun
- 5116 Over kjølen

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 24,90 årsverk fordelt på 46 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2012 var 24,25 årsverk:

Stillingsressurs pr:	Ansvar							Totalt
	5101	5102	5103	5104	5105	5109	5110	
Ansatte	7	11	1	17	3	17	10	46
Årsverk	1,75	2,6	0,15	1,06	1,3	11	7,04	24,9

Økningen i årsverk fra 2012 til 2013 skyldes at feieren har fått tilrettelagt administrative oppgaver innen brannvernet grunnet alder slik at en ny feier må inn. Samtidig er det inngått ny avtale med Aremark kommune der vi kjøper brannsjef i 20% stilling mot tidligere 67%.

Kort beskrivelse av virksomheten

På det enkelte ansvarsområde i årsverkstabellen over er det oppført antall personer og antall årsverk. Flere av de ansatte har sine oppgaver innen flere av ansvarsområdene, slik at ved å summere ansvarsområdene vil det totale bli høyere enn det som er det reelle antall ansatte.

Virksomhetens budsjetttrammer på ansvarsområder

I budsjettforslaget har virksomheten fordelt rammen slik på virksomhetens ansvarsområder før eventuelt nye tiltak:

(kr x 1.000)

Ansvar	Budsjett 2013			Budsjett 2012	Regnskap 2011
	Utgifter	Inntekter	Netto	Netto*	Netto
5100	30	0	30	35	2
5101	2.275	-2.322	-47	-38	-455
5102	4.446	-5.719	-1.273	-1.320	-690
5103	3.226	-3.146	80	80	-280
5104	2.353	-26	2.327	2.558	2.433
5105	688	-504	184	184	-43
5109	5.310	0	5.310	4.924	5.002
5110	9.797	-5.223	4.574	4.731	3.972
5111	113	0	113	113	78
5112	694	-322	372	387	190
5113	220	-5	215	215	129
5114	1.737	-71	1.666	1.666	1.152
5115	476	-883	-407	-407	-208
5116	0	0	0	0	0
Sum	31.365	-18.221	13.144	13.128	11.282

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Lønnsutgiftene fordeler seg i hovedsak slik etter artsgruppe:

Fast lønn:	75,2%
Vikarer ved ferie:	0,0%
Vikarer ved sykdom:	0,0%
Variabel lønn:	2,4%
Sosiale utgifter:	22,4%
Sum:	100,0%

Konsekvenser

Etterslepet av vedlikeholdet øker år for år. Dette kommer frem ved at ordinært vedlikehold blir ført opp som tiltak. Ved Marker bo- og servicesenter som er forholdsvis nytt begynner nå vedlikeholdet å kreve sitt, men her strekker heller ikke de tildelte midler til.

Økonomiplan driftsbudsjett

FDV VAR-områdene (vann, avløp, renovasjon):

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto driftsutgifter	9 675	9 648	9 947	9 947	9 947	9 947
Inntekter	-11 102	-10 926	-11 187	-11 187	-11 187	-11 187
Netto driftsutgifter	-1 427	-1 278	-1 240	-1 240	-1 240	-1 240

FDV ordinær drift:

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto driftsutgifter	23 673	22 886	21 418	21 418	21 418	21 418
Inntekter	-10 964	-8 480	-7 034	-7 034	-7 034	-7 034
Netto driftsutgifter	12 709	14 406	14 384	14 384	14 384	14 384

FDV samlet:

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto driftsutgifter	33.348	32.534	31.365	31.365	31.365	31.365
Inntekter	-22.066	-19.406	-18.221	-18.221	-18.221	-18.221
Netto driftsutgifter	11.282	13.128	13.144	13.144	13.144	13.144

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Økonomiplan investeringsbudsjett

Inkludert rådmannens forslag til nye investeringstiltak (jfr. egen oversikt bak), blir rammen for investeringsbudsjett for denne virksomheten slik:

FDV VAR-områdene (vann, avløp, renovasjon):

(kr x 1.000)

Investeringer	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto investeringer	2 982	3 700	1 300	5 300	0	0
Bruk av lån	-1 830	-2 100	-1 300	-5 300	0	0
Bruk av avsetning	0	0	0	0	0	0
Overføringer	-500	-1 600	0	0	0	0
Annen finansiering	0	0	0	0	0	0
MVA/ overf fra drift	-50	0	0	0	0	0

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

FDV ordinær drift:

(kr x 1.000)

Investeringer	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto investeringer	4 286	10 389	5 357	3 563	1 375	1 875
Bruk av lån	-3 125	-4 298	-4 160	-2 850	-1 100	-1 500
Bruk av avsetning	-186	-920	-200	0	0	0
Overføringer	0	-1 968	0	0	0	0
Annen finansiering	0	-1 648	0	0	0	0
MVA/ overf fra drift	-327	-1 555	-997	-713	-275	-375

FDV samlet:

(kr x 1.000)

Investeringer	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto investeringer	7 268	14 089	6 657	8 863	1 375	1 875
Bruk av lån	-4 955	-6 398	-5 460	-8 150	-1 100	-1 500
Bruk av avsetning	-186	-920	-200	0	0	0
Overføringer	-500	-3 568	0	0	0	0
Annen finansiering	0	-1 648	0	0	0	0
MVA/ overf fra drift	-377	-1 555	-997	-713	-275	-375

Strategiske mål

Det er ikke definert noen egen målformulering knyttet til Forvaltning, Drift og vedlikehold i kommunen. Et klart mål er likevel at virksomheten skal utføre sine arbeidsoppgaver på en økonomisk og forsvarlig måte til beste for våre brukere.

Effektiv ressursbruk / God økonomistyring:

FDV utfører sine oppgaver ut fra den økonomiske ramme som er tildelt. Dette kan til tider være en utfordring da tildelt ramme og faktiske utfordringer ikke er i samsvar.

Gode tjenester / Brukermedvirkning:

Kvalitet på tjenestene ut til de vi er satt til å betjene. Fleksible tjenester, god informasjon og tilgjengelighet til våre brukere er nøkkelord i det daglige virke innen FDV.

God service:

Alle henvendelser skal ha et raskt og korrekt svar tilbake på når og hvorledes vi har tenkt utført tjenesten.

Friske medarbeidere / Godt arbeidsmiljø:

Forvaltning, Drift og vedlikehold arbeider aktivt for å opprettholde et godt arbeidsmiljø blant de ansatte som derigjennom gir oss tilfredse og friske medarbeidere.

Kompetanseutvikling:

Forholdene legges til rette for egen utvikling innen eget fagfelt.

Tiltak ved eventuelt redusert økonomisk ramme

Ved en eventuell pålagt reduksjon i driftsrammen vil virksomheten prioritere å ta ut/ redusere følgende:

(kr x 1.000)

Tiltak	Kostnad	Kommentar
Ta vekk merking og klipping av Marker idrettsplass og Krone stadion.	75	Dette vil ramme brukerne av disse anlegg og presset vil trolig øke på Marker kunstgressbane.
Redusere klipping og stell av de øvrige grønt-områder samt blomster og beplantninger.	75	Gress og ugress vil vokse slik at våre områder vil se ustelte ut. Ørje sentrum mister sitt gode inntrykk etter de siste års arbeid. Dette tiltak rammer ingen direkte.
Vedlikehold av de kommunale veier.	150	Vintervedlikeholdet rammes, dårlig fremkommelighet utenom arbeidstid. Somervedlikeholdet kan også reduseres i form av lengre intervall mellom skrapeperiodene og mer støvplager.

Prioriterte driftstiltak ved eventuelt høyere økonomisk ramme

Virksomhetene er som tidligere anmodet om å foreslå å konkretisere forslag til nye tiltak i kommende planperiode. Dette er tiltak som ikke ligger i virksomhetens konsekvensjusterte basisramme, men som eventuelt vil komme inn som tillegg – enten for en periode eller av ”varig” karakter.

De av tiltakene rådmannen prioriterer for denne virksomheten og som følgelig er lagt inn i forslag til budsjett og økonomiplan går frem under i form av egen rapport. Rapporten er kjørt ut med detaljert kontering samt forklaring/notat. Rapport for alle foreslåtte tiltak uten detaljer ligger vedlagt bak i det samlede budsjettdokumentet.

De tiltak som virksomheten har fremmet, men av ulike årsaker ikke er prioritert av rådmannen er skilt ut i eget vedleggshefte.

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
	(kr x 1.000)					

FDV-5-2013 ØKT BUDSJETT VEDLIKEHOLD KOMMUNALE BYGG

Ansvar 5110 Drift og vedlikehold
Funksjon 130 Administrasjonslokaler

Drift utgift:						
1250	150	200	250	300	900	900
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	150	200	250	300	900	900
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	150	200	250	300	900	900

Det er ett stort behov for å stadig pusse opp/oppgradere kommunale bygg og anlegg. I budsjettet for 2012 ble virksomheten tilført kr 300.000 årlig for økt vedlikehold. Dette foreslås nå ytterligere økt med kr 150.000 i 2013 og deretter ytterligere årlig økning med kr 50.000 slik at sum ekstra vedlikehold i 2016 vil være kr 600.000.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått. Vedlikehold er et nødvendig prioritert område i rådmannens budsjettforslag.

FDV-7-2013 TANKRENS OG INSPEKSJON AV MARKER KOMMUNE SINE NEDGRAVDE OLJETANKER

Ansvar	5110	Drift og vedlikehold				
Funksjon	315	Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak				
Drift utgift:						
1120	40	40	40	40	160	160
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	40	40	40	40	160	160
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	40	40	40	40	160	160

Leverandøren av fyringsolje til Marker kommune har i sitt internkontrollsystem at de bare skal levere til godkjente anlegg. Forurensningsforskriften kapittel 1.§ 1-6 sier noe om hyppigheten av kontroller av slike anlegg. Kostnad kr.125 000.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått.

SUM PRIORITERTE DRIFTSTILTAK I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR DENNE VIRKSOMHETEN:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	190	240	290	340	1 060	1 060
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	190	240	290	340	1 060	1 060

Prioriterte investeringstiltak

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
	(kr x 1.000)					

I-BI-13-1 OPPRUSTNING AV MARKER BIBLIOTEK

Ansvar	5110	Drift og vedlikehold				
Funksjon	370	Bibliotek				
Prosjekt	526	Opprustning av Marker bibliotek				

Investering:						
0200	100	0	0	0	100	100
0429	25	0	0	0	25	25
Drift utgift:						
1570	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt:						
1728	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering:						
0940	100-	0	0	0	100-	100-
0970	25-	0	0	0	25-	25-
Investering	125	0	0	0	125	125
Drift utgift	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering	125-	0	0	0	125-	125-
Sum	0	0	0	0	0	0

Marker bibliotek har ligget i kjelleren på Marker Rådhus siden 1976. Det var opprinnelig ikke planlagt å ha et bibliotek i det nye rådhuset, vi skulle fortsatt være lokalisert i barneskolen. Så kom man på den tanken at kulturen burde være samlet i rådhuset og det ble funnet lokaler i kjelleren. Opprinnelig var det bare ett vindu i hele lokalet og det var først på 90-tallet at det ble installert flere vinduer. Alle vinduer er generelt i svært dårlig forfatning.

Biblioteket blir lite tilgjengelig i kjelleren. Det kan være langt å gå fra parkeringen til inngangen og det er en vanskelig og mørk trappenedgang. Fylket hadde for noen år siden en granskningsrapport som forteller om mange mangler for handikappede, og vi er blitt pålagt å ha en trappeheis til lesesalen.

Teppet i lokalet har ikke vært byttet siden bygget stod ferdig i 1976 og det er helt nedslitt, bulkete og ganske sikkert svært skittent. I rapporten fra fylket ble det påpekt at allergikere reagerer både på luftkvaliteten og teppet.

I løpet av de senere årene er det bevilget noen mindre beløp til utskifting av enkelte møbler, bla. kjøpte vi for ca. 10 år siden stoler til utlåns PC som i dag er utslitt. PC-opplegget for lånere og besøkende er utdatert etter dagens standard og dette bør oppgraderes slik at man kan ha full nytte av dette tilbudet.

Kontormøblene er nedslitte og i noen tilfeller er det gjenbruk fra andre kontorer. I tillegg har vi mottatt enkelte møbler fra private. Vi trenger absolutt en fornyelse for å fremstå som en god og brukervennlig institusjon.

På 1980 tallet ble alle treveggene malt i en gul farge med grønne dører og røde konsoller. I dag er dette nedslitt.

Omkring 1986 ble det installert et ventilasjonssystem som ikke er dimensjonert etter størrelsen og utluftingen av rommet.

Lyspærer må stadig skiftes ut - dette har vært svært kostbart. Disse er nå blitt byttet ut med sparepærer som holder, men som gir ennå mindre lys. Fylket nevnte dette spesielt og vi trenger nye og bedre lysarmaturer.

I 1985 var innbyggerantallet i Marker kommune 3.472 og det er i dag nesten det samme. Utlånet på Marker bibliotek den gang var 15.318 mens det i 2011 var det 40.882, altså nesten en tredobling. Vi har ca. 28.000 besøkende i året, og det er

mange mennesker! Derfor trenger vi sårt til en fornyelse og forbedring av det vi tilbyr både publikum og oss som jobber her.

Rådmannen:

Rådmannen vil i denne omgang kun foreslå nødvendig utskifting av inventar (møbler). Det må nå først avklares hva som skal skje med biblioteket før en større investeringer i nåværende lokaler eventuelt bør gjennomføres. Det må avklares hvorvidt biblioteket skal flyttes, hvor dette skal skje til og når dette eventuelt skal skje. Videre må det i så fall også avklares bruk av nåværende lokaler før videre investeringer foretas. Belysning utbedres for øvrig allerede denne høsten. Merk at det her forutsettes finansiering ved bruk av disposisjonsfond.

I-FD-13-1 KLOAKKLEDNINGSNETT

Ansvar	5102	Avløp og rensing					
Funksjon	350	Avløpsrensing					
Prosjekt	512	Kloakkledningsnett - sanering					
Investering:							
0250	1.300	5.300	0	0	6.600	6.600	
Finansiering:							
0910	1.300-	5.300-	0	0	6.600-	6.600-	
Investering	1.300	5.300	0	0	6.600	6.600	
Drift utgift	0	0	0	0	0	0	
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0	
Finansiering	1.300-	5.300-	0	0	6.600-	6.600-	
Sum	0	0	0	0	0	0	

Rehabilitering av kloakknettet er påbegynt med omlegg av ledninger i første del av Østliveien. I kommunestyresak 42/10 ble saneringsplanen for Ørje 2010-2019 vedtatt. Denne planen inneholdt en investeringsmodul. Det er forslag om 7,9 mill. i investering i 2012-2014 med hovedvekt i 2014. Disse pengene skal brukes på forskjellige områder med flere prosjekter, det anbefales å dele den totale investeringen på disse 3 år.

Investeringene foreslås således fordelt:

2012 – 1,3 mill.

2013 – 1,3 mill.

2014 – 5,3 mill

Rådmannen:

Dette er en oppfølging av gjeldende økonomiplan. Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres uendret slik dette er foreslått. Som for foregående årene foreslås utgiften finansiert gjennom eksternt låneopptak. Merk at det etter planen vil bli et større løft i 2014.

I-FD-13-10 GATELYS OPPGRADERING

Ansvar	5114	Veier, gater m.v.					
Funksjon	333	Kommunale veier, nyanlegg, drift og vedlikehold					
Prosjekt	521	Gatelys oppgradering					
Investering:							
0230	600	600	600	600	2.400	2.400	
0429	150	150	150	150	600	600	
Drift utgift:							
1570	150	150	150	150	600	600	
Drift inntekt:							
1728	150-	150-	150-	150-	600-	600-	

Finansiering:						
0910	600-	600-	600-	600-	2.400-	2.400-
0970	150-	150-	150-	150-	600-	600-
Investering	750	750	750	750	3.000	3.000
Drift utgift	150	150	150	150	600	600
Drift inntekt	150-	150-	150-	150-	600-	600-
Finansiering	750-	750-	750-	750-	3.000-	3.000-
Sum	0	0	0	0	0	0

Oppgradering av gatelys er ett pålegg fra Fortum om at umålte anlegg skal over til målte anlegg. Dette skal være utført innen utgangen av 2016. Pr dags dato har Marker kommune ca 460 gatelyspunkt. Samtidig er det et sterkt ønske fra de boligfelt som ikke har gatelys om at dette blir prioritert i disse områder.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-FD-13-11 SOLAVSKJERMING VED MARKER SKOLE

Ansvar	5110	Drift og vedlikehold				
Funksjon	222	Skolelokaler				
Prosjekt	201	Solavskjerming Marker skole				
Investering:						
0200	100	0	0	0	100	100
0429	25	0	0	0	25	25
Drift utgift:						
1570	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt:						
1728	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering:						
0910	100-	0	0	0	100-	100-
0970	25-	0	0	0	25-	25-
Investering	125	0	0	0	125	125
Drift utgift	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering	125-	0	0	0	125-	125-
Sum	0	0	0	0	0	0

Det er behov for solavskjerming på de deler hvor dette mangler. Det nye klasserommet i U-skolen der hvor administrasjonen hadde sine lokaler. Dette er et rom som blir blant annet brukt til muntlig eksamen med bruk av projektor. Sørveggen på høyblokka mangler også solavskjerming.

Rådmannen:

Dette er en oppfølging av gjeldende økonomiplan. Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som forutsatt ved siste rullering av planen. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-FD-13-2 ENØK TILTAK KOMMUNALE BYGG

Ansvar	5110	Drift og vedlikehold
Funksjon	130	Administrasjonslokaler
Prosjekt	511	ENØK - kommunale bygg

Investering:						
0230	1.600	1.600	0	0	3.200	3.200
0429	400	400	0	0	800	800
Drift utgift:						
1570	400	400	0	0	800	800
Drift inntekt:						
1728	400-	400-	0	0	800-	800-
Finansiering:						
0910	1.600-	1.600-	0	0	3.200-	3.200-
0970	400-	400-	0	0	800-	800-
Investering	2.000	2.000	0	0	4.000	4.000
Drift utgift	400	400	0	0	800	800
Drift inntekt	400-	400-	0	0	800-	800-
Finansiering	2.000-	2.000-	0	0	4.000-	4.000-
Sum	0	0	0	0	0	0

Iverksette tiltak for å redusere energibruken i kommunens bygningsmasse. Enøk tiltak i 2013 er tenkt gjennomført i Marker skole, Grimsby barnehage og Markerhallen. Disse bygg er det søkt om støtte til og det er blitt innvilget fra Enova. Dette går på blant annet individuell styring av lys, temperatur også på ventilasjon. Videre i planperioden er dette også tenkt gjennomført i Marker Rådhus og i 2 bygg på Ørjetun. Det jobbes med prosjekter på disse bygg opp mot Enova.

Rådmannen:

Dette er en oppfølging av gjeldende økonomiplan. Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-FD-13-3 MØBLER I RÅDHUSET

Ansvar	5110	Drift og vedlikehold				
Funksjon	130	Administrasjonslokaler				
Prosjekt	517	Møbler rådhuset				
Investering:						
0200	0	0	0	400	400	400
0429	0	0	0	100	100	100
Drift utgift:						
1570	0	0	0	100	100	100
Drift inntekt:						
1728	0	0	0	100-	100-	100-
Finansiering:						
0910	0	0	0	400-	400-	400-
0970	0	0	0	100-	100-	100-
Investering	0	0	0	500	500	500
Drift utgift	0	0	0	100	100	100
Drift inntekt	0	0	0	100-	100-	100-
Finansiering	0	0	0	500-	500-	500-
Sum	0	0	0	0	0	0

Rådhusets stoler og bord bærer preg av alderen etter så mange år. En god del av stolene har vært trukket om en gang, og mange av bordene har skader og er i dårlig stand. Utskiftning av Rådhusets møblelement er en stor investering og dette bør tas over flere år– det er derfor allerede bevilget kr 150.000 for hvert av årene 2011 og 2012. Det som nå i hovedsak gjenstår er samfunns-salen. Her er det beregnet en kostnad på ca kr 500.000 som foreslås ført opp i økonomiplanen 2016.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres uendret slik dette er foreslått. Merk at det her foreslås at utgiften finansieres gjennom eksternt låneopptak.

I-FD-13-4 FORLENGELSE AV VEI BRAARUDJORDET

Ansvar 5114 **Veier, gater m.v.**
Funksjon 334 **Kommunale veier, miljø- og trafikksikker**
Prosjekt 527 **Forlengelse av vei Braarudjordet**

Investering:							
0230	500	0	0	0	500	500	
0429	125	0	0	0	125	125	
Drift utgift:							
1570	125	0	0	0	125	125	
Drift inntekt:							
1728	125-	0	0	0	125-	125-	
Finansiering:							
0910	500-	0	0	0	500-	500-	
0970	125-	0	0	0	125-	125-	
Investering	625	0	0	0	625	625	
Drift utgift	125	0	0	0	125	125	
Drift inntekt	125-	0	0	0	125-	125-	
Finansiering	625-	0	0	0	625-	625-	
Sum	0	0	0	0	0	0	

Når det gjelder utbyggingen på Braarudjordet, så har vi et vedtak på at veien skal forlenges fram til Sølvveien. I vedtaket står det at investeringen søkes innarbeidet i budsjettet. Anslått kostnad er ca kr 500.000, og dette må inn i investeringsbudsjettet for neste år. Vår andel kommer i 2013.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-FD-13-5 VOGNSKJUL VED GRIMSBY BARNEHAGE

Ansvar 5110 **Drift og vedlikehold**
Funksjon 201 **Førskole**
Prosjekt 528 **Vognskjul ved Grimsby barnehage**

Investering:						
0230	100	0	0	0	100	100
0429	25	0	0	0	25	25
Drift utgift:						
1570	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt:						
1728	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering:						
0910	100-	0	0	0	100-	100-
0970	25-	0	0	0	25-	25-
Investering	125	0	0	0	125	125
Drift utgift	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering	125-	0	0	0	125-	125-
Sum	0	0	0	0	0	0

Det er liten eller ingen plass til å sette vogner i Grimsby barnehage – jfr. også egen kommentar under budsjett-kommentaren fra Grimsby barnehage. Dette resulterer i at de vognene vi har står i ganger, garderober, på lager (vi må gjennom en avdeling). De siste årene har vi hatt en økende pågang av barn under 3 år. Disse sover ofte i vogner, og det er bra ettersom vi bare har plass til 6 senger. Barnehagen ønsker seg primært ett påbygg som skal romme en

grovgarderobe, et sted å sette vognene og et sted å sette vogner ute (en overbygd veranda). Det er i fellesskap med FDV vurdert å rive ned den gamle vaktmesterboligen og bygge et nytt tilbygg til eksisterende barnehage. Dette vil komme på ca kr 950.000.

Det er for tiden mange bleiebarn og bare en stalleplass. I perioder er det opptil 25 bleiebarn, dette bidrar til kø og frustrasjon blant de ansatte. Får en tilbygget kan det frigjøre det ene rommet vogner er på og gjøre dette om til et stellerom (det er et gammelt dusjrom).

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres, men foreslår en betydelig enklere og rimeligere løsning enn det virksomheten primært ønsker. Det foreslås satt av kr 125.000 i 2013 som kan benyttes til en forenklet løsning gjennom å bruke eksisterende bygningsmasse eller bygging av enkel garasje til formålet. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-FD-13-6 REINHOLDSMASKIN KOMMUNALE BYGG

Ansvar	5109	Renhold					
Funksjon	130	Administrasjonslokaler					
Prosjekt	529	Renholdsmaskiner					
Investering:							
0220		100	0	0	0	100	100
0429		25	0	0	0	25	25
Drift utgift:							
1570		25	0	0	0	25	25
Drift inntekt:							
1728		25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering:							
0910		100-	0	0	0	100-	100-
0970		25-	0	0	0	25-	25-
Investering		125	0	0	0	125	125
Drift utgift		25	0	0	0	25	25
Drift inntekt		25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering		125-	0	0	0	125-	125-
Sum		0	0	0	0	0	0

Det er ett stort behov for å skifte ut noen av dagens renholdsmaskiner. De er utslitte og tunge å bruke for reinholderne. Dette er en gruppe som sliter med mye belastningsskader p.g.a. mye tungt arbeid.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-FD-13-7 NYTT LÅSESYSTEM RÅDHUS OG SKOLE

Ansvar	5110	Drift og vedlikehold					
Funksjon	130	Administrasjonslokaler					
Prosjekt	530	Låsesystem rådhus og skole					
Investering:							
0230		50	0	0	0	50	50
0429		12	0	0	0	12	12
Drift utgift:							

1570	12	0	0	0	12	12
Drift inntekt:						
1728	12-	0	0	0	12-	12-
Finansiering:						
0940	50-	0	0	0	50-	50-
0970	12-	0	0	0	12-	12-
Funksjon	222	Skolelokaler				
Prosjekt	530	Låsesystem rådhus og skole				
Investering:						
0230	50	0	0	0	50	50
0429	12	0	0	0	12	12
Drift utgift:						
1570	12	0	0	0	12	12
Drift inntekt:						
1728	12-	0	0	0	12-	12-
Finansiering:						
0940	50-	0	0	0	50-	50-
0970	12-	0	0	0	12-	12-
Investering	124	0	0	0	124	124
Drift utgift	24	0	0	0	24	24
Drift inntekt	24-	0	0	0	24-	24-
Finansiering	124-	0	0	0	124-	124-
Sum	0	0	0	0	0	0

Adgangskontroll/ låsesystem Marker rådhus og Marker skole. Her legges det opp til automatisk låsing av enkelte dører ved arbeidstid slutt.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder. Merk at det her forutsettes finansiering ved bruk av disposisjonsfond.

I-FD-13-8 SANERING RENSEANLEGG VED GRIMSBY BARNEHAGE

Ansvar	5110	Drift og vedlikehold				
Funksjon	221	Forskolelokaler og skyss				
Prosjekt	531	Sanering renseanlegg Grimsby barnehage				
Investering:						
0230	360	0	0	0	360	360
Finansiering:						
0910	360-	0	0	0	360-	360-
Investering	360	0	0	0	360	360
Drift utgift	0	0	0	0	0	0
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	360-	0	0	0	360-	360-
Sum	0	0	0	0	0	0

Grimsby barnehage er i sone 4 med ferdigstillelse av ny renseløsning på avløpet innen utgangen av 2013. Her pågår det en utredning om trykkavløp for området slik at alle blir koplet opp mot Bommen renseanlegg på Ørje hvis dette er gjennomførbart.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-FD-13-9 ASFALTERING

Ansvar	5114	Veier, gater m.v.	
Funksjon	335	Rekreasjon i tettsted	
Prosjekt	514	Asfaltering	

Investering:							
0230	650	500	500	500	2.150	2.150	
0429	160	125	125	125	535	535	
Drift utgift:							
1570	160	125	125	125	535	535	
Drift inntekt:							
1728	160-	125-	125-	125-	535-	535-	
Finansiering:							
0910	650-	500-	500-	500-	2.150-	2.150-	
0970	160-	125-	125-	125-	535-	535-	
Investering	810	625	625	625	2.685	2.685	
Drift utgift	160	125	125	125	535	535	
Drift inntekt	160-	125-	125-	125-	535-	535-	
Finansiering	810-	625-	625-	625-	2.685-	2.685-	
Sum	0	0	0	0	0	0	

Idrettsveien har stått på listen over ny asfalt i flere år. Det har ikke vært økonomisk mulig å få gjort det innen de tildelte rammer som har vært gitt. Ved anleggelse av ny kunstgressbane har Idrettsveien blitt brukt som anleggsvei for dette prosjekt. Idrettsveien er nå så nedkjørt at det må legges ett oppretningslag før en legger det endelige toppdekket.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

PM-13-4 SKILTING

Ansvar	5114	Veier, gater m.v.	
Funksjon	334	Kommunale veier, miljø- og trafikksikker	
Prosjekt	535	Skilting	

Investering:						
0200	150	150	0	0	300	300
0429	38	38	0	0	76	76
Drift utgift:						
1570	38	38	0	0	76	76
Drift inntekt:						
1728	38-	38-	0	0	76-	76-
Finansiering:						
0910	150-	150-	0	0	300-	300-
0970	38-	38-	0	0	76-	76-
Investering	188	188	0	0	376	376
Drift utgift	38	38	0	0	76	76
Drift inntekt	38-	38-	0	0	76-	76-
Finansiering	188-	188-	0	0	376-	376-
Sum	0	0	0	0	0	0

De er gjennomført et adresseringsprosjekt for å gi veinavn og nummer til alle husstander i kommunen. Dette er i stor grad gjennomført, og det gjenstår nå oppsetting av skilt. Dette er en kostnad beregnet til ca kr 350.000, som tenkes fordelt over to år.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

SUM PRIORITERTE INVESTERINGSTILTAK I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR DENNE VIRKSOMHETEN:FDV VAR-områdene (vann, avløp, renovasjon):

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Investering	1 300	5 300	0	0	6 600	6 600
Drift utgift	0	0	0	0	0	0
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	1 300	5 300	0	0	6 600	6 600
Eksternt lån	-1 300	-5 300	0	0	-6 600	-6 600
Bruk av fond	0	0	0	0	0	0
Tilskudd	0	0	0	0	0	0
Mva-komp	0	0	0	0	0	0
Sum finans	-1 300	-5 300	0	0	-6 600	-6 600

Forvaltning, drift & vedlikehold, ordinær drift:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Investering	5 357	3 563	1 375	1 875	12 170	12 170
Drift utgift	967	713	275	375	2 330	2 330
Drift inntekt	-967	-713	-275	-375	-2 330	-2 330
Finansiering	-5 357	-3 563	-1 375	-1 875	-12 170	-12 170
Sum	0	0	0	0	0	0
Eksternt lån	-4 160	-2 850	-1 100	-1 500	-9 610	-9 610
Bruk av fond	-200	0	0	0	-200	-200
Tilskudd	0	0	0	0	0	0
Mva-komp	-997	-713	-275	-375	-2 360	-2 360
Sum finans	-5 357	-3 563	-1 375	-1 875	-12 170	-12 170

Budsjett 2012 med økonomiplan 2013-2016 for **PLAN OG MILJØ**

Stabens ansvarsområder

- 5200 Teknisk administrasjon
- 5201 Kart
- 5203 Oppmåling og byggesak
- 5204 Spredt avløp
- 5210 Landbruk, miljø og næring
- 5220 Skogeiendommer
- 5230 Fiske
- 5231 Jakt og viltstell
- 5232 Friområder

Stabens årsverk

Virksomheten disponerer 7,80 årsverk fordelt på 8 ansatte.

Stillingsressurs pr:	Ansvar				Totalt
	5200	5203	5204	5210	
Ansatte	1	2	1	4	8
Årsverk	1,00	2,00	1,00	1,80	7,80

Bemanningen er den samme som i 2012, men med en liten økning i stillingsprosenten for miljøvern-konsulentene. Endret bemanningssituasjon i forhold til tidligere år skyldes at det interkommunale samarbeidet for hele enheten. Dette har nå hatt et helt driftsår. 2 årsverk ble overført fra Aremark, samtidig som 2 personer med til sammen 1,5 årsverk ble flyttet fra vår virksomhet til Forvaltning, drift og vedlikehold.

Kort beskrivelse av staben

Plan og miljø har ansvaret for fagfeltene landbruk, vilt, miljø, byggesak, spredt avløp, kartforvaltning, oppmåling/matrikkel og arealplanlegging.

Det er etablert et interkommunalt plan og miljøkontor med ansvar for de nevnte fagområder. Dette er nødvendig for at vi skal kunne ha god nok fagkompetanse på alle områder. Fordelingen mellom kommunene er; Marker 50%, Aremark 35% og Rømskog 15%. Innen kart- og oppmålings-tjenester er det avtale med Askim kommune om vedlikehold av kartbasene, samt at det er en felles avtale med Indre Østfold Data IKS.

Staben utfører saksbehandling på de respektive områder for plan- og miljøutvalget. Landbruk, miljø og næring har i tillegg forvalteransvaret for en rekke statlige områder knyttet til jordbruk og skogbruk, samt til forvaltning av kommunens skogeiendommer. Forvaltningen av det regionale miljøprogrammet og tiltaksstrategiene for SMIL- midlene (spesielle miljøtiltak i jordbruket) og NMSK- midlene (nærings- og miljøtiltak i skogbruket) er vesentlige oppgaver. I tillegg er landbrukskontoret førstelinjetjeneste for Innovasjon Norge og driver således noe nærings- og utviklingsarbeid.

Felles planstrategi for de tre kommunene har vært et sentralt tema siste år. Innen ett år etter at nye politikere er valgt, skal planstrategi vedtas. Strategien vil sannsynligvis konkludere med en anbefaling om videreføring av arbeidet i en felles prosess for rullering av kommuneplanene. Kontoret har også ansvaret for drift av de statlige og kommunale friområdene.

Stabens budsjettrammer på ansvarsområder

I budsjettforslaget har virksomheten fordelt rammen slik på virksomhetens ansvarsområder før eventuelt nye tiltak:

(kr x 1.000)

Ansvar	Budsjett 2013			Budsjett 2012	Regnskap 2011
	Utgifter	Inntekter	Netto	Netto*	Netto
5200	770	-290	480	456	1 046
5201	282	-33	249	159	52
5203	1 347	-1 043	304	249	411
5204	646	-687	-41	-60	-44
5210	2 489	-1 223	1 266	1 195	1 113
5230	10	0	10	10	0
5231	178	-131	47	46	3
5232	281	-46	235	235	51
Sum	6 003	-3 453	2 550	2 294	2 632

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Lønnsutgiftene fordeler seg i hovedsak slik etter artsgruppe:

Fast lønn:	74,0%
Vikarer ved ferie:	0,0%
Vikarer ved sykdom:	0,0%
Variabel lønn:	2,0%
Sosiale utgifter:	24,0%
Sum:	100,0%

Konsekvenser

Rammene for 2013 gir rom for å kunne opprettholde dagens tjenestetilbud under disse forutsetninger

- ✘ Interkommunalt samarbeid gjelder nå alle stillinger, noe som gir mulighet til å ha god kompetanse på alle områder. Uten dette er det ikke mulig å opprettholde tjenestetilbudet i det omfang vi har i dag. Enkelte områder er noe presset ressursmessig
- ✘ Det legges inn en liten økning av gebyrsatsene
- ✘ Det rekrutteres ny ansatt i stilling innen jordbruk etter medarbeider som fratrer vinteren 2013

Økonomiplan driftsbudsjett

I økonomiplanperioden videreføres dagens drift.

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto driftsutgifter	7 257	5 650	6 003	6 003	6 003	6 003
Inntekter	-4 625	-3 355	-3 453	-3 453	-3 453	-3 453
Netto driftsutgifter	2 632	2 294	2 550	2 550	2 550	2 550

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Økonomiplan investeringsbudsjett

Inkludert rådmannens forslag til nye investeringstiltak (jfr. egen oversikt bak), blir rammen for investeringsbudsjett for denne virksomheten slik:

(kr x 1.000)

Investeringer	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto investeringer	53	0	475	100	0	0
Bruk av lån	0	0	-300	-80	0	0
Bruk av avsetning	0	0	-80	0	0	0
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Annen finansiering	0	0	0	0	0	0
MVA/ overf fra drift	-4	0	-95	-20	0	0

Strategiske mål

Målformuleringene er noe foreldet, og må tas til revidering i arbeidet med den nye kommuneplanen. I gjeldende kommuneplan er målene for kommunens tjenester innen området formulert slik:

- Det skal arbeides for et landbruk i balanse med naturgrunnet og kulturlandskapet i kommunen, og en arealdisponering som sikrer produksjonsgrunnet og andre ressurser for fremtidige generasjoner.
- Bidra til utvikling av produkter og tjenester som skaper sysselsetting og styrker inntektsgrunnet i landbruket.
- Marker kommune skal i samarbeid med det lokale næringsliv bidra til å skape flere arbeidsplasser. Dette skal baseres på eksisterende ressurser og nytenkning.
- Marker kommune skal ved et sektorovergripende miljøvern arbeide for å bevare naturens mangfold, sørge for en framtdsrettet bruk av natur- og kulturmiljøene og fremme befolkningens livskvalitet.
- Det skal legges vekt på å utvikle Marker til å bli en god bostedskommune, hvor det til stadighet er et godt tilbud av byggeklare tomter.

Blant de prioriterte strategiene er nevnt:

- Tilrettelegge for gode bo- og servicetilbud.
- Effektivisere og styrke det kommunale tjenestetilbudet innen teknisk sektor.
- Miljø- og næringsutviklingsarbeid i landbruket.
- Satse på et livskraftig sentrum.
- Legge til rette for opplevelsestilbud.
- Skape positive holdninger og miljø for næringsutvikling.

- Utarbeide handlingsplan for biologisk mangfold.
- Tilrettelegge for friluftaktiviteter.

Mål for areal, sikkerhet og miljø:

- Det legges til rette for bygging av minst 400 boenheter i planperioden.
- Nye boligområder tilrettelegges med infrastruktur som gjør det mulig å bruke alternative energikilder. Planlegging og tilrettelegging av utbyggingsområder og offentlige anlegg skal inkludere risiko- og sårbarhetsanalyse for å unngå ulykker, helseskader, uønskede virkninger på miljø.
- Marker kommune skal arbeide for tiltak som gir Haldenvassdraget den samme vannkvalitet som vi forventer oss av rent ferskvann i Norge.

Effektiv ressursbruk / God økonomistyring:

Utarbeide realistiske budsjetter og gode samarbeidsavtaler ved interkommunalt samarbeid.

Gode tjenester / Brukermedvirkning:

Sørge for å ha dyktige medarbeidere som kan sitt fag og behandler brukerne likt og med respekt. Viktig å ha gode rutiner for høringer, nabovarsler osv. I tillegg bør det legges vekt på rutiner som sikrer tilbakemelding fra brukerne, noe som er viktig i forhold til arbeidet med BMS.

God service:

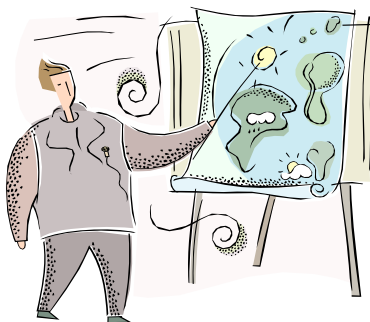
Likebehandling og respekt for brukerne, se muligheter i stedet for begrensninger og møte brukerne med et smil.

Friske medarbeidere / Godt arbeidsmiljø:

Trygghet, trivsel og respekt er kjernebegreper er vedtatt kjernebegreper som legges til grunn. Medarbeiderundersøkelser viser at medarbeiderne er fornøyde i sin arbeidssituasjon.

Kompetanseutvikling:

Tilstrebe at medarbeiderne får gå på nødvendige kurs og å delta på faglige nettverksamlinger. I større grad bruke hverandre i gruppebasert jobbing hvor vi kan gjøre hverandre gode.

Tiltak ved eventuelt redusert økonomisk ramme

Ved en eventuell pålagt reduksjon i driftsrammen vil virksomheten prioritere å ta ut/ redusere følgende:

(kr x 1.000)

Tiltak	Kostnad	Kommentar
Avvikle kartavtale med Askim	130	Askim kommune ivaretar arbeidet for Marker med vedlikehold av kartdata. Vi har i dag ikke mulighet til å gjøre dette selv. Oppdaterte kart koster mye, men forventes at en kommune skal ha.
Andre inter-kommunale løsninger	Ikke spesifisert	Reduksjon av tjenestetilbudet ved ikke å ha egne ansatte på visse fagområder, men kjøpe tjenester av større kommuner. Eventuelt sette ut alle tjenesteområder til andre kommuner. Større samarbeid med andre i Indre Østfold er et alternativ.
Reduksjon i arbeid med klima, miljø og friluftsliv	Ikke spesifisert	Eksempler på tiltak som kan fjernes er drift av friområder, renovasjon og oppsyn i vassdraget, samt avsatte midler til klimatiltak og spredt avløp
Økte gebyrer	200	Kommunen har i dag vedtatt selvkost innen vann, avløp, renovasjon og feiing. Når det gjelder områdene spredt avløp, byggesak og oppmåling, så er kostnadene vesentlig større enn inntektene. Det er innen selvkost rom for nesten en dobling av gebyrene. Marker bør ha et lavere gebyrnivå enn kommuner som er mer pressutsatte områder.

Prioriterte driftstiltak ved eventuelt høyere økonomisk ramme

Virksomhetene er som tidligere anmodet om å foreslå og konkretisere forslag til nye tiltak i kommende planperiode. Dette er tiltak som ikke ligger i virksomhetens konsekvensjusterte basisramme, men som eventuelt vil komme inn som tillegg – enten for en periode eller av ”varig” karakter.

De av tiltakene rådmannen prioriterer for denne virksomheten og som følgelig er lagt inn i forslag til budsjett og økonomiplan går frem under i form av egen rapport. Rapporten er kjørt ut med detaljert kontering samt forklaring/notat. Rapport for alle foreslåtte tiltak uten detaljer ligger vedlagt bak i det samlede budsjettdokumentet.

De tiltak som virksomheten har fremmet, men av ulike årsaker ikke er prioritert av rådmannen er skilt ut i eget vedleggshfte.

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
--------------------------	------	------	------	------	-----------	--------

(kr x 1.000)

PM1-5 ELGTAKSERING

Ansvar 5231 **Jakt og viltstell**
Funksjon 360 **Naturforvaltning og friluftsliv**

Drift utgift:						
1120	15	15	15	15	60	60
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	15	15	15	15	60	60
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	15	15	15	15	60	60

Tiltaket blir støttet av statlige midler, men kommunen må bidra med en egenandel. Tidligere ble dette dekket av viltfondet, men der er det nå svært lite igjen.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder.

PM1-6 RYDDING VEGITASJON OG GRUSING FRIOMRÅDER

Ansvar 5232 **Friområder**
Funksjon 360 **Naturforvaltning og friluftsliv**

Drift utgift:						
1120	50	0	0	0	50	50
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	50	0	0	0	50	50
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	50	0	0	0	50	50

Rydding og grusing på kommunale friområder. Tiltaket har også vært med i budsjettet tidligere, men er siden falt u.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder.

SUM PRIORITERTE DRIFTSTILTAK I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR DENNE VIRKSOMHETEN:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	65	15	15	15	110	110
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	65	15	15	15	110	110

Prioriterte investeringstiltak

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
--------------------------	------	------	------	------	-----------	--------

(kr x 1.000)

I-PM-13-1 LEKEPLASSER OG LØKKER

Ansvar 5232 **Friområder**
Funksjon 335 **Rekreasjon i tettsted**
Prosjekt 532 **Lekeplasser og løkker**

Investering:						
0230	200	0	0	0	200	200
0429	50	0	0	0	50	50
Drift utgift:						
1570	50	0	0	0	50	50
Drift inntekt:						
1728	50-	0	0	0	50-	50-
Finansiering:						
0910	200-	0	0	0	200-	200-
0970	50-	0	0	0	50-	50-
Investering	250	0	0	0	250	250
Drift utgift	50	0	0	0	50	50
Drift inntekt	50-	0	0	0	50-	50-
Finansiering	250-	0	0	0	250-	250-
Sum	0	0	0	0	0	0

Mange områder i boligfelt og sentrum er avsatt for lekeplasser, men ikke opparbeidet. Kommunalt bidrag vil være en stimulens til at velforeninger og andre bidrar til opparbeiding. Det er i flere år foreslått avsetning til slikt formål, men disse er ikke blitt prioritert. En ønsker nå å prioritere midler for slike tiltak.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-PM-13-2 GAPAHUKER I FJELLA

Ansvar 5232 **Friområder**
Funksjon 360 **Naturforvaltning og friluftsliv**
Prosjekt 533 **Gapahuker**

Investering:						
0230	0	80	0	0	80	80
0429	0	20	0	0	20	20

Drift utgift:						
1570	0	20	0	0	20	20
Drift inntekt:						
1728	0	20-	0	0	20-	20-
Finansiering:						
0910	0	80-	0	0	80-	80-
0970	0	20-	0	0	20-	20-
Investering	0	100	0	0	100	100
Drift utgift	0	20	0	0	20	20
Drift inntekt	0	20-	0	0	20-	20-
Finansiering	0	100-	0	0	100-	100-
Sum	0	0	0	0	0	0

Det er i løpet av en periode satt opp en del gapahuger i vassdraget. Det har lenge vært et ønske om også å få noen slike i Fjella, slik at de kan benyttes av barn og unge i forbindelse med fiske og bruk av utmarker. Dette vil være et fint tiltak, både i forhold til folkehelse og turisme.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres, men foreslår gjennomføring i 2014 og ikke i 2013 som foreslått fra virksomhetsleder. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

I-PM-13-3 MERKING, INFORMASJON OG TILRETTELEGGING AV SENTRUMSNÆRE TURSTIER

Ansvar	5232	Friområder				
Funksjon	335	Rekreasjon i tettsted				
Prosjekt	534	Turstier i sentrum				
Investering:						
0200	80	0	0	0	80	80
0429	20	0	0	0	20	20
Drift utgift:						
1570	20	0	0	0	20	20
Drift inntekt:						
1728	20-	0	0	0	20-	20-
Finansiering:						
0940	80-	0	0	0	80-	80-
0970	20-	0	0	0	20-	20-
Investering	100	0	0	0	100	100
Drift utgift	20	0	0	0	20	20
Drift inntekt	20-	0	0	0	20-	20-
Finansiering	100-	0	0	0	100-	100-
Sum	0	0	0	0	0	0

Behov for bedre merking, informasjon og tilrettelegging for turstier nær Ørje sentrum.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder. Merk at det her forutsettes finansiering ved bruk av disposisjonsfond.

I-PM-13-6 BALLBINGER KRÅKSTADÅSEN OG HELGETJERN

Ansvar	5232	Friområder
Funksjon	381	Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg
Prosjekt	632	Ballbinger

Investering:						
0230	100	0	0	0	100	100
0429	25	0	0	0	25	25
Drift utgift:						
1570	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt:						
1728	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering:						
0910	100-	0	0	0	100-	100-
0970	25-	0	0	0	25-	25-
Investering	125	0	0	0	125	125
Drift utgift	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering	125-	0	0	0	125-	125-
Sum	0	0	0	0	0	0

Midler søkes avsatt til kommunal egenandel i forbindelse med søknad om spillemidler.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått. Merk at det her forutsettes finansiering ved opptak av eksterne lån.

SUM PRIORITERTE INVESTERINGSTILTAK I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR DENNE VIRKSOMHETEN:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Investering	475	100	0	0	575	575
Drift utgift	95	20	0	0	115	115
Drift inntekt	-95	-20	0	0	-115	-115
Finansiering	-475	0	0	0	-475	-475
Sum	0	100	0	0	100	100
Eksternt lån	-300	-80			-380	-380
Bruk av fond	-80	0	0	0	-80	-80
Tilskudd	0	0	0	0	0	0
Mva-komp	-95	-20			-115	-115
Sum finans	-475	-100	0	0	-575	-575

Budsjett 2013 med økonomiplan 2013-2016 for KULTUR OG FRITID

Virksomhetens ansvarsområder

- 6300 Kulturadministrasjon
- 6301 Kulturvern og museer
- 6302 Musikk, teater og kunst
- 6303 Idrett- og friluft
- 6304 Annet barne- og ungdomsarbeide
- 6305 Folkebad
- 6320 Kino
- 6321 Fritidsklubb
- 6322 Sommerklubb
- 6323 Kulturskole
- 6324 Ungdommens Kulturhus
- 6326 Frivilligsentral
- 6327 Bruktbutikk

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 5,65 årsverk fordelt på 14 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2012 var 6,05 årsverk.

Stillingsressurs pr:	Ansvar								Totalt
	6300	6301	6305	6320	6321	6323	6324	6326	
Ansatte	1	1	2	1	2	4	2	1	14
Årsverk	1,00	0,40	0,36	0,05	0,44	1,15	1,75	0,50	5,65

Nedgangen fra 2012 til 2013 knyttes til lavere elevtall ved kulturskolen og dermed lavere bemanningsbehov, jfr. ansvar 6323. Bemanningssituasjonen på kultur og fritid er god for året 2013. Vi vet samtidig at det kommer flere oppgaver som ønskes løst innenfor kultur og fritid.

Kort beskrivelse av virksomheten

Kultur og fritid har ansvaret for de områder som framgår av oversikten ovenfor. Barn og unge er et satsningsområde for kultur og fritid, samtidig ønsker vi å gi et så bredt og variert fritidstilbud som mulig til bygdas innbyggere. Dette kan vi få til blant annet ved å samarbeide nært med alle de lag og foreninger som finnes i Marker. Lag/foreninger og enkeltpersoner støttes økonomisk med kulturmidler og støtte til enkeltarrangementer. Kultur og fritid utfører diverse tjenester for lag og foreninger. Vi samarbeider nært med Marker bo- og servicesenter ifht arrangementer for de eldre, og med biblioteket ifht forfatterbesøk. Haldenvassdragets Kanalmuseum er en del av Østfoldmuseene. Innen kulturvern samarbeides det med lokale aktører og andre.

Virksomhetens budsjettrammer på ansvarsområder

I budsjettforslaget har virksomheten fordelt rammen slik på virksomhetens ansvarsområder før eventuelt nye tiltak:

(kr x 1.000)

Ansvar	Budsjett 2013			Budsjett 2012	Regnskap 2011
	Utgifter	Inntekter	Netto	Netto*	Netto
6300	888	0	888	729	728
6301	465	0	465	454	458
6302	95	0	95	95	76
6303	159	0	159	159	154
6304	116	0	116	116	112
6305	130	-20	110	94	97
6306	0	0	0	0	64
6320	34	-1	33	33	40
6321	212	-40	172	308	252
6322	0	0	0	4	6
6323	538	-150	388	466	407
6324	1 061	-110	951	785	746
6326	268	-150	118	99	108
6327	127	-127	0	0	0
Sum	4 093	-598	3 495	3 342	3 248

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Lønnsutgiftene fordeler seg i hovedsak slik etter artsgruppe:

Fast lønn:	73,9%
Vikarer ved ferie:	0,0%
Vikarer ved sykdom:	0,0%

Variabel lønn:	3,0%
Sosiale utgifter:	23,1%
Sum:	100,0%

Konsekvenser

Arbeidet og samarbeidet mot lag og foreninger styrkes i 2013. Kultur og fritid vil forsøke å inngå avtaler med lag og foreninger i forhold til arbeidsoppgaver det absolutt kan samarbeides om.

Økonomiplan driftsbudsjett

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto driftsutgifter	4 791	3 780	4 093	4 093	4 093	4 093
Inntekter	-1 543	-438	-598	-598	-598	-598
Netto driftsutgifter	3 248	3 342	3 495	3 495	3 495	3 495

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Økonomiplan investeringsbudsjett

Virksomheten har ingen forslag til investeringstiltak i planperioden.

Strategiske mål

Effektiv ressursbruk / God økonomistyring:

Kultur og fritid skal ha god økonomistyring. Det skal hele tiden være fokus på å bruke ressursene på en slik måte at det ytes mest og best ut mot våre brukere.

Gode tjenester / Brukermedvirkning:

Det skal ytes gode tjenester ut mot våre brukergrupper. Virksomheten må kontinuerlig vurdere sine

tjenester slik at tilbudene tilpasses de enkelte grupper og det må tas hensyn til at behovet for tjenester og tilbud vil variere i takt med omverdenen (trender og brukergrupper) forøvrig.

God service:

Kultur og fritid må være lydhøre for innspill fra brukerne i forhold til hvilke tjenester som ønskes. Virksomheten skal være tilgjengelig og yte maksimal god service.

Friske medarbeidere / Godt arbeidsmiljø:

Friske medarbeidere og et godt arbeidsmiljø er en forutsetning for å yte gode tjenester. Medarbeiderne må oppleve samsvar mellom de oppgaver de er tildelt og den tiden de har til rådighet. Medarbeiderne må få, og ta, ansvar for sine arbeidsoppgaver. Medarbeidersamtaler er et viktig redskap i denne prosessen.

Kompetanseutvikling:

Det er viktig at medarbeiderne får mulighet til å styrke sin kompetanse innen sitt fagområde. Kompetanseutvikling er tatt opp spesielt i medarbeidersamtalene. Medarbeiderne innen kultur og fritid skal ha slik kompetanse at de skal kunne møte utfordringer fra sentralt hold og kunne møte sine brukere på en forsvarlig måte.

Tiltak ved eventuelt redusert økonomisk ramme

Ved en eventuell pålagt reduksjon i driftsrammen vil virksomheten prioritere å ta ut/ redusere følgende:

(kr x 1.000)

Tiltak	Kostnad	Kommentar
Redusere aktiviteten på kulturskole, fritidsklubb, UKH, folkebad	400	Reduksjon innen disse tilbudene vil føre til mindre aktivitet på fritida, spesielt for barn og unge. Marker vil bli mindre attraktiv som bokommune. En eventuell reduksjon av ansatte vil ikke ha virkning for hele 2013.
Reduksjon i støtte til lag og foreninger	100	Reduksjon kan føre til mindre aktivitet. Mangfoldet blir mindre og det blir vanskeligere å rekruttere ledere til lag/foreninger.
Fjerne enkelte tilbud helt	100	

Kultur og fritid er sårbar ved behov for nedskjæringer siden det er få lovpålagte oppgaver på området. Kommunens innsats i forhold til kultur og fritid er et vesentlig bidrag i forhold til bosetting og trivsel. En stor del av kulturbudsjettet bidrar til å opprettholde den gode lag- og dugnadsånden som grensebygdene preges av. Lag og foreninger, enkeltpersoner og kultur og fritid, bidrar til et rikt

og mangfoldig kulturliv i Marker. Kultur og fritid arbeider i stor grad ut mot barn og ungdom. Erfaringsmessig vet vi at dette arbeidet har en stor forebyggende effekt.

Prioriterte driftstiltak ved eventuelt høyere økonomisk ramme

Virksomhetene er som tidligere anmodet om å foreslå og konkretisere forslag til nye tiltak i kommende planperiode. Dette er tiltak som ikke ligger i virksomhetens konsekvensjusterte basisramme, men som eventuelt vil komme inn som tillegg – enten for en periode eller av ”varig” karakter.

De av tiltakene rådmannen prioriterer for denne virksomheten og som følgelig er lagt inn i forslag til budsjett og økonomiplan går frem under i form av egen rapport. Rapporten er kjørt ut med detaljert kontering samt forklaring/notat. Rapport for alle foreslåtte tiltak uten detaljer ligger vedlagt bak i det samlede budsjettdokumentet.

De tiltak som virksomheten har fremmet, men av ulike årsaker ikke er prioritert av rådmannen er skilt ut i eget vedleggshefte.

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
--------------------------	------	------	------	------	-----------	--------

(kr x 1.000)

KF-2-2013 ÅRLIG AVSETNING TIL "MOT" - MARKER EN KOMMUNE MED MOT

Ansvar	6324	Ungdommens kulturhus				
Funksjon	231	Aktivitetstilbud barn og unge				
Drift utgift:						
1470	50	50	50	50	200	200
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	50	50	50	50	200	200
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	50	50	50	50	200	200

Årlig avsetning til MOT. Marker en kommune med MOT. Det har tidligere ikke vært avsatt midler i budsjettet for driften av dette. Kontingenten pr år koster kr 50.000. Det søkes om kr 30.000 til skolepermer reklame etc. kr 50.000 ligger inne i rammen for 2013 det søkes derfor om ytterligere midler.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder.

KF-4-2013 KULTURSKOLEN, OPPLÆRING BLÅSEINSTRUMENTER

Ansvar	6323	Kulturskole					
Funksjon	383	Musikk- og kulturskoler					
Drift utgift:							
1010		42	42	42	42	168	168
1092		6	6	6	6	24	24
1098		1	1	1	1	4	4
1099		6	6	6	6	24	24
Investering		0	0	0	0	0	0
Drift utgift		55	55	55	55	220	220
Drift inntekt		0	0	0	0	0	0
Finansiering		0	0	0	0	0	0
Sum		55	55	55	55	220	220

Opplæring blåseinstrumenter er et nytt tilbud på kulturskolen fra høsten 2012. Noe av opplæringen kan dekkes innen rammen for 2013. Imidlertid er dette ikke nok slik at virksomheten ber om utvidet ramme for 2013. Tilbudet er viktig for rekruttering til korps i Marker.

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder.

SUM PRIORITERTE DRIFTSTILTAK I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR DENNE VIRKSOMHETEN:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	105	105	105	105	420	420
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	105	105	105	105	420	420

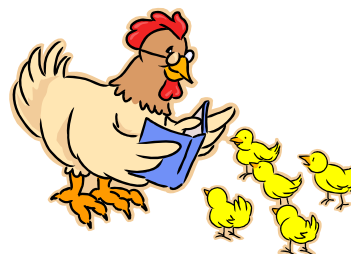
Prioriterte investeringstiltak

Denne virksomheten har ingen forslag til nye investeringstiltak for kommende planperiode.

Budsjett 2013 med økonomiplan 2013-2016 for MARKER BIBLIOTEK

Virksomhetens ansvarsområder

6400 Bibliotek

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 3 årsverk fordelt på 3 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2012 var også 1,40 årsverk:

Stillingsressurs pr:	Ansvar 6400	Totalt
Ansatte	3	3
Årsverk	1,40	1,40

Vi har en skole bibliotekar i 40 % stilling, som blir betalt over Marker skoles budsjett.

Kort beskrivelse av virksomheten

Folkebiblioteket er den eneste kulturvirksomhet som er lovpålagt, og har til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet gjennom informasjonsformidling og ved å stille bøker og annet materiale gratis til disposisjon for alle som bor i landet.

Ut og inn lån av bøker og annet materiale, tilrettelegning for lånerne med referanse oppgaver, oppfølging av skoleelever, litteratur kvelder, veilednings tjenester i bruk av internett, depot utleveringer, til tannlege, Marker bo- og service, lege og Årjäng bibliotek. Vi har et fint klippearbiv fra lokal avisen og et rom for lokalsamlingen. Vi er også samlingssted for Nye Markerboere og har spørsmål og oppgaver om det meste. Anbefaler bøker og filmer.

Virksomhetens budsjetttrammer på ansvarsområder

I budsjettforslaget har virksomheten fordelt rammen slik på virksomhetens ansvarsområder før eventuelt nye tiltak:

(kr x 1.000)

Ansvar	Budsjett 2013			Budsjett 2012 Netto*	Regnskap 2011 Netto
	Utgifter	Inntekter	Netto		
6400	1 145	-49	1 096	1 068	1 098
Sum	1 145	-49	1 096	1 068	1 098

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Lønnsutgiftene fordeler seg i hovedsak slik etter artsgruppe:

Fast lønn:	75,9%
Vikarer ved ferie:	0,0%
Vikarer ved sykdom:	0,0%
Variabel lønn:	0,0%
Sosiale utgifter:	24,1%
Sum:	100,0%

Konsekvenser

Vi mangler fortsatt full dekning av utgifter til lisenser, her anmodes det om et tillegg på kr 20.000. Lisensene øker i kostnad fordi det hele tiden kommer nye moduler til. Det er flere lisenser som vi ikke har tilstrekkelig midler til, som kanskje kunne rasjonalisert hverdagen for oss. Imidlertid bør ikke rammen reduseres, slik at våre gode tjenester kan opprettholdes på et forsvarlig vis. Biblioteket er en lovpålagt tjeneste og bør tilføres aktuelle bøker og andre medier.

Økonomiplan driftsbudsjett

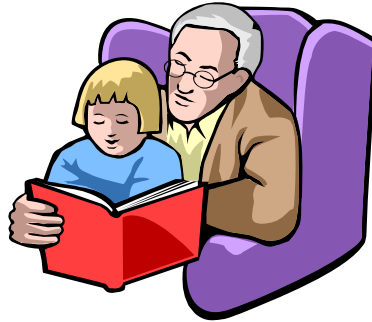
(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2011	Budsjett 2012*	Økoplan 2013	Økoplan 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016
Brutto driftsutgifter	1 151	1 117	1 145	1 145	1 145	1 145
Inntekter	-53	-49	-49	-49	-49	-49
Netto driftsutgifter	1 098	1 068	1 096	1 096	1 096	1 096

* Budsjett 2012 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2012

Økonomiplan investeringsbudsjett

Virksomheten har ingen forslag til investeringstiltak i planperioden som er direkte underlagt virksomheten, men det vises likevel til tiltak for opprustning av biblioteket som ligger ved som ønsket tiltak under virksomhet Forvaltning, Drift & vedlikehold.

Strategiske mål

- Økt utlån og besøkende
- To forfatterkvelder i året
- Biblioteket skal bli et samlingssted for alle som bor i bygda
- Beholde skolebibliotekaren
- Låneren er i fokus

Effektiv ressursbruk / God økonomistyring:

Vi bruker mye ressurser på bøker til barn og unge. Vi kjøper inn etterspurte bøker som lånerne vil ha. Prøver å skaffe bøker så raskt som mulig. Takket være bokbilen som går mellom alle bibliotek i Østfold, skaffer vi en bok på et par dager. Vi kjøper inn flest bøker fra Biblioteksentralen, hvor vi får 20% avslag. Med det nye nasjonale lånekortet, kan låner selv gå inn å fornye og bestille bøker over nett.

Gode tjenester / Brukermedvirkning:

Det har vært gjennomført en brukerundersøkelse i 2011. Vi lå her høyt i score på service, brukermedvirkning, utlånstilbud og informasjon. Dårligst var tilgjengeligheten. Et bibliotek bør ligge synlig og sentralt. Helst på bakkeplan.

God service:

Alle tilbakemeldinger er positive. Hele tiden har vi lånerne i fokus. Godt arbeidsmiljø gir gode tjenester.

Friske medarbeidere / Godt arbeidsmiljø:

Vi har ikke mye sykdom. Men medarbeiderundersøkelsen viser at de fysiske arbeidsforholdene er ganske dårlige. Lyset er dårlig, gulvet hardt og luften dårlig. Virksomhetsleder har laget et budsjett

med oppgradering av disse momentene – se forslått invsteringstiltak under FDV. Vi har ett hyggelig arbeidsmiljø, og derfor kan vi yte god service ovenfor våre lånere.

Kompetanseutvikling:

Faglig og personlig utvikling fikk dårlig score i medarbeiderundersøkelsen. Vi prøver å dra på kurs så ofte vi har mulighet. Uten vikar i virksomheten, blir dette ofte vanskelig.

Tiltak ved eventuelt redusert økonomisk ramme

Ved en eventuell pålagt reduksjon i driftsrammen vil virksomheten prioritere å ta ut/ redusere følgende:

(kr x 1.000)

Tiltak	Kostnad	Kommentar
Bokbudsjett reduseres	200	Virksomheten har ingen annen mulighet for å redusere enn på Inventar og utstyr (dvs. bokbudsjett i all hovedsak)

Prioriterte driftstiltak ved eventuelt høyere økonomisk ramme

Virksomhetene er som tidligere anmodet om å foreslå og konkretisere forslag til nye tiltak i kommende planperiode. Dette er tiltak som ikke ligger i virksomhetens konsekvensjusterte basisramme, men som eventuelt vil komme inn som tillegg – enten for en periode eller av ”varig” karakter.

De av tiltakene rådmannen prioriterer for denne virksomheten og som følgelig er lagt inn i forslag til budsjett og økonomiplan går frem under i form av egen rapport. Rapporten er kjørt ut med detaljert kontering samt forklaring/notat. Rapport for alle foreslåtte tiltak uten detaljer ligger vedlagt bak i det samlede budsjettokumentet.

De tiltak som virksomheten har fremmet, men av ulike årsaker ikke er prioritert av rådmannen er skilt ut i eget vedleggshefte.

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
--------------------------	------	------	------	------	-----------	--------

(kr x 1.000)

BL-13-1 FASTE TILLEGG HELG/KVELD VED BIBLIOTEKET, KOMPENSASJON

Ansvar	6400	Bibliotek				
Funksjon	370	Bibliotek				
Drift utgift:						
1010	18	18	18	18	72	72
1092	3	3	3	3	12	12
1099	3	3	3	3	12	12
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	24	24	24	24	96	96
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	24	24	24	24	96	96

Virksomheten har delvis åpent for publikum også kvelder og lørdager. For dette ytes fast tillegg i lønn for berørte ansatte. Det er tidligere ikke gitt kompensasjon for dette i driftsrammene. Da dette er en "varig" kostnad så lenge åpningstidene står uendret, vil det være naturlig at dette legges til driftsrammen for virksomheten

Rådmannen:

Rådmannen har etter nærmere vurdering av forslaget kommet til at dette bør gjennomføres som foreslått fra virksomhetsleder.

SUM PRIORITERTE DRIFTSTILTAK I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR DENNE VIRKSOMHETEN:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	24	24	24	24	96	96
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	24	24	24	24	96	96

OPPSUMMERING AV RÅDMANNENS FORSLAG TIL NYE DRIFTSTILTAK

Politisk styring, fellesutgifter og sentraladministrasjon:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	1 202	1 522	1 691	1 836	6 251	6 251
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	1 202	1 522	1 691	1 836	6 251	6 251

Næringsutvikling

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	10	0	0	0	10	10
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	10	0	0	0	10	10

Grunnskole:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	150	200	200	200	750	750
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	150	200	200	200	750	750

Grimsby barnehage:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	0	0	0	0	0	0
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	0	0	0	0	0	0

Familie & Helse:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	1 400	1 100	1 300	1 300	5 100	5 100
Drift inntekt	-600	0	0	0	-600	-600
Sum	800	1 100	1 300	1 300	4 500	4 500

NAV:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	0	0	0	0	0	0
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	0	0	0	0	0	0

Utviklingshemmede:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	0	0	0	0	0	0
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	0	0	0	0	0	0

Omsorg:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	500	800	1 000	1 000	3 300	3 300
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	500	800	1 000	1 000	3 300	3 300

Forvaltning, drift & vedlikehold, VAR-områder:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	0	0	0	0	0	0
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	0	0	0	0	0	0

Forvaltning, drift & vedlikehold, ordinær drift:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	190	240	290	340	1 060	1 060
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	190	240	290	340	1 060	1 060

Plan & Miljø:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	65	15	15	15	110	110
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	65	15	15	15	110	110

Kultur & Fritid:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	105	105	105	105	420	420
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	105	105	105	105	420	420

Bibliotek:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	24	24	24	24	96	96
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Sum	24	24	24	24	96	96

Totalt

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Drift utgift	3 646	4 006	4 625	4 820	17 097	17 097
Drift inntekt	-600	0	0	0	-600	-600
Sum	3 046	4 006	4 625	4 820	16 497	16 497

Driftsrammer for 2013 inkludert alle forslag til nye driftstiltak blir etter dette:

Virksomhet	Korrigert ramme 2013	Netto tiltak 2013	Endelig ramme 2013
Politiskstyring, fellesutgifter, sentraladministrasjon	33 360	1 202	34 562
Næringsutvikling	1 113	10	1 123
Grunnskolen	38 268	150	38 418
Grimsby barnehage	4 696	0	4 696
Familie & Helse	13 352	800	14 152
NAV kommune	4 065	0	4 065
Utviklingshemmede	7 330	0	7 330
Omsorg	42 964	500	43 464
Forvaltning, drift og vedlikehold, VAR-områdene	-1 531	0	-1 531
Forvaltning, drift og vedlikehold, ordinær drift	14 595	190	14 785
Plan & Miljø	2 550	65	2 615
Kultur & Fritid	3 495	105	3 600
Bibliotek	1 096	24	1 120
Skatt/Rammeoverføring	-180 318	0	-180 318
Finansinntekter /Finansutgifter	9 835	0	9 835
Sum netto drift	-5 130	3 046	-2 084

Netto driftsresultat etter innlemming av nye tiltak blir etter dette kr 2.084.000. Rådmannen foreslår dette avsatt til kommunens disposisjonsfond. Se for øvrig vedlagte budsjettskjema 1A og 1B for obligatorisk oppsett av foreslåtte driftsrammer for virksomhetene.

På de neste sidene følger utskrift av rapport for foreslåtte nye driftstiltak som rådmannen har prioritert. Tiltakene er kjørt ut etter tiltakskode (ikke etter virksomhet). Tiltakene er innarbeidet i rådmannens samlede forslag til budsjett og økonomiplan og legges her ut uten detaljert kontering – for kontering vises til tiltaksoversiktene etter virksomhetenes budsjettforslag foran i budsjett-dokumentet. De tiltak som rådmannen ikke har funnet å kunne prioritere foreligger som tidligere i et eget vedleggshfte.

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
--------------------------	------	------	------	------	-----------	--------

(kr x 1.000)

BL-13-1 FASTE TILLEGG HELG/KVELD VED BIBLIOTEKET, KOMPENSASJON

Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	24	24	24	24	96	96
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	24	24	24	24	96	96

FDV-5-2013 ØKT BUDSJETT VEDLIKEHOLD KOMMUNALE BYGG

Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	150	200	250	300	900	900
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	150	200	250	300	900	900

FDV-7-2013 TANKRENS OG INSPEKSJON AV MARKER KOMMUNE SINE NEDGRAVDE OLJETANKER

Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	40	40	40	40	160	160
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	40	40	40	40	160	160

FH2013-4 STYRKET DRIFTSRAMME FAMILIE OG HELSE

Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	500	800	1.000	1.000	3.300	3.300
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	500	800	1.000	1.000	3.300	3.300

HF2013-1 KOMMUNEOVERLEGE

Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	300	300	300	300	1.200	1.200
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	300	300	300	300	1.200	1.200

HF2013-8 FRISKLIVSTEAM I MARKER

Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	600	0	0	0	600	600
Drift inntekt	600-	0	0	0	600-	600-
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	0	0	0	0	0	0

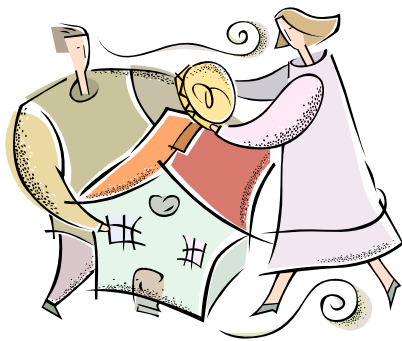
KF-2-2013 ÅRLIG AVSETNING TIL "MOT", MARKER EN KOMMUNE MED MOT

Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	50	50	50	50	200	200
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
	(kr x 1.000)					
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	50	50	50	50	200	200
KF-4-2013	KULTURSKOLEN, OPPLÆRING BLÅSEINSTRUMENTER					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	55	55	55	55	220	220
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	55	55	55	55	220	220
NU-13-1	BRYGGE ØRJE BRUK					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	10	0	0	0	10	10
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	10	0	0	0	10	10
OMS-13-1	STYRKING AV DRIFTSRAMMEN, OMSORG					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	500	800	1.000	1.000	3.300	3.300
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	500	800	1.000	1.000	3.300	3.300
PM1-5	ELGTAKSERING					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	15	15	15	15	60	60
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	15	15	15	15	60	60
PM1-6	RYDDING VEGITASJON OG GRUSING FRIOMRÅDER					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	50	0	0	0	50	50
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	50	0	0	0	50	50
SA-13-1	OPPVEKST- OG OMSORGSUTVALGET, UTGIFTSDEKNING					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	60	60	60	60	240	240
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	60	60	60	60	240	240

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
(kr x 1.000)						
SA-13-10	OVERFØRING TIL PRIVATE BARNEHAGER					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	600	800	1.000	1.200	3.600	3.600
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	600	800	1.000	1.200	3.600	3.600
SA-13-11	EIERTILSKUDD INDRE ØSTFOLD ARKIVSELSKAP, EKSTRAORDINÆRT					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	0	38	38	38	114	114
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	0	38	38	38	114	114
SA-13-2	SYSSELSETNINGSTILTAK					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	75	100	100	100	375	375
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	75	100	100	100	375	375
SA-13-3	PEDAGOGISK RÅDGIVNING, SKOLE OG BARNEHAGE					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	208	208	208	208	832	832
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	208	208	208	208	832	832
SA-13-4	ØKT TILSKUDD TIL MARKER KIRKELIGE FELLESRÅD					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	150	150	150	150	600	600
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	150	150	150	150	600	600
SA-13-5	MALING UTVENDIG, ØRJE KIRKE					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	0	86	0	0	86	86
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	0	86	0	0	86	86
SA-13-6	BEHANDLING AV TÅRN OG GAVLVEGGER, RØDENES KIRKE					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	29	0	0	0	29	29
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
	(kr x 1.000)					
Sum	29	0	0	0	29	29
SA-13-7	UTSKIFTING SKYVEDØRER, ØRJE KIRKE					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	0	0	55	0	55	55
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	0	0	55	0	55	55
SA-13-9	OVERFØRING TIL TROSSAMFUNN					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	80	80	80	80	320	320
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	80	80	80	80	320	320
SKO-2013-1	INVENTAR OG UTSTYR SKOLEN					
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	150	200	200	200	750	750
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	150	200	200	200	750	750
Sum alle driftstiltak:						
Investering	0	0	0	0	0	0
Drift utgift	3.646	4.006	4.625	4.820	17.097	17.097
Drift inntekt	600-	0	0	0	600-	600-
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Totalt	3.046	4.006	4.625	4.820	16.497	16.497

OPPSUMMERING AV RÅDMANNENS FORSLAG TIL NYE INVESTERINGSTILTAK

A) Investeringsbudsjett etter virksomhet planperioden 2013-2016

Politiskstyring, fellesutgifter og sentraladministrasjon:

	2013	2014	2015	2016	2015-2016	Totalt
Investering	1 167	1 685	1 115	1 063	5 030	5 030
Drift utgift	232	335	225	213	1 005	1 005
Drift inntekt	-232	-335	-225	-213	-1 005	-1 005
Finansiering	-1 167	-1 685	-1 115	-1 063	-5 030	-5 030
Sum	0	0	0	0	0	0
Eksternt lån	-935	-1 350	-890	-850	-4 025	-4 025
Bruk av fond	0	0	0	0	0	0
Tilskudd	0	0	0	0	0	0
Mva-komp	-232	-335	-225	-213	-1 005	-1 005
Sum finans	-1 167	-1 685	-1 115	-1 063	-5 030	-5 030

Næringsutvikling:

	2013	2014	2015	2016	2015-2016	Totalt
Investering	375	250	250	250	1 125	1 125
Drift utgift	75	50	50	50	225	225
Drift inntekt	-75	-50	-50	-50	-225	-225
Finansiering	-375	-250	-250	-250	-1 125	-1 125
Sum	0	0	0	0	0	0
Eksternt lån	-300	-200	-200	-200	-900	-900
Bruk av fond	0	0	0	0	0	0
Tilskudd	0	0	0	0	0	0
Mva-komp	-75	-50	-50	-50	-225	-225
Sum finans	-375	-250	-250	-250	-1 125	-1 125

Grunnskole:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Investering	125	125	125	125	500	500
Drift utgift	25	25	25	25	100	100
Drift inntekt	-25	-25	-25	-25	-100	-100
Finansiering	-125	-125	-125	-125	-500	-500
Sum	0	0	0	0	0	0
Eksternt lån	-100	-100	-100	-100	-400	-400
Bruk av fond	0	0	0	0	0	0
Tilskudd	0	0	0	0	0	0
Mva-komp	-25	-25	-25	-25	-100	-100
Sum finans	-125	-125	-125	-125	-500	-500

Omsorg:

	2013	2014	2015	2016	2015-2016	Totalt
Investering	25 100	125	125	0	25 350	25 350
Drift utgift	5 020	25	25	0	5 070	5 070
Drift inntekt	-5 020	-12 825	-25	0	-17 870	-17 870
Finansiering	-25 100	-125	-125	0	-25 350	-25 350
Sum	0	-12 800	0	0	-12 800	-12 800
Eksternt lån	-12 800	-100	-100	0	-13 000	-13 000
Bruk av fond	-80	0	0	0	-80	-80
Tilskudd	-7 200	0	0	0	-7 200	-7 200
Mva-komp	-5 020	-25	-25	0	-5 070	-5 070
Sum finans	-25 100	-125	-125	0	-25 350	-25 350

Forvaltning, drift & vedlikehold, VAR-områder:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Investering	1 300	5 300	0	0	6 600	6 600
Drift utgift	0	0	0	0	0	0
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0	0	0
Sum	1 300	5 300	0	0	6 600	6 600
Eksternt lån	-1 300	-5 300	0	0	-6 600	-6 600
Bruk av fond	0	0	0	0	0	0
Tilskudd	0	0	0	0	0	0
Mva-komp	0	0	0	0	0	0
Sum finans	-1 300	-5 300	0	0	-6 600	-6 600

Forvaltning, drift & vedlikehold, ordinær drift:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Investering	5 357	3 563	1 375	1 875	12 170	12 170
Drift utgift	967	713	275	375	2 330	2 330
Drift inntekt	-967	-713	-275	-375	-2 330	-2 330
Finansiering	-5 357	-3 563	-1 375	-1 875	-12 170	-12 170
Sum	0	0	0	0	0	0
Eksternt lån	-4 160	-2 850	-1 100	-1 500	-9 610	-9 610
Bruk av fond	-200	0	0	0	-200	-200
Tilskudd	0	0	0	0	0	0
Mva-komp	-997	-713	-275	-375	-2 360	-2 360
Sum finans	-5 357	-3 563	-1 375	-1 875	-12 170	-12 170

Plan & miljø:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Investering	475	100	0	0	575	575
Drift utgift	95	20	0	0	115	115
Drift inntekt	-95	-20	0	0	-115	-115
Finansiering	-475	0	0	0	-475	-475
Sum	0	100	0	0	100	100
Eksternt lån	-300	-80			-380	-380
Bruk av fond	-80	0	0	0	-80	-80
Tilskudd	0	0	0	0	0	0
Mva-komp	-95	-20			-115	-115
Sum finans	-475	-100	0	0	-575	-575

Samlet alle virksomheter med investeringstiltak:

	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
Investering	33 899	11 148	2 990	3 313	51 350	51 350
Drift utgift	6 414	1 168	600	663	8 845	8 845
Drift inntekt	-6 414	-13 968	-600	-663	-21 645	-21 645
Finansiering	-32 599	-5 748	-2 990	-3 313	-44 650	-44 650
Sum	1 300	-7 400	0	0	-6 100	-6 100
Eksternt lån	-19 895	-9 980	-2 390	-2 650	-34 915	-34 915
Bruk av fond	-360	0	0	0	-360	-360
Tilskudd	-7 200	0	0	0	-7 200	-7 200
Mva-komp	-6 444	-1 168	-600	-663	-8 875	-8 875
Sum finans	-33 899	-11 148	-2 990	-3 313	-51 350	-51 350

B) Investeringsbudsjett pr år 2013-2016 med finansiering

Investeringer 2013						
Virksomhet	Investering	Lån	Fond	Tilskudd	MVA	Drift
Politisk styring/Fellesutg./Sentraladm.	1 167	-935	0	0	-232	0
Næringsutvikling	375	-300	0	0	-75	0
Grunnskolen	125	-100	0	0	-25	0
Grimsby barnehage	0	0	0	0	0	0
Familie & Helse	0	0	0	0	0	0
NAV kommune	0	0	0	0	0	0
Utviklingshemmede	0	0	0	0	0	0
Omsorg	25 100	-12 800	-80	-7 200	-5 020	0
FDV, VAR-områdene	1 300	-1 300	0	0	0	0
FDV, ordinær drift	5 357	-4 160	-200	0	-997	0
Plan & Miljø	475	-300	-80	0	-95	0
Kultur & Fritid	0	0	0	0	0	0
Bibliotek	0	0	0	0	0	0
Skatt/Rammeoverføring	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter/Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum investeringstiltak	33 899	-19 895	-360	-7 200	-6 444	0

Investeringer 2014						
Virksomhet	Investering	Lån	Fond	Tilskudd	MVA	Drift
Politisk styring/Fellesutg./Sentraladm.	1 685	-1 350	0	0	-335	0
Næringsutvikling	250	-200	0	0	-50	0
Grunnskolen	125	-100	0	0	-25	0
Grimsby barnehage	0	0	0	0	0	0
Familie & Helse	0	0	0	0	0	0
NAV kommune	0	0	0	0	0	0
Utviklingshemmede	0	0	0	0	0	0
Omsorg	125	-100	0	0	-25	0
FDV, VAR-områdene	5 300	-5 300	0	0	0	0
FDV, ordinær drift	3 563	-2 850	0	0	-713	0
Plan & Miljø	100	-80	0	0	-20	0
Kultur & Fritid	0	0	0	0	0	0
Bibliotek	0	0	0	0	0	0
Skatt/Rammeoverføring	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter/Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum investeringstiltak	11 148	-9 980	0	0	-1 168	0

Investeringer 2015						
Virksomhet	Investering	Lån	Fond	Tilskudd	MVA	Drift
Politisk styring/Fellesutg./Sentraladm.	1 115	-890	0	0	-225	0
Næringsutvikling	250	-200	0	0	-50	0
Grunnskolen	125	-100	0	0	-25	0
Grimsby barnehage	0	0	0	0	0	0
Familie & Helse	0	0	0	0	0	0
NAV kommune	0	0	0	0	0	0
Utviklingshemmede	0	0	0	0	0	0
Omsorg	125	-100	0	0	-25	0
FDV, VAR-områdene	0	0	0	0	0	0
FDV, ordinær drift	1 375	-1 100	0	0	-275	0
Plan & Miljø	0	0	0	0	0	0
Kultur & Fritid	0	0	0	0	0	0
Bibliotek	0	0	0	0	0	0
Skatt/Rammeoverføring	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter/Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum investeringstiltak	2 990	-2 390	0	0	-600	0

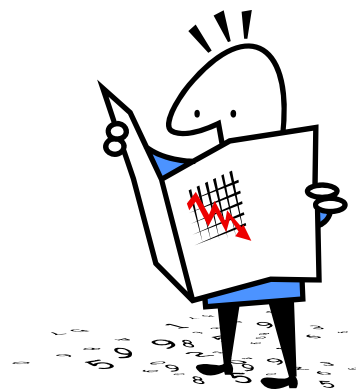
Investeringer 2016						
Virksomhet	Investering	Lån	Fond	Tilskudd	MVA	Drift
Politisk styring/Fellesutg./Sentraladm.	1 063	-850	0	0	-213	0
Næringsutvikling	250	-200	0	0	-50	0
Grunnskolen	125	-100	0	0	-25	0
Grimsby barnehage	0	0	0	0	0	0
Familie & Helse	0	0	0	0	0	0
NAV kommune	0	0	0	0	0	0
Utviklingshemmede	0	0	0	0	0	0
Omsorg	0	0	0	0	0	0
FDV, VAR-områdene	0	0	0	0	0	0
FDV, ordinær drift	1 875	-1 500	0	0	-375	0
Plan & Miljø	0	0	0	0	0	0
Kultur & Fritid	0	0	0	0	0	0
Bibliotek	0	0	0	0	0	0
Skatt/Rammeoverføring	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter/Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum investeringstiltak	3 313	-2 650	0	0	-663	0

Sum investeringer 2015 - 2016						
Virksomhet	Investering	Lån	Fond	Tilskudd	MVA	Drift
Politisk styring/Fellesutg./Sentraladm.	5 030	-4 025	0	0	-1 005	0
Næringsutvikling	1 125	-900	0	0	-225	0
Grunnskolen	500	-400	0	0	-100	0
Grimsby barnehage	0	0	0	0	0	0
Familie & Helse	0	0	0	0	0	0
NAV kommune	0	0	0	0	0	0
Utviklingshemmede	0	0	0	0	0	0
Omsorg	25 350	-13 000	-80	-7 200	-5 070	0
FDV, VAR-områdene	6 600	-6 600	0	0	0	0
FDV, ordinær drift	12 170	-9 610	-200	0	-2 360	0
Plan & Miljø	575	-380	-80	0	-115	0
Kultur & Fritid	0	0	0	0	0	0
Bibliotek	0	0	0	0	0	0
Skatt/Rammeoverføring	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter/Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum investeringstiltak	51 350	-34 915	-360	-7 200	-8 875	0

Se for øvrig vedlagte budsjettskjema 2A og 2B for obligatorisk oppsett av foreslåtte investeringer med tilhørende finansiering.

På de neste sidene følger utskrift av rapport for foreslåtte nye investeringstiltak som rådmannen har prioritert. Tiltakene er kjørt ut etter tiltakskode (ikke etter virksomhet). Tiltakene er innarbeidet i rådmannens samlede forslag til budsjett og økonomiplan og legges her ut uten detaljert kontering – for kontering vises til tiltaksoversiktene etter virksomhetenes budsjettforslag foran i budsjett-dokumentet. De tiltak som rådmannen ikke har funnet å kunne prioritere foreligger som tidligere i et eget vedleggshefte. Merk at "løpende" investeringer kommer i tillegg – dette gjelder 2,0 mill. kroner i formidlingslån fra Husbanken.

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
	(kr x 1.000)					
I-BI-13-1	OPPRUSTNING AV MARKER BIBLIOTEK					
Investering	125	0	0	0	125	125
Drift utgift	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering	125-	0	0	0	125-	125-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-FD-13-1	KLOAKKLEDNINGSNETT					
Investering	1.300	5.300	0	0	6.600	6.600
Drift utgift	0	0	0	0	0	0
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	1.300-	5.300-	0	0	6.600-	6.600-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-FD-13-10	GATELYS OPPGRADERING					
Investering	750	750	750	750	3.000	3.000
Drift utgift	150	150	150	150	600	600
Drift inntekt	150-	150-	150-	150-	600-	600-
Finansiering	750-	750-	750-	750-	3.000-	3.000-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-FD-13-11	SOLAVSKJERMING VED MARKER SKOLE					
Investering	125	0	0	0	125	125
Drift utgift	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering	125-	0	0	0	125-	125-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-FD-13-2	ENØK TILTAK KOMMUNALE BYGG					
Investering	2.000	2.000	0	0	4.000	4.000
Drift utgift	400	400	0	0	800	800
Drift inntekt	400-	400-	0	0	800-	800-
Finansiering	2.000-	2.000-	0	0	4.000-	4.000-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-FD-13-3	MØBLER I RÅDHUSET					
Investering	0	0	0	500	500	500
Drift utgift	0	0	0	100	100	100
Drift inntekt	0	0	0	100-	100-	100-
Finansiering	0	0	0	500-	500-	500-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-FD-13-4	FORLENGELSE AV VEI BRAARUDJORDET					
Investering	625	0	0	0	625	625
Drift utgift	125	0	0	0	125	125
Drift inntekt	125-	0	0	0	125-	125-
Finansiering	625-	0	0	0	625-	625-
Sum	0	0	0	0	0	0

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
--------------------------	------	------	------	------	-----------	--------

(kr x 1.000)

I-FD-13-5 VOGNSKJUL VED GRIMSBY BARNEHAGE

Investering	125	0	0	0	125	125
Drift utgift	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering	125-	0	0	0	125-	125-
Sum	0	0	0	0	0	0

I-FD-13-6 REINHOLDSMASKIN KOMMUNALE BYGG

Investering	125	0	0	0	125	125
Drift utgift	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering	125-	0	0	0	125-	125-
Sum	0	0	0	0	0	0

I-FD-13-7 NYTT LÅSESYSTEM RÅDHUS OG SKOLE

Investering	124	0	0	0	124	124
Drift utgift	24	0	0	0	24	24
Drift inntekt	24-	0	0	0	24-	24-
Finansiering	124-	0	0	0	124-	124-
Sum	0	0	0	0	0	0

I-FD-13-8 SANERING RENSEANLEGG VED GRIMSBY BARNEHAGE

Investering	360	0	0	0	360	360
Drift utgift	0	0	0	0	0	0
Drift inntekt	0	0	0	0	0	0
Finansiering	360-	0	0	0	360-	360-
Sum	0	0	0	0	0	0

I-FD-13-9 ASFALTERING

Investering	810	625	625	625	2.685	2.685
Drift utgift	160	125	125	125	535	535
Drift inntekt	160-	125-	125-	125-	535-	535-
Finansiering	810-	625-	625-	625-	2.685-	2.685-
Sum	0	0	0	0	0	0

I-KRK-13-1 REHABILITERING TAK, ØRJE KIRKE

Investering	0	0	465	0	465	465
Drift utgift	0	0	95	0	95	95
Drift inntekt	0	0	95-	0	95-	95-
Finansiering	0	0	465-	0	465-	465-
Sum	0	0	0	0	0	0

I-KRK-13-2 BRANNSIKRING, RØDENES KIRKE

Investering	667	0	0	0	667	667
Drift utgift	132	0	0	0	132	132
Drift inntekt	132-	0	0	0	132-	132-
Finansiering	667-	0	0	0	667-	667-
Sum	0	0	0	0	0	0

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
(kr x 1.000)						
I-KRK-13-3	UTBEDRING MUR OG KALKBEHANDLING, RØDENES KIRKE					
Investering	0	220	0	0	220	220
Drift utgift	0	40	0	0	40	40
Drift inntekt	0	40-	0	0	40-	40-
Finansiering	0	220-	0	0	220-	220-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-KRK-13-4	NYTT VARMEANLEGG, ØYMARK KIRKE					
Investering	0	715	0	0	715	715
Drift utgift	0	145	0	0	145	145
Drift inntekt	0	145-	0	0	145-	145-
Finansiering	0	715-	0	0	715-	715-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-KRK-13-6	DØPEFONT, RØDENES KIRKE					
Investering	0	0	150	0	150	150
Drift utgift	0	0	30	0	30	30
Drift inntekt	0	0	30-	0	30-	30-
Finansiering	0	0	150-	0	150-	150-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-KRK-13-7	VARMEANLEGG, RØDENES KIRKE					
Investering	0	0	0	563	563	563
Drift utgift	0	0	0	113	113	113
Drift inntekt	0	0	0	113-	113-	113-
Finansiering	0	0	0	563-	563-	563-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-NU-13-1	FYSISKE TILTAK I ØRJE SENTRUM					
Investering	250	250	250	250	1.000	1.000
Drift utgift	50	50	50	50	200	200
Drift inntekt	50-	50-	50-	50-	200-	200-
Finansiering	250-	250-	250-	250-	1.000-	1.000-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-OM-13-1	MØBLER PÅ BOGRUPPENE, MBSS					
Investering	0	125	125	0	250	250
Drift utgift	0	25	25	0	50	50
Drift inntekt	0	25-	25-	0	50-	50-
Finansiering	0	125-	125-	0	250-	250-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-OM-13-2	KOKEPLATER PÅ HOVEDKJØKKEN, MBSS					
Investering	100	0	0	0	100	100
Drift utgift	20	0	0	0	20	20
Drift inntekt	20-	0	0	0	20-	20-
Finansiering	100-	0	0	0	100-	100-
Sum	0	0	0	0	0	0

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
	(kr x 1.000)					
I-OM-13-3	OMSORGSBOLIGER, BRAARUDJORDET					
Investering	25.000	0	0	0	25.000	25.000
Drift utgift	5.000	0	0	0	5.000	5.000
Drift inntekt	5.000-	0	0	0	5.000-	5.000-
Finansiering	25.000-	12.800-	0	0	37.800-	37.800-
Sum	0	12.800-	0	0	12.800-	12.800-
I-PM-13-1	LEKEPLASSER OG LØKKER					
Investering	250	0	0	0	250	250
Drift utgift	50	0	0	0	50	50
Drift inntekt	50-	0	0	0	50-	50-
Finansiering	250-	0	0	0	250-	250-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-PM-13-2	GAPAHUKER I FJELLA					
Investering	0	100	0	0	100	100
Drift utgift	0	20	0	0	20	20
Drift inntekt	0	20-	0	0	20-	20-
Finansiering	0	100-	0	0	100-	100-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-PM-13-3	MERKING, INFORMASJON OG TILRETTELEGGING AV SENTRUMSNÆRE TURSTIER					
Investering	100	0	0	0	100	100
Drift utgift	20	0	0	0	20	20
Drift inntekt	20-	0	0	0	20-	20-
Finansiering	100-	0	0	0	100-	100-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-PM-13-4	SKILTING					
Investering	188	188	0	0	376	376
Drift utgift	38	38	0	0	76	76
Drift inntekt	38-	38-	0	0	76-	76-
Finansiering	188-	188-	0	0	376-	376-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-PM-13-5	TILRETTELEGGING HØVLERITOMTEN OG GRUSING KOMMUNALE FRIMRÅDER					
Investering	125	0	0	0	125	125
Drift utgift	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering	125-	0	0	0	125-	125-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-PM-13-6	BALLBINGER KRÅKSTADÅSEN OG HELGETJERN					
Investering	125	0	0	0	125	125
Drift utgift	25	0	0	0	25	25
Drift inntekt	25-	0	0	0	25-	25-
Finansiering	125-	0	0	0	125-	125-
Sum	0	0	0	0	0	0

Økonomiplan- periode:	2013	2014	2015	2016	2013-2016	Totalt
	(kr x 1.000)					
I-SA-13-1	IKT INVESTERINGER, FELLES					
Investering	500	750	500	500	2.250	2.250
Drift utgift	100	150	100	100	450	450
Drift inntekt	100-	150-	100-	100-	450-	450-
Finansiering	500-	750-	500-	500-	2.250-	2.250-
Sum	0	0	0	0	0	0
I-SK-13-1	DATAMASKINER UTSKIFTING, MARKER SKOLE					
Investering	125	125	125	125	500	500
Drift utgift	25	25	25	25	100	100
Drift inntekt	25-	25-	25-	25-	100-	100-
Finansiering	125-	125-	125-	125-	500-	500-
Sum	0	0	0	0	0	0
Sum alle tiltak:						
Investering	33.899	11.148	2.990	3.313	51.350	51.350
Drift utgift	6.444	1.168	600	663	8.875	8.875
Drift inntekt	6.444-	1.168-	600-	663-	8.875-	8.875-
Finansiering	33.899-	23.948-	2.990-	3.313-	64.150-	64.150-
Totalt	0	12.800-	0	0	12.800-	12.800-

BUDSJETTSKJEMA 1A – DRIFT (kr x 1.000)

	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Skatt på inntekt og formue	55.913	59.920	60.931	60.931	60.931	60.931
Ordinært rammetilskudd	94.608	101.340	111.913	112.252	112.538	112.543
Skatt på eiendom	763	850	750	750	750	750
Andre direkte eller indirekte skatter	44	0	40	40	40	40
Andre generelle statstilskudd	4.181	5.250	5.450	5.600	5.700	5.800
Sum frie disponible inntekter	155.509	167.360	179.084	179.573	179.959	180.064
Renteinntekter og utbytte	3.651	2.205	2.000	2.100	2.200	2.300
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	5.794	6.240	6.035	6.035	6.035	6.035
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	4.518	5.400	5.400	5.600	5.800	6.000
Netto finansinntekter/utgifter	-6.660	-9.435	-9.435	-9.535	-9.635	-9.735
Til dekning av tidligere regnskapsmessig merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	4.998	2.282	2.204	1.849	1.466	1.526
Til bundne avsetninger	4.805	3.212	3.100	3.100	3.100	3.100
Bruk av tidligere regnskapsmessig mindreforbruk	3.490	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	2.314	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	6.049	778	1.428	1.428	1.428	1.428
Netto avsetninger	2.051	-4.716	-3.876	-3.521	-3.138	-3.198
Overført til investeringsbudsjettet	567	2.341	6.844	1.568	1.000	1.063
Til fordeling drift	150.332	150.868	158.929	164.949	166.186	166.068
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	148.786	150.868	158.929	164.949	166.186	166.068
Mer/mindreforbruk	1.546	0	0	0	0	0

Noter:

1. Grunnlaget for anslag på skatt, rammeoverføringer og inntektsutjevningen er hentet fra prognosemodellen utarbeidet av Kommunenes Sentralforbund – jfr. eget vedleggshäfte.

Fortsetter på neste side

2. Andre forventede fiskale inntekter ligger ikke i budsjettforslaget.
3. I det generelle statstilskuddet ligger statstilskudd flyktninger med kr 1.400.000, statstilskudd for ressurskrevende brukere (BPA) med kr 1.400.000 og rentekompensasjon fra Husbanken (skole, omsorg og kirkebygg) med kr 2.650.000.
4. Det er lagt inn forventet utbytte fra Østfold Energi med kr 1.000.000.
5. Bruk og avsetning til fond i 2013:

Bruk og avsetninger av fond i 2013	kr x 1.000
<u>Basisbudsjett:</u>	
Bruk av bundne fond - Innovasjon Grenseland, ansvar 7640	-350
Bruk av bundne fond - Barnas Grenseland, ansvar 7670	-300
Bruk av fond - selvkost vannforsyning, ansvar 5101	-26
Bruk av fond - selvkost renovasjon, ansvar 5103	-278
Bruk av fond - feiervesenet, ansvar 5105	-43
Bruk av fond - psykiatri, ansvar 3300	-411
Bruk av fond - jakt/fiskestell, ansvar 5231	-20
Sum bruk av fond i basisbudsjett 2013	-1 428
Avsetning til fond - vedlikehold, ansvar 5110	120
Avsetning til fond - utviklingsavtalen, ansvar 7680	2 850
Avsetning til fond - pedagogisk rådgivning, ansvar 1480	150
Avsetning fond - leieinntekter sluseområdet, ansvar 7600	100
Sum avsetninger i basisbudsjett 2013	3 220
Netto avsetninger basisbudsjett 2013	1 792

Fortsetter på neste side

Bruk og avsetninger av fond i 2013 forts.	kr x 1.000
<u>Tiltak 2013:</u>	
Bruk av disposisjonsfond - utstyr kjøkken MBSS, prosjekt 472	-80
Bruk av disposisjonsfond - opprustning biblioteket, prosjekt 526	-100
Bruk av disposisjonsfond - låsesystem skole/rådhus, prosjekt 530	-100
Bruk av disposisjonsfond - turstier i sentrum, prosjekt 534	-80
Sum bruk av fond etter forslag til tiltak 2013	-360
Avsetning til disposisjonsfond, ansvar 9400	2 084
Sum avsetninger etter forslag til tiltak 2013	2 084
Netto avsetninger etter forslag til tiltak 2013	1 724
<u>Sum avsetninger 2013 etter drift/investering:</u>	
Sum bruk av fond i driftsdelen av budsjettet 2013	-1 428
Sum avsetning i driftsdelen av budsjettet 2013	5 304
Sum netto avsetninger i driftsdelen av budsjettet 2012	3 876
Sum bruk av fond i investeringsdelen av budsjettet 2013	-360
Sum avsetning i investeringsdelen av budsjettet 2012	0
Sum netto avsetninger i investeringsdelen av budsjettet 2012	-360
Sum netto avsetninger av fond i 2013	3 516

6. Total gjeld for anleggsmiddel pr. 31.12.2011 er kr 137.364.313. Vektet levetid er 37,01 = kr 3.711.545 som da er minste lovlige avdrag. Det vil si at det er satt av mer avdrag enn minste lovlige – jfr. avsatt kr 5.400.000.

Hovedoversikter Kostra, 2013-20

Marker kommune

Rådmannen, november 2012

BUDSJETTSKJEMA 1B – DRIFT (hele kroner)

Virksomhet	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
100 Politisk styring, fellesutgifter, sentraladministrasjon	26 506 831	32 137 000	34 362 000	34 429 000	34 858 000	34 865 000
200 Marker skole	34 941 402	35 946 000	38 211 000	38 261 000	38 261 000	38 261 000
230 Grimsby barnehage	3 617 970	3 742 000	4 696 000	4 696 000	4 696 000	4 696 000
300 Familie og Helse	14 972 945	12 868 000	14 563 000	14 863 000	15 063 000	15 063 000
380 NAV	5 113 816	5 082 000	5 465 000	5 465 000	5 465 000	5 465 000
430 Utviklingshemmede	6 492 619	6 228 000	7 330 000	7 330 000	7 330 000	7 330 000
450 Omsorg sone 1 (utgått fra 2012)	3 023	0	0	0	0	0
460 Omsorg sone 2 (utgått fra 2012)	3 881	0	0	0	0	0
470 Omsorg	39 506 170	42 152 000	39 844 000	45 139 000	45 339 000	45 364 000
510 Forvaltning, drift og vedlikehold, ordinær drift	11 925 554	12 731 000	13 457 000	13 791 000	14 279 000	14 229 000
511 Forvaltning, drift og vedlikehold, VAR-områder	-1 686 575	-1 532 000	-973 000	-973 000	-973 000	-973 000
520 Plan og Miljø	3 217 070	2 314 000	2 540 000	2 565 000	2 585 000	2 585 000
630 Kultur og Fritid	3 600 132	3 342 000	3 600 000	3 600 000	3 600 000	3 600 000
640 Bibliotek	1 097 711	1 068 000	1 120 000	1 120 000	1 120 000	1 120 000
760 Næringsutvikling	-209 379	-1 055 000	-1 252 000	-1 237 000	-1 237 000	-1 237 000
845 Statlige refusjoner	0	-4 600 000	-4 534 000	-4 600 000	-4 700 000	-4 800 000
846 Pensjoner, premieavvik	-317 151	445 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Totalt	148 786 019	150 868 000	158 929 000	164 949 000	166 186 000	166 068 000

BUDSJETTSKJEMA 2A – INVESTERING (kr x 1.000)

	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Investeringer i anleggsmidler	12.300	15.019	33.899	11.148	2.990	3.313
Utlån og forskutteringer	3.289	2.000	2.400	2.400	2.400	2.400
Avdrag på lån	625	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Avsetninger	18	0	0	0	0	0
Årets finansierungsbehov	16.232	19.019	38.299	15.548	7.390	7.713
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	9.046	8.798	21.895	11.980	4.390	4.650
Inntekter fra salg av anleggsmidler	2.983	0	0	12.800	0	0
Tilskudd til investeringer	500	1.600	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	598	5.616	9.200	2.000	2.000	2.000
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	13.128	16.014	31.095	26.780	6.390	6.650
Overført fra driftsbudsjettet	567	2.041	6.844	1.568	1.000	1.063
Bruk av avsetninger	2.537	964	360	0	0	0
Sum finansiering	16.232	19.019	38.299	28.348	7.390	7.713
Udekket/udisponert	0	0	0	12.800	0	0

BUDSJETTSKJEMA 2B – INVESTERING (kr x 1.000)

Investeringer 2013 Virksomhet	Investering	Lån	Fond	Tilskudd	MVA	Drift
Politisk styring/Fellesutgifter/Sentraladm.	1 167	-935	0	0	-232	0
Næringsutvikling	375	-300	0	0	-75	0
Grunnskolen	125	-100	0	0	-25	0
Grimsby barnehage	0	0	0	0	0	0
Familie & Helse	0	0	0	0	0	0
NAV kommune	0	0	0	0	0	0
Utviklingshemmede	0	0	0	0	0	0
Omsorg	25 100	-12 800	-80	-7 200	-5 020	0
FDV, VAR-områdene	1 300	-1 300	0	0	0	0
FDV, ordinær drift	5 357	-4 160	-200	0	-997	0
Plan & Miljø	475	-300	-80	0	-95	0
Kultur & Fritid	0	0	0	0	0	0
Bibliotek	0	0	0	0	0	0
Skatt/Rammeoverføring	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter/Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum investeringstiltak	33 899	-19 895	-360	-7 200	-6 444	0

Noter:Investeringer 2013:

Brannalarm, Rødnes kirke: kr 667.000
 Solavskjerming Marker skole: kr 125.000
 Datamaskiner Marker skole: kr 125.000
 IKT-investeringer felles: kr 500.000
 Omsorgsboliger: kr 25.000.000
 ENØK-tiltak kommunale bygg: kr 2.000.000
 Utstyr kjøkken MBSS: kr 100.000
 Fysiske tiltak i Ørje sentrum: kr 250.000
 Kloakkledningsnett sanering: kr 1.300.000

Asfaltering: kr 810.000
 Gatelys oppgradering: kr 750.000
 Opprustning Marker bibliotek: kr 125.000
 Forlengelse vei Braarudjordet: kr 625.000
 Vognskjul Grimsby barnehage: kr 125.000
 Reinholdsmaskiner: kr 125.000
 Låsesystem skole og rådhus: kr 124.000
 Sanering renseanlegg Grimsby barnehage: kr 360.000
 Lekeplasser og løkker: kr 250.000

Turstier i sentrum: kr 100.000
 Skilting: kr 188.000
 Ballbinger: kr 125.000
 Tilrettelegging Høvleritomta: kr 125.000

Fortsetter på neste side

Hovedoversikter Kostra, 2013-20

Marker kommune

Rådmannen, november 2013

Investeringer 2014						
Virksomhet	Investering	Lån	Fond	Tilskudd	MVA	Drift
Politisk styring/Fellesutgifter/Sentraladm.	1 685	-1 350	0	0	-335	0
Næringsutvikling	250	-200	0	0	-50	0
Grunnskolen	125	-100	0	0	-25	0
Grimsby barnehage	0	0	0	0	0	0
Familie & Helse	0	0	0	0	0	0
NAV kommune	0	0	0	0	0	0
Utviklingshemmede	0	0	0	0	0	0
Omsorg	125	-100	0	0	-25	0
FDV, VAR-områdene	5 300	-5 300	0	0	0	0
FDV, ordinær drift	3 563	-2 850	0	0	-713	0
Plan & Miljø	100	-80	0	0	-20	0
Kultur & Fritid	0	0	0	0	0	0
Bibliotek	0	0	0	0	0	0
Skatt/Rammeoverføring	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter/Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum investeringstiltak	11 148	-9 980	0	0	-1 168	0

Noter:

Investeringer 2014:

Utbedring Rødenes kirke: kr 220.000

Varmeanlegg Øymark kirke: kr 715.000

Datamaskiner Marker skole: kr 125.000

IKT-investeringer felles: kr 750.000

Møbler MBSS: kr 125.000

Fysiske tiltak i Ørje sentrum: kr 250.000

ENØK-tiltak kommunale bygg: kr 2.000.000

Kloakkledningsnett sanering: kr 5.300.000

Asfaltering: kr 625.000

Gateløys oppgradering: kr 750.000

Gapahuker: kr 100.000

Skilting: kr 188.000

Fortsetter på neste side

Hovedoversikter Kostra, 2013-20

Marker kommune

Rådmannen, november 2

Investeringer 2015						
Virksomhet	Investering	Lån	Fond	Tilskudd	MVA	Drift
Politisk styring/Fellesutgifter/Sentraladm.	1 115	-890	0	0	-225	0
Næringsutvikling	250	-200	0	0	-50	0
Grunnskolen	125	-100	0	0	-25	0
Grimsby barnehage	0	0	0	0	0	0
Familie & Helse	0	0	0	0	0	0
NAV kommune	0	0	0	0	0	0
Utviklingshemmede	0	0	0	0	0	0
Omsorg	125	-100	0	0	-25	0
FDV, VAR-områdene	0	0	0	0	0	0
FDV, ordinær drift	1 375	-1 100	0	0	-275	0
Plan & Miljø	0	0	0	0	0	0
Kultur & Fritid	0	0	0	0	0	0
Bibliotek	0	0	0	0	0	0
Skatt/Rammeoverføring	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter/Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum investeringstiltak	2 990	-2 390	0	0	-600	0

Noter:

Investeringer 2015:

Utbedring Ørje kirke: kr 465.000
Døpefont Rødenes kirke: kr 150.000
Datamaskiner Marker skole: kr 125.000
IKT-investeringer felles: kr 500.000
Møbler MBSS: kr 125.000
Fysiske tiltak i Ørje sentrum: kr 250.000
Asfaltering: kr 625.000
Gateløp oppgradering: kr 750.000

Fortsetter på neste side

Hovedoversikter Kostra, 2013-20

Marker kommune

Rådmannen, november 2013

Investeringer 2016 Virksomhet	Investering	Lån	Fond	Tilskudd	MVA	Drift
Politisk styring/Fellesutgifter/Sentraladm.	1 063	-850	0	0	-213	0
Næringsutvikling	250	-200	0	0	-50	0
Grunnskolen	125	-100	0	0	-25	0
Grimsby barnehage	0	0	0	0	0	0
Familie & Helse	0	0	0	0	0	0
NAV kommune	0	0	0	0	0	0
Utviklingshemmede	0	0	0	0	0	0
Omsorg	0	0	0	0	0	0
FDV, VAR-områdene	0	0	0	0	0	0
FDV, ordinær drift	1 875	-1 500	0	0	-375	0
Plan & Miljø	0	0	0	0	0	0
Kultur & Fritid	0	0	0	0	0	0
Bibliotek	0	0	0	0	0	0
Skatt/Rammeoverføring	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter/Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum investeringstiltak	3 313	-2 650	0	0	-663	0

Noter:

Investeringer 2015:

Varmeanlegg Rødenes kirke: kr 563.000
Datamaskiner Marker skole: kr 125.000
IKT-investeringer felles: kr 500.000
Fysiske tiltak i Ørje sentrum: kr 250.000
Asfaltering: kr 625.000
Gateløys oppgradering: kr 750.000
Møbler rådhuset: kr 500.000

Fortsetter på neste side

Hovedoversikter Kostra, 2013-2016

Marker kommune

Rådmannen, november 2013

Sum investeringer 2015 - 2016						
Virksomhet	Investering	Lån	Fond	Tilskudd	MVA	Drift
Politisk styring/Fellesutgifter/Sentraladm.	5 030	-4 025	0	0	-1 005	0
Næringsutvikling	1 125	-900	0	0	-225	0
Grunnskolen	500	-400	0	0	-100	0
Grimsby barnehage	0	0	0	0	0	0
Familie & Helse	0	0	0	0	0	0
NAV kommune	0	0	0	0	0	0
Utviklingshemmede	0	0	0	0	0	0
Omsorg	25 350	-13 000	-80	-7 200	-5 070	0
FDV, VAR-områdene	6 600	-6 600	0	0	0	0
FDV, ordinær drift	12 170	-9 610	-200	0	-2 360	0
Plan & Miljø	575	-380	-80	0	-115	0
Kultur & Fritid	0	0	0	0	0	0
Bibliotek	0	0	0	0	0	0
Skatt/Rammeoverføring	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter/Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum investeringstiltak	51 350	-34 915	-360	-7 200	-8 875	0